

Jaarrapport

— Abbo kindcentra

www.abbokindcentra.nl

VOORWOORD	3	5.3 ZIEKTEVERZUIM	28
		5.4 PERSONEELSSTERKTE PER FUNCTIEGROEP	29
1. ALGEMEEN	5	5.5 VERDELING FULLTIME/PARTTIME PER FUNCTIEGROEP	29
		5.6 LEEFTIJDOPBOUW	29
1.1 MISSIE, VISIE EN DOELSTELLINGEN	5	5.7 VERDELING VROUW/MAN	30
1.2 JURIDISCHE STRUCTUUR	5	6.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN M.B.T. HUISVESTING & VERWACHTE TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN	31
1.3 ORGANISATIE	5		
1.4 VERSLAG TOEZICHTHOUDEND ORGAAN	6	7 SAMENWERKINGSVERBANDEN EN VERBONDEN PARTIJEN	33
1.1 1.4.6 SAMENSTELLING	8		
1.5 ONDER DE ABBO KINDCENTRA VALLEN DE VOLGENDE SCHOLEN	9	7.1 SAMENWERKINGSVERBAND BRABANTSE WAL PRIMAIR ONDERWIJS	33
		7.2	34
2 GOVERNANCE	10	SAMENWERKING STICHTING KINDEROPVANG MAMALOE	34
		7.3 SAMENWERKING CULTUURBEDRIJF BERGEN OP ZOOM CKB DE MAAGD	35
2.1 CODE GOED BESTUUR	10	7.4 SAMENWERKING BIBLIOTHEEK HET MARKIEZAAT	35
2.2 ONTWIKKELINGEN BINNEN GOVERNANCE	10	7.5 SAMENWERKING EDUCTO	35
2.3 VERTICALE EN HORIZONTALE VERANTWOORDING	10	7.6 SAMENWERKING TCOZ EN LESWERK	36
2.4 JAARVERSLAG GMR 2023	11	7.7 SAMENWERKING HZ UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	36
3 ONDERWIJS	14	8 FINANCIËN	37
3.1 ONTWIKKELINGEN VAN HET AFGELOPEN JAAR & VERWACHTE TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN	14	8.1 FINANCIËLE POSITIE OP BALANSDATUM	37
3.2 MISSIE EN VISIE	14	8.2 ANALYSE RESULTAAT	38
3.3 ONDERWIJSPRESTATIE	16	8.3 TREASURYVERSLAG	40
3.4 INTERNATIONALISERING	16	8.4 OPSTELLEN BEGROTING	40
3.5 VERANTWOORDING BIJZONDERE BEKOSTIGING PROFESSIONALISERING EN BEGELEIDING STARTERS EN SCHOOLLEIDERS	17	8.5 ALLOCATIE VAN MIDDELEN	40
3.6 SCHOOLWEGING EN AANVULLENDE BEKOSTIGING	17	8.6 KENGETALLEN	40
3.8 INZET NPO (NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS) MIDDELEN	17	9 CONTINUÏTEITSPARAGRAAF	44
4.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN M.B.T. DE INTERNE EN EXTERNE KWALITEITSZORG	19		
4.2 VERWACHTE TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN	19	9.1 KENGETALLEN	45
4.3 AFHANDELING VAN KLACHTEN	20	9.2 MEERJARENBEGROTING	46
4.4 JAARVERSLAG WERKZAAMHEDEN EXTERN VERTROUWENSPERSOON VAN ABBO K INDCENTRA OVER KALENDERJAAR 2023.	20	9.3 RAPPORTAGE AANWEZIGHEID EN WERKING VAN HET INTERNE RISICOBEBEERSING- EN CONTROLESYSTEEM	51
4.5 ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING	24	9.4 BESCHRIJVING VAN DE BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN	51
5.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN M.B.T. PERSONEEL	25	9.5 FRAUDE RISICOANALYSE	55
5.2 VERWACHTE TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN	27	9.6 RISICOHOUING	56

Voorwoord

Adrianus
Fransiscus
Johannes van
der Velden

Digitaal ondertekend
door Adrianus
Fransiscus Johannes
van der Velden
Datum: 2024.07.05
13:57:16 +02'00'

In dit bestuursverslag legt het bestuur van Abbo kindcentra inhoudelijk en financieel verantwoording af over het gevoerde beleid en besteding van de middelen in 2023. We leggen met dit verslag verantwoording af naar onze medewerkers, ouders, samenwerkingspartners en aan alle belanghebbenden in onze directe omgeving.

Vanuit onze belangrijkste ankerwaarde 'open', vinden we het belangrijk dat dit verantwoordingsdocument voor iedere belanghebbende of belangstellende beschikbaar is.

In het bestuursverslag 2023 worden bereikte resultaten en deels het proces daartoe weergegeven op basis van doelstellingen vanuit het meerjarig strategisch beleidsplan 2023-2027.

De voornaamste doelstellingen in de periode 2023, betreffende schooljaren 2022-2023 en 2023-2024 die aan de orde zijn geweest, worden hieronder weergegeven.

De belangrijkste (nieuwe) doelstellingen per beleidsgebied

Personeel

- Goed werkgeverschap. In de gehele organisatie oog hebben voor elkaar, welzijn, welbevinden en de balans tussen werk en privé actief bevorderen en bewaken.
- De juiste nieuwe medewerkers aantrekken bij vacatures.
- Blijvend bouwen en vasthouden aan een volwaardig en sterk directieteam per kindcentrum.
- Het vinden van vervangers bij kortdurende en langdurende vervanging.
- Vanuit een organisatie voor kinderopvang en onderwijs toewerken naar bereiken van alle doelstellingen die benoemd zijn.
- Na overstap naar ERD grip houden op verzuimcijfers, zowel langdurig als kortdurend frequent verzuim.
- Na afronding van de fusie van basisschool het Kompas de positie van de school versterken binnen het voedingsgebied Heijningen en omliggende plaatsen.

Leerlingenzorg

- Burgerschap verder vormgeven en borgen binnen de kindcentra.
- Balans ontwikkelen en borgen in de zorg voor het gehele kind; hoofd, hart en handen.
- 'Goed onderwijs op alle scholen' bovenschools definiëren.
- Bovenschools in de audits en groeigesprekken monitoren op 'goed onderwijs'.
- Ontwikkelingen inzetten om te komen naar thuisnabij onderwijs voor (bijna) ieder kind.
- Middelen vanuit het SWV ten behoeve van passend onderwijs beter passend inzetten.
- Verbinding leggen met samenwerkingsverband PO 3002 in verband met basisschool het Kompas.

Financiën

- Scherp monitoren op de middelen die gemoeid zijn met het eerst DDC project.
- Vervolg op definiëren van benodigde algemene reserves en bestemmen van overmatige algemene reserves. Tijdspad Ministerie van OC&W. Koppeling aan de effecten van de doordecentralisatie.
- Continuering van de kwaliteit van de administratieve organisatie en de interne beheersing van de processen.
- Blijvend monitoren van de financiële resultaten.

Huisvesting

- Na ondertekening van de DDC een aanvang maken met de eerste stappen in vernieuwbouw kindcentrum Kiemkade.
- Vernieuwbouw van Kiemkade, de Montessorischool en De Krabbenkooi in het tijdvak 2024-2030.
- Voortzetting van de samenwerking met het Moller-Juvenaat met als doel het opzetten van voortgezet vrijeschoolonderwijs in de gemeente Bergen op Zoom.
- Na voltooiing tiende en elfde lokaal op basisschool De Aanloop toevoegen van het twaalfde lokaal. Voltooiing 2024.

- Extra huisvesting realiseren in samenwerking met de gemeente Steenberghe in verband met de groei van Kiezelrijk.
- Opstellen IHP gemeente Steenberghe met daarin de juiste positie voor nieuwbouw kindcentrum Kiezelrijk.
- Doordacht onderhoud aan basisschool het Kompas ten behoeve van het onderwijs en positionering van de school. Daarnaast aanvraag voor nieuwbouw bij de gemeente Moerdijk.

PR & Communicatie

- Doorlopend vasthouden en vergroten van bewustwording in alle teams op de scholen dat goede mond tot mond reclame over je school het imago bepaalt.

Naast de in dit voorwoord genoemde doelstellingen, wordt in dit jaarrapport de voortgang van reeds in 2023 of eerder ingezette ontwikkelingen weergegeven. Doorontwikkeling en borging van bestaande ontwikkelingen, structuren en handelwijzen vanuit een PDCA cyclus zijn een vanzelfsprekende werkwijze binnen Abbo Kindcentra.

In dit verslag besteden we onder andere aandacht aan de maatschappelijke thema's zoals die vermeld staan in de brief van minister Mariëtte Paul van 4 december 2023, "Maatschappelijke thema's jaarverslaggeving 2023".

- Strategisch personeelsbeleid; hoofdstuk 4 kwaliteitszorg, paragraaf 4.4.1 verwachte toekomstige ontwikkeling en hoofdstuk 5 personeel, paragraaf 5.1 belangrijke ontwikkelingen m.b.t. personeel.
- Passend onderwijs; hoofdstuk 7 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen, paragraaf 7.1 samenwerkingsverband Brabantse Wal Primair Onderwijs.
- Allocatie van middelen; hoofdstuk 8 financiën, paragraaf 8.5 allocatie van middelen.
- Sociale veiligheid; hoofdstuk 3 onderwijs, de paragraaf 3.2 missie en visie en hoofdstuk 4 kwaliteitszorg, paragraaf 4.3 afhandeling van klachten en paragraaf 4.4 jaarverslag werkzaamheden externe vertrouwenspersoon.
- Onderwijsachterstanden, hoofdstuk 3 onderwijsachterstandsmiddelen 3.6.
- Nationaal Programma Onderwijs; hoofdstuk 3, impact corona 3.7, inzet NPO 3.8.

1. Algemeen

1.1 Missie, visie en doelstellingen

Abbo kindcentra. Dat groeit lekker op!

Een kindcentrum is een plek waar kinderen zich ontwikkelen, waar ze groeien van baby tot eigenwijze puber. Er zijn denkers en doeners, dromers, vechters en voelers. Presteerders, creatievelingen, bewegers... Elk kind is uniek. En elk van hen leert, ontwikkelt en groeit op zijn eigen manier. Op elk van de Abbo kindcentra is dit het uitgangspunt van het onderwijs. Onder de Abbo-paraplu vallen zeven unieke kindcentra, elk van hen opgericht door ouders. Hier mag je spelen en leer je natuurlijk lezen, taal, rekenen en waar bijvoorbeeld de plaats Muizenhol ligt. Maar omdat het in het leven om nog veel meer draait, leer je er dus ook veel meer dan dat! Daarom is er behalve voor spelen en kennis vergaren, ook aandacht voor voelen en willen, al vanaf het eerste levensjaar. Leren doe je immers met je hele lijf! De zeven unieke kindcentra hebben elk een eigen onderwijsconcept, maar hebben duidelijk één ding gemeen: naast kwalitatief goed basisonderwijs is er ruimte en aandacht voor de ontwikkeling en het talent van elk kind. Vanuit die overtuiging zoekt Abbo kindcentra de samenwerking op met partners en gemeenten en versterkt zo haar kindcentra. Ruimte en aandacht is er uiteraard ook voor iedereen die werkt bij Abbo kindcentra. Want wanneer je vrijheid en verantwoordelijkheid krijgt in je werk, haal je het beste uit jezelf. We motiveren stappen in persoonlijke ontwikkeling en balans tussen inspanning en ontspanning. En dat resulteert in wakkere, leergierige en gemotiveerde medewerkers. Zo zie je, bij Abbo kindcentra krijgt iedereen de ruimte om zijn eigen koers te varen.

De missie van Abbo kindcentra is: "Dat groeit lekker op". Vanuit deze missie is het de overtuiging van alle scholen dat onderwijs méér moet bieden dan goede resultaten op het gebied van taal en rekenen. Natuurlijk voldoen de scholen aan de eisen die de onderwijsinspectie stelt, daarnaast levert het onderwijs op de scholen een bijdrage aan de brede ontwikkeling van de leerlingen zodat al hun talenten en mogelijkheden tot bloei komen. Op die manier bereidt Abbo leerlingen het beste voor op hun toekomstige rol in de samenleving. Leerlingen worden opgeleid tot creatieve denkers, onderzoekende en ondernemende mensen die kunnen samenwerken en verbinden. Dit doet Abbo kindcentra samen met ouders. Juist omdat de scholen door ouders zijn opgericht, vinden wij het educatief partnerschap tussen school en ouders van groot belang. Elke school profileert zich op een eigen wijze, met een eigen onderwijskundig concept en heeft partners buiten de school waarmee dat concept wordt gerealiseerd. Verdere uitwerking volgt in hoofdstuk 3.

1.2 Juridische structuur

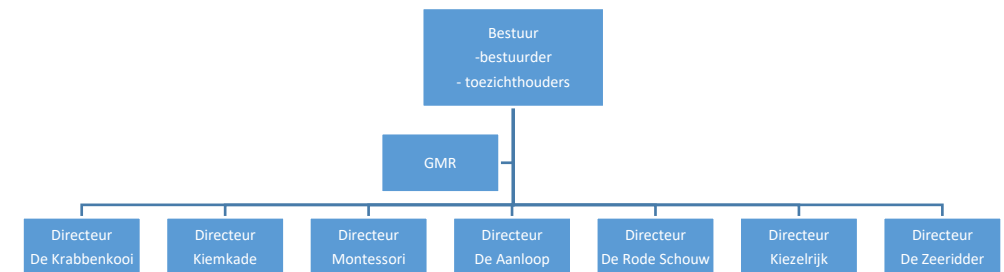
Met ingang van januari 2020 is het One-tier bestuursmodel ingevoerd. Hierbij is er sprake van één bestuur dat bestaat uit een uitvoerend bestuurder en toezichthouders. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het goed functioneren van de stichting. De kaders waarbinnen dit gebeurt en hoe dit verloopt zijn vastgelegd in het "Handboek Governance met toezichtkader van Abbo kindcentra". Voorafgaand zijn eveneens de statuten van de stichting herzien.

In het genoemde handboek is het managementstatuut opgenomen dat de integrale verantwoording van de schooldirecteuren beschrijft en de wijze waarop de bestuurder en de directeuren uitvoering geven aan het dagelijks besturen van de stichting en de scholen.

Binnen deze integrale verantwoordelijkheid vallen de beleidsterreinen financiën, huisvesting, personeel, leerlingenzorg, kwaliteitszorg en public relations & communicatie. Vanuit vastgestelde kaders heeft de directeur de ruimte om op alle beleidsterreinen eigen keuzes te maken en hiermee het onderwijs op de school vorm te geven. De directeur legt verantwoording af aan de bestuurder van Abbo kindcentra. De bestuurder vormt samen met de andere schooldirecteuren het bovenschools directieoverleg.

1.3 Organisatie

Het onderstaande organogram maakt de verantwoordelijkheidsverdeling binnen Abbo kindcentra duidelijk.

Het betreft hier de formele structuur binnen de stichting. In uitvoering in de organisatiecultuur staat het kind centraal en zijn er verbindingen tussen alle geledingen waarbij op basis van ieders expertise samengewerkt wordt. Functie hiërarchie speelt hierbij geen rol. Dit wil niet zeggen dat er een familiale cultuur heerst. Er wordt uiterst professioneel gehandeld.

Voor ondersteunende diensten op gebied van financiën, personeelszaken, secretariaat en ICT wordt gebruik gemaakt van gezamenlijk personeel in samenwerking met Stichting SOM. Beide stichtingen maken gebruik van een bestuurskantoor in Bergen op Zoom. De salarisadministratie en uitvoering vastgoedzaken wordt uitgevoerd door Dyade.

Adresgegevens

Abbo kindcentra
Rijtuigweg 12
4611 EL Bergen op Zoom

Bevoegd gezag nummer: 40980
Telefoon: 0164-235225
e-mail: info@abbokindcentra.nl

Kamer van Koophandel

41107326

1.4 Verslag toezichthoudend orgaan

1.4.1 ALGEMEEN

Abbo kindcentra heeft een 'one-tier' structuur waarbij de uitvoerend bestuurder (directeur-bestuurder) samen met interne toezichthouders het bestuur vormen. Hierbij zijn de interne toezichthouders vier ouders die kinderen hebben op een van de Abbo kindcentra. Deze structuur past bij kernwaarden van Abbo kindcentra: open, transparant en positief samenwerken om kwalitatief goed onderwijs te bieden dat past bij de unieke identiteiten van de verschillende kindcentra.

In 2023 hebben de intern toezichthouders hun taken 'horizontaal' uitgevoerd in relatie tot het besturen van de stichting samen met de uitvoerend bestuurder en ondersteuning vanuit de staf. Daarnaast is er ook verbinding gemaakt met de directeurs van de kindcentra ('verticaal'). Hieronder worden de taken kort beschreven.

Er wordt op verschillende wijzen toezicht gehouden, onder meer via bestuursvergaderingen, Auditcommissie, Werkgeverscommissie en overleg met de GMR. In 2023 zijn er acht bestuursvergaderingen geweest. Deze vergaderingen worden voorbereid door de uitvoerend bestuurder. In de agenda wordt duidelijk aan toezichthouders op welk beleidsterrein een onderwerp speelt en wat er van het toezichthoudend orgaan verwacht wordt, bijvoorbeeld het nemen van een besluit. De toezichthouders hebben toegang tot de agenda en documenten via Microsoft Sharepoint en committeren zich eraan om de documenten ruim voorafgaand aan de vergadering door te nemen en waar nodig af te stemmen. In de agenda wordt onderscheid gemaakt tussen *need-to-know* en *nice-to-know* onderwerpen in twee delen van de vergadering. Het eerste deel is gericht op

need-to-know onderwerpen en besluitvorming. Het tweede deel van de vergaderingen wordt niet genotuleerd en kent een meer informeel en interactief karakter. De bestuursvergaderingen worden voorgezeten door de toezichthoudend voorzitter van het bestuur. Hieronder staan van de vergaderingen selecties van agendapunten.

1.4.2 AGENDAPUNTEN OP BESTUURSVERGADERINGEN 2023

Datum:	Agendapunt need-to-know:	Agendapunt nice-to-know:
30-1	Fusie Abbo - Mamaloe	werkbezoeken kindcentra inplannen
13-3	Dossier Het Kompas (Heijningen, gem. Roosendaal)	prognose leerlingaantallen BoZ/regio
17-4	Huisvesting De Zeeridder	Studiereis 2024
1-6	Akkoord accountantsverslag jaarrekening 2022	Leerlingaantallen
18-9	Fusie Abbo - Mamaloe, inrichting eigen risicodragerschap	Studiereis 2024
06-11	Vorbereiding DMT gesprekken	Kerstviering Abbo
11-12	Besluit fusie Abbo - Mamaloe, voortgang Kompas	Plannen vervolgsessie monitoring onderwijskwaliteit

Intern toezichthouders zijn ook betrokken als leden van de Auditcommissie (2 leden) en Werkgeverscommissie (2 leden). De toezichthoudend voorzitter van het bestuur is in beide commissies actief. De Auditcommissie is tweemaal bijeen geweest in 2023. In het voorjaar stond centraal: het akkoord op het jaarrapport 2022 inclusief de reactie van de accountant op het concept. In de winter stond centraal: de onderbouwing van de Meerjarenramingen van de stichting. Bij deze activiteiten is constructief samengewerkt en zijn er geen malversaties of tekortkomingen vastgesteld. De Werkgeverscommissie is in 2023 *niet* actief geweest.

Zoals hierboven beschreven is er ook 'verticaal' toezicht gehouden door tweemaal 'Dialoog met Toezichthouders'-gesprekken (DMT) te organiseren. Hier hebben de intern toezichthouders gesproken met de directeurs van de kindcentra. Hierbij is de uitvoerend bestuurder weliswaar aanwezig, maar hij heeft geen rol in het gesprek. Doel van de gesprekken aan het begin en einde van ieder schooljaar is om verbinding te houden met de scholen zelf: de onderwijspraktijk. Schooldirecteuren zijn immers zelf het beste in staat om de sterkte kanten, maar ook de uitdagingen van een school weer te geven. Zij hebben dan ook regie op de onderwerpen die in de gesprekken aan bod komen. Er zijn twee rondes met DMT-gespreksrondes geweest. In 2023 zijn de gespreksrondes verdeeld over twee avonden om alle gesprekken in de avond plaats te kunnen laten plaatsvinden. Naast deze formele momenten van toezichthouden, is het ook nodig om informeel verbonden te zijn met de stichting en de kindcentra, zoals het Abbo-beachvolleybaltoernooi.

1.4.3 BETROKKENHEID BIJ STRATEGISCHE BESLUITVORMING

In de bestuursvergaderingen worden strategische besluiten genomen. In 2023 zijn er strategische besluiten genomen op diverse beleidsterreinen. Met betrekking tot onderwijskwaliteit is besloten om een personele fusie aan te gaan met stichting Kinderopvang Mamaloe conform de intentie zoals in 2022 uitgesproken. Met betrekking tot huisvesting is begonnen met het proces van de vernieuwbouw van Kindcentrum Kiemkade. Met betrekking tot organisatie is de overname van Het Kompas (gemeente Roosendaal) definitief geworden en uitgevoerd. Verder is er veel afstemming geweest tussen het bestuur en de gemeente Bergen op Zoom met betrekking tot huisvesting van Kindcentrum De Zeeridder. Ook in 2023 zijn toezichthouders vertegenwoordigd in de benoemingscommissie van de nieuwe directeur van Kindcentrum De Aanloop.

Bovenstaande opsomming van activiteiten maakt duidelijk dat het interne toezicht goed gestructureerd, verbonden met diverse stakeholders, en resultaatgericht werkt. Ook wordt duidelijk bij welke strategische keuzes de intern toezichthouders betrokken zijn geweest. Onderdeel van de vaste werkwijze is de jaarlijkse goedkeuring van de begroting, het jaarrapport en de strategische meerjarenplannen van de scholen. Middels kwartaalrapportages bij iedere bestuursvergadering is er voortdurende monitoring van rechtmatige verwerving en besteding van (rijks)middelen. Ieder jaar is er direct contact tussen de accountant en het volledige bestuur, waarin de goedkeuring en aandachtspunten voor financiën besproken worden. De toezichthouders nemen op het niveau van de directeur-bestuurder en directeurs van de kindcentra actief hun rol als werkgever in. Bij benoemingen binnen de staf en medewerkers van kindcentra heeft het intern toezicht nadrukkelijk geen inmenging.

1.4.4 DOELMATIGHEID

Het toezichthoudend deel van het bestuur toetst de relatie tussen de ingezette middelen en de (onderwijs)opbrengsten die worden behaald. Onderwijs is doelmatig als de doelen tegen zo laag mogelijke kosten worden bereikt of als het geld tot zo hoog mogelijke prestaties leidt. Een causale relatie tussen inspanningen en middelen aan de ene kant en onderwijskwaliteit en onderwijsopbrengsten aan de andere kant is niet eenvoudig aan te tonen. De toetsing op doelmatigheid wordt als volgt ingevuld:

- periodieke gesprekken met de bestuurder (bestuursvergaderingen, auditcommissie en werkgeverscommissie);
- DMT-gesprekken met schooldirecteuren;
- periodieke gesprekken met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad;
- de financiële meerjarenbegroting en achterliggende onderbouwingen te beoordelen en goed te keuren;
- de bevindingen en rapportages (managementletter) te bespreken met de uitvoerende accountant;
- de financiële performance te monitoren aan de hand van de door de bestuurder geleverde managementrapportages;
- het zicht houden op de realisatie van de in het strategisch beleidsplan opgenomen doelstellingen;
- het monitoren van de instroom van leerlingen en het stimuleren van maatregelen om deze instroom voor de toekomst te garanderen;
- het monitoren van de onderwijsopbrengsten aan de hand van rapportages van de bestuurder;
- het beoordelen van rapportages van de Inspectie van het Onderwijs over de schoolkwaliteit en daarin afgesproken (verbeter) maatregelen;
- het monitoren van de mate van tevredenheid van ouders/verzorgers en leerlingen aan de hand van rapportages van de gebenchmarkte tevredenheidsonderzoeken;
- evaluatie van eigen functioneren met behulp van een externe deskundige.

Voor zover beoordeeld kan worden vanuit de toezichthoudende rol, worden de onderwijsmiddelen doelmatig ingezet. Dit oordeel wordt onderbouwd met:

- het 'in-control' blijven in het proces van doordecentralisatie/IHP in samenwerking met gemeente;
- een toenemend leerlingenaantal bij de meeste scholen van Abbo kindcentra;
- positieve feedback over de onderwijskwaliteit van ouders/verzorgers en leerlingen;
- innoverende en vernieuwende onderwijsconcepten;
- de beleidsrijke meerjarenbegroting;
- de toereikende financiële positie op basis van signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs.

De komende jaren blijft het toezichthoudend deel van het bestuur erop toezien dat de bestuurder maatregelen neemt die de doelmatigheid bevorderen.

1.4.5 BESCHRIJVING TOEZICHTHOUDEND ORGAAN

Eigenaren en belanghebbenden

De Abbo-scholen zijn opgericht door ouders. Ouders die het belangrijk vinden dat hun kinderen een brede ontwikkeling krijgen op de basisschool, waarbij kinderen worden uitgedaagd en de kans krijgen om hun unieke talenten te mogen ontplooiën. Het zijn dan ook ouders die in de rol van toezichthouder toezicht houden op dit onderwijs. De toezichthouder houdt toezicht op het realiseren van bovenstaande visie. De toezichthouder doet dit 'namens' alle ouders die zich aangetrokken voelen door de identiteit van de Abbo-scholen. In het bijzonder geldt dit voor ouders die nu en straks de mogelijkheid willen hebben om hun kind toe te vertrouwen aan een van de scholen van de stichting. Het bestaansrecht van de stichting is primair gelegen in ouders die deze schoolkeuze wensen te maken omdat zij de overtuiging hebben dat dit onderwijs het beste past bij de schoolkeuze voor hun kind.

1^e cirkel: ouders als eigenaren

De toezichthouder ziet ouders primair als de gemeenschap rond de scholen die de 'morele eigenaren' zijn van de stichting. Vanuit dat perspectief acht de toezichthouder het zijn taak om 'namens' hen en ten behoeve van de ouders:

- ervoor te zorgen dat de scholen doen en bereiken waarvoor ze bedoeld zijn;
- ervoor te zorgen dat dit gebeurt op een aan de gemeenschap te verantwoorden wijze.

De toezichthouder ziet het als zijn taak om zelf bij de ouders op te halen wat ouders belangrijk vinden in het onderwijs binnen Abbo kindcentra. Ouders worden hierbij aangesproken in hun rol van 'eigenaar'. Het gaat hierbij om vragen als:

- Welke waarden vinden ouders belangrijk in het onderwijs binnen Abbo kindcentra?
- Zet Abbo kindcentra hierin de goede accenten?
- Wat kan volgens de ouders nog beter als het gaat om de talentontwikkeling en brede vorming van leerlingen?

2^e cirkel: overige belanghebbenden

Abbo kindcentra fungeert in een lokale samenleving met diverse personen en instanties die allemaal een belang hebben bij het goed functioneren van Abbo kindcentra en goed onderwijs aan de scholen van Abbo kindcentra. Binnen de stichting zijn dat uiteraard de leerlingen zelf, de medewerkers van Abbo kindcentra en ouders in hun rol van wettelijk vertegenwoordiger van hun kinderen. De toezichthouder dient erop toe te zien dat de bestuurder de belangen van personeel en ouders op een goede manier meeneemt in de wijze waarop Abbo kindcentra wordt bestuurd.

1.4.6 SAMENSTELLING

Het toezichthoudend bestuur bestond in 2021 uit vier leden. Het is statutair mogelijk om nog een vijfde lid van het toezichthoudend deel van het bestuur te benoemen.

Tabel 1

Naam	Bestuursfunctie	Indiensttreding/herkiesbaar
Bart van Bezooijen	Toezichthouder, voorzitter, werkgeverscommissie, auditcommissie	2 ^e termijn van 03/2020 tot 03/2024.
Tasin Yildiz	Toezichthouder, auditcommissie	2 ^e termijn van 03/2021 tot 03/2025.
Myrthe van Gulp	Toezichthouder, lid	1 ^e termijn van 02/2020 tot 02/2024.

Mariëte van den Bulk	Toezichthouder, lid	1 ^e termijn van 09-2022 tot 09/2026.
Conny van Loenhout	Uitvoerende bestuurder	06/2016 tot onbepaalde tijd.

1.4.7 TAAKVERDELING EN WERKWIJZE

Er werd in 2023 niet gewerkt met een taakverdeling in portefeuilles of thema's. Wel was er in 2023 een werkgeverscommissie die bestond uit twee leden van het toezichthoudend bestuur. Zij hebben een functioneringsgesprek met de bestuurder gevoerd. Daarnaast heeft de auditcommissie vóór behandeling tijdens de reguliere bestuursvergaderingen, uitvoerige voorbesprekingen gehad met de bestuurder en financieel controller over de begroting 2024, het meerjaren personeelsbeleidsplan 2023-2028 en het jaarverslag en jaarrekening 2022.

1.4.8 VERGOEDING

De leden van het toezichthoudend bestuur ontvangen een vergoeding. De hoogte van deze vergoeding staat vermeld in de jaarrekening van Abbo kindcentra. De honorering bestaat uit een vaste vergoeding voor het vervullen van alle werkzaamheden en dragen van verantwoordelijkheden die de functie toezichthouder bij Abbo kindcentra met zich meebrengt.

1.4.9 OVERZICHT (NEVEN)FUNCTIES BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

De leden van het toezichthoudend orgaan zijn allen ouders van de scholen. Hieronder staat een overzicht van de (neven)functies van leden.

Tabel 2

Naam	Functies	Organisatie
Bart van Bezooijen	Docent / onderzoeker	Fontys Hogescholen
Tasin Yildiz	Senior Financial Manager	Sabic
Myrte van Gurp	Directeur	Ppink

Mariëte van den Bulk	Adviseur Beheer en Onderhoud Vastgoed buitenland	Ministerie van Buitenlandse Zaken
----------------------	--	-----------------------------------

1.5 Onder de kindcentra vallen de volgende scholen

Tabel 3

Naam	Brinnummer	Adres
Kiemkade	12HG	Kardinaal de Jonglaan 10 4624 ES Bergen op Zoom
De Aanloop	11XZ	Frederik Maystraat 33 4614 EG Bergen op Zoom
De Krabbenkooi	12PX	Coehoornstraat 28 4611 KS Bergen op Zoom
De Montessorischool	07FD	Noordsingel 57 4611 SC Bergen op Zoom
De Rode Schouw	06VP	Rode Schouw 87 4661 VE Halsteren
Kiezelrijk	15DW	Stadshillen 36 4651 CX Steenbergse
De Zeeridder	31PJ	Frans Halsstraat 25 4625 BR Bergen op Zoom

2 Governance

2.1 Code Goed Bestuur

Het bestuur onderschrijft de Code Goed Bestuur herziene versie november 2020. Met invoering van het One-tier bestuursmodel worden het dagelijks bestuur en toezicht functioneel gescheiden. Binnen de Code Goed Bestuur wijken we af op één aspect. Hierbij hanteren we “pas toe of leg uit”. Het betreft de onder principe 4 uit de code val-lende bepaling (nr. 21). *‘Om de onafhankelijkheid van het intern toezicht te bevorderen bestaat het intern toezicht uit minimaal één lid dat geen kind heeft dat op een school zit die tot het bestuur behoort’*. Dit staat haaks op in de statuten vastgelegde bepaling dat toezichthouders altijd alleen ouders van de Abbo-scholen zijn.

2.2 Ontwikkelingen binnen Governance

In het jaarverslag 2019 is het proces naar een nieuwe bestuursvorm uitvoerig beschre-ven. 2023 Is het derde jaar waarin de stichting bestuurd wordt vanuit het One-tier mo-del.

In 2021 heeft zoals al aangekondigd in het jaarverslag van 2020 de eerste periodieke evaluatie van de kwaliteit van functioneren, zowel als collectief, als individueel en in rela-tie tot andere belanghebbenden plaatsgevonden. Dit is gedaan door een externe ex-pert, de VBS.

De evaluatie bestond uit drie activiteiten.

- Observeren van een vergadering bestuur/toezicht op 7 juni 2021 door Edward Moolenburgh.
- Invullen van een vragenlijst door de leden van het intern toezicht.
- Terugkoppeling van de uitkomsten op hoofdlijnen tijdens de vergadering be-stuur/intern toezicht op 27 september 2021.

De rapportage bevat aanbevelingen/overwegingen die door het bestuur/intern toe-zicht meegenomen worden in het verder optimaliseren van bestuur/intern toezicht.

2.3 Verticale en horizontale verantwoording

De wijze waarop uitvoerend bestuur en bestuurlijk toezicht gescheiden zijn, is vastge-legd in het Handboek Governance van de stichting. Daarin zijn opgenomen:

- De beoogde resultaten,
- Grenzen in handelingsruimte voor de bestuurder,
- De relatie toezichthouder en bestuurder,
- De interne werkwijze van de toezichthouder,
- Het toezichtkader op basis van Policy Governance.

Een keer per jaar houden twee bestuursleden, de Werkgeverscommissie, een functio-neringsgesprek met de bestuurder. Een keer per jaar houdt de Werkgeverscommis-sie een beoordelingsgesprek met de bestuurder.

Ieder jaar houdt de bestuurder een functioneringsgesprek met iedere schooldirecteur. Iedere drie jaar houdt de bestuurder een beoordelingsgesprek met iedere schooldi-recteur. Indien gewenst kan deze frequentie van functionerings- en beoordelingsge-sprekken verhoogd worden. Voorafgaand aan een beoordelingsgesprek wordt breed in de organisatie informatie opgehaald over het functioneren van de directeur. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een 360 graden feedbackscan.

Twee keer per jaar worden er door het volledige bestuur met elke directeur individu-eel een DMT gehouden. DMT staat voor Dialoog Met Toezichthouders. In onderlinge afstemming is hiervoor een structuur opgesteld en zijn doelstellingen voor dit gesprek benoemd.

- Toezichthouders krijgen rechtstreeks gedetailleerde informatie over de stand van zaken op de school.
- Het betreft bij de beleidsgebieden een terugblik over het afgelopen half schooljaar.
- Eveneens betreft het een vooruitblik op het komende half schooljaar.

Daarbij geldt dat de focus ligt op de beleidsgebieden die verbinding hebben met bovenschoolse besluiten voor de gehele stichting.

Het bovenschool directieoverleg (BDO) komt in principe een keer per drie weken bij el-kaar. Hierin hebben de afzonderlijke schooldirecteuren zitting.

Het voorzitterschap van het BDO is bij de bestuurder belegd. In dit overleg komen schoolse- en bovenschoolse zaken aan de orde.

Iedere school heeft een eigen medezeggenschapsraad (MR) waarin personeel en ouders evenredig vertegenwoordigd zijn. Daarnaast is er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR bestaat uit ouders en medewerkers van de zeven Abbo-scholen. De GMR vergadert zelfstandig, maar de bestuurder is bij een deel van elke vergadering aanwezig om toelichting te geven op de beleidsstukken die ter besluitvorming voorliggen en om de GMR te informeren over relevante bovenschoolse- en bestuurlijke zaken. Conform de wet Medezeggenschap en een vastgesteld GMR Reglement wordt de GMR erkend bij gevraagd en ongevraagd advies en instemming.

Bestuursonderzoek Inspectie van het Onderwijs

Externe verantwoording is in november 2021 gestart middels het vierjaarlijks bestuursonderzoek door de Onderwijsinspectie. Hierbij wordt het per augustus 2021 herziene toezichtkader gehanteerd. In juli 2022 is het definitieve rapport van het bestuursonderzoek openbaar gemaakt.

Beknpte samenvatting van de beoordeelde standaarden.

Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

BKA1. Visie, ambities en doelen. Voldoende met ruimte voor concretisering van doelen en doorontwikkeling van het stelsel van kwaliteitszorg. De standaard Visie, ambities en doelen (BKA1) beoordelen we als Voldoende. Het bestuur heeft een visie op kwaliteit, heeft hiervoor ambities en doelen opgesteld en stuurt op het behalen hiervan. We zien mogelijkheden voor het verder concretiseren van doelen en doorontwikkelen van het stelsel van kwaliteitszorg, waardoor de effecten van deze sturing meer expliciet doorwerken naar de scholen.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur. Goed met groot draagvlak voor visie en eigen ambities, een open, stimulerende kwaliteitscultuur, realisatie van maatschappelijke opdracht en eigen ambities op het gebied van brede ontwikkeling, passend onderwijs en cultuureducatie, en de versterking van intern toezicht en medezeggenschap als aandachtspunt.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog. Voldoende met als aandachtspunt de verantwoording via het jaarverslag.

Middels het jaarrapport 2022 wordt externe verantwoording afgelegd aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het jaarrapport 2021 is openbaar gemaakt en voor iedere belangstellende in te zien.

Binnen de scholen vindt er verantwoording plaats volgens een vaste structuur naar de onderwijsinspectie, MR, ouders en medewerkers. Hiervoor worden o.a. de website, de schoolgids, nieuwsbrieven, ouderportals, Vensters PO/Scholen op de Kaart en vergadermomenten ingezet.

2.4 Jaarverslag GMR 2023

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) maakt jaarlijks een verslag over de onderwerpen waarover is geadviseerd, ingestemd en/of besloten. De GMR richt zich op schooloverstijgende zaken en adviseert Abbo kindcentra gevraagd en ongevraagd. Over allerlei belangrijke zaken heeft de GMR bovendien instemmingsrecht. De Wet Medezeggenschap (WMS) geeft helderheid waarover instemming of enkel voor advies moet worden voorgelegd. De GMR wordt geïnformeerd door de door de toezichthouders aangestelde bestuurder van Abbo kindcentra. De bestuurder vertegenwoordigt zowel de toezichthouders als het BDO (Bovenschools Directie Overleg). Hij is eerste aanspreekpunt voor de GMR. Naast de GMR heeft iedere school ook nog een eigen medezeggenschapsraad (MR). In de MR-en worden de zaken besproken die betrekking hebben op de individuele scholen. Het voorliggend jaarverslag 2023 is opgesteld door de GMR zelf.

Samenstelling van de GMR

Abbo kindcentra bestaat uit 7 basisscholen met ieder zijn eigen kenmerkend onderwijsconcept. De GMR van Abbo kindcentra bestaat uit ouder- en personeelsvertegenwoordigers uit de afzonderlijke geledingen van de 7 basisscholen. In totaal bestaat de GMR uit maximaal 14 personen waarbij er evenveel ouders als personeelsleden zitting hebben. Er zijn nog een aantal vacatures die openstaan voor de oudergeleding en de personeelsgeleding. Ondanks de vacature die er opgesteld en gestuurd is, is het lastig om hiervoor ouders te vinden.

School	Ouder	Personeel
Montessorischool	Sven Langenberg (voorzitter)	Monique Verbiest
De Aanloop	Gertruud Hoff	Linda van Brouwershaven
De Krabbenkooi	Elvira Adriaansen	Vacature
School Oost	Ruben de Baat	Marjolijn Verschuur

De Rode Schouw	Laura Sharpe	Renee Hagenars (secretaris)
Kiezelrijk	Eric van der Spelt	Paulien Scherpenisse
De Zeeridder	Vacature	Dorthy van de Male (notulist)

Werkwijze van de GMR

De GMR bespreekt alle onderwerpen die van belang zijn voor meerdere tot alle scholen. Een aantal onderwerpen keren jaarlijks terug in de agenda: financiën (de begroting en jaarrekening), beleidsvoornemens op organisatorisch en onderwijskundig gebied, leerlingenprognoses en de formatie.

De agenda wordt voor de vergadering voorbereid door de algemeen directeur, voorzitter en de secretaris. De vergaderingen zijn opgedeeld in drie onderdelen. Ten eerste het voorbereidend deel waarbij de GMR-leden gezamenlijk de agenda doorlopen en een mening en voorgenomen besluit vormen over de verschillende agendapunten. Ook worden vragen onderling afgestemd die aan de bestuurder tijdens het tweede gedeelte gesteld zullen worden. Het tweede gedeelte van de vergadering is samen met de bestuurder als vertegenwoordiger van de toezichthouders. Het derde deel van de vergadering is enkel met de GMR-leden. In dit deel wordt teruggekeken op deel 2 en worden nader te nemen acties door de GMR onderling verdeeld. Ook worden algemenere onderwerpen wat de GMR aangaat, besproken.

Van de vergadering wordt een verslag gemaakt door de notulist en voor de volgende vergadering voor vaststelling aangeboden. De verslaglegging wordt gedaan door de secretaris van de GMR. Uitgangspunt is een keer per jaar een vergadering samen met een vertegenwoordiging van de toezichthouders te organiseren. De vergaderingen vonden in 2023 plaats op het bestuurskantoor van Abbo kindcentra op de Rijtuigweg te Bergen op Zoom.

Vergaderingen

In 2023 heeft de GMR zes keer vergaderd:

- 16 januari
- 27 februari
- 3 april
- 26 juni

- 9 oktober
- 7 december

Behandelde onderwerpen

Er zijn verscheidene onderwerpen aan bod geweest. Deel 1 is het voorbereidend onderdeel van de vergadering. Hieronder staan de punten die zijn gepasseerd tijdens deel 2 (inclusief bestuurder en genodigden) en deel 3 (enkel GMR-leden) van de verschillende vergaderingen:

Vergadering	Besproken onderwerpen	Nadere duiding
16 januari 2023	Deel 2: Leerlingaantallen Begroting 2023 en meerjarenramingen 2023-2027 (terugkoppeling door auditoren) Het kompas terugkoppeling Definitieve rapportage haalbaarheidsonderzoek Abbo/Mamaloe Deel 3: Input MR Jaarplanning Terugkoppeling vorige rondvraag: - energiecontract navragen - werkkostenregeling - SOP - Proefdraaien - Rooster van aftreden, maximale zittingsduur	Informatief Informatief Informatief Ondertekenen GMR
27 februari 2023	Deel 2: MJBP Klachtenregeling Regeling inzake omgaan met... Taakomschrijving interne vertrouwenspersoon Rapportage t/m dec 2022 Deel 3:	Terugkoppeling audit Instemmen PGMR Instemmen PGMR

	MR Toezichthouders GMR 22 juni GMRtentje	Instemmen PGMR Informatief
3 april 2023	Deel 2: Fusie het Kompas Heijningen Verantwoordingsreportage personeel mobiliteit Verantwoordingsreportage huisvesting/onderhoud Deel 3: Jaarverslag GMR Hoe kunnen we Abbo/het onderwijs aantrekkelijk maken voor mannen om te komen werken? MR	Instemmen GMR Informatief Informatief
26 juni 2023	Deel 2: Accountantsverslag jaarrekening 2022 Jaarverslag en jaarrekening 2022 DDC akkoord college BoZ op businesscase en vaststellingsovereenkomst Data GMR Rapportage t/m mei Deel 3: Mamaloe MR DDC	Informatief Informatief Informatief Bespreken Informatief
9 oktober 2023	Deel 2: ERD Fusie Kompas gebouw Tekst Poll ouders ivm fusie Kompas Rapportage tm augustus 2023 Uitgangspunten begroting 2024 Leerlingenaantallen Mamaloe Deel 3: MR Regelement MR	Instemming GMR Instemming GMR Akkoord geven Informatief Informatief Informatief Informatief

	Social Schools berichten sturen.	
7 december 2023	Deel 2: Fisc Free Leerlingenaantallen FED het Kompas Intergratie Abbo Mamaloe Deel 3: Integratie Abbo en Mamaloe Het Kompas GMR regelement MR Wat verder ter tafel komt	Instemmen GMR Informatief Ondertekenen Ondertekenen

Scholing & ontwikkeling GMR

In 2023 heeft er geen scholing plaatsgevonden op het gebied van (G)MR.

Naast de basisstukken, die we jaarlijks bespreken, zoals de begroting en de leerlingenaantallen van de scholen zijn er dit jaar nog 3 grote stukken besproken.

1. De fusie met het Kompas in Heijningen,
2. De overeenstemming en overname en ontwikkeling van de schoollocaties: Kiemkade, de Krabbenkooi en Montessori.
3. Integratie tussen Abbo kindcentra en Mamaloe.

De GMR is met een open en transparante houding in deze dossiers gestapt. In het traject van deze dossiers zijn er kritische, diepgaande, pittige, constructieve en open discussies geweest met de bestuurder.

In het nieuwe jaar is de integratie van Abbo kindcentra en Mamaloe een feit, net als de fusie met het Kompas in Heijningen. Daardoor zijn er komend jaar er veel ontwikkelingen in de GMR en op het gebied van medezeggenschap binnen de organisatie.

3 ONDERWIJS

3.1 Ontwikkelingen van het afgelopen jaar & verwachte toekomstige ontwikkelingen

De basis van het onderwijs op alle scholen van Abbo kindcentra is vastgelegd in de missie en visie van Abbo kindcentra.

De missie van Abbo kindcentra is: *Dat groeit lekker op!* De scholen van Abbo kindcentra zijn opgericht door ouders, openbaar toegankelijk en kennen elk een eigen onderwijsconcept. Met toekomstgericht, creatief en vernieuwend onderwijs haalt elke school het meest bijzondere naar boven in ieder kind.

3.2 Missie en Visie

Vanuit deze missie is het de overtuiging van alle scholen dat onderwijs méér moet bieden dan goede resultaten op het gebied van taal en rekenen. Natuurlijk voldoen de scholen aan de eisen die de onderwijsinspectie stelt, daarnaast levert het onderwijs op de Abbo-scholen een bijdrage aan de brede ontwikkeling van de leerlingen zodat al hun talenten en mogelijkheden tot bloei komen. Op die manier bereidt Abbo leerlingen het beste voor op hun toekomstige rol in de samenleving. Leerlingen worden opgeleid tot creatieve denkers, onderzoekende en ondernemende mensen die kunnen samenwerken en verbinden. Dit doet Abbo kindcentra samen met ouders. Juist omdat de scholen door ouders zijn opgericht, vinden wij het educatief partnerschap tussen school en ouders van groot belang. Elke school profileert zich op een eigen wijze, met een eigen onderwijskundig concept en heeft partners buiten de school waarmee dat concept wordt gerealiseerd.

De visie omvat de vijf kernwaarden van Abbo kindcentra:

- Open staan voor anderen, eerlijk durven zijn, ontvankelijk.
- Eigen (-tijds, -zinnig, -wijs). Zelfrespect, vrijheid om keuzes te maken, onafhankelijk.
- Samenwerkend leren; niemand uitsluiten, gemeenschapszin, respectvol.
- Verantwoordelijk; bijdrage leveren vanuit talent, zorgdragend, eigenaarschap.
- Innovatief; buiten bestaande paden denken en handelen, creatief, ondernemend.

Beoogd resultaat

Het onderwijs op de Abbo-scholen wordt gekenmerkt door bovenstaande 5 waarden, die per school een verschillende uitwerking hebben. Hieronder zijn deze waarden als beoogd resultaat verwoord, en geformuleerd vanuit de driedeling die Gert Biesta heeft geformuleerd (kwalificatie, socialisatie, persoonsvorming).

Het onderwijs op de Abbo-scholen heeft als beoogd effect dat leerlingen:

T.a.v. kwalificatie:

- de kennis, houding en vaardigheden bezitten die nodig zijn om de overstap naar het vervolgonderwijs te maken die past bij hun talenten en mogelijkheden.

T.a.v. socialisatie:

- voorbereid zijn op een leven als lid van de samenleving en daarin een eigen plek kunnen innemen als een goede burger;
- de tradities, gebruiken en waarden van de Nederlandse rechtstaat kennen en zich eigen hebben gemaakt, gemeenschapszin hebben ontwikkeld en respectvol met anderen omgaan.

T.a.v. persoonsvorming:

- zichzelf mogen worden in het kader van een brede ontplooiing;
- de vrijheid bezitten om zelfstandig keuzes te maken en zelfrespect bezitten;
- zich verantwoordelijk opstellen en eigenaarschap vertonen.

Vanuit de verbindende missie, visie, waarden en beoogd resultaat heeft iedere school een eigen missie, visie en eigen merkwaarden. De pay-off van de school is hiervan een weerslag. De schooleigen merkwaarden zijn op de werkvloer vertaald in zichtbaar gedrag richting leerlingen, ouders, collega's en externen.

De verschillende onderwijsconcepten worden als volgt getypeerd.

De Krabbenkooi	Groeien vanuit het hart!
De Aanloop	Voor creatieve denkers en doeners!
De Montessorischool	Help mij het zelf doen!
Kiezelrijk (voorheen De Nieuwe Veste)	Waar in ben jij een kei?
Kiemkade	Aanleg voor groei!
De Rode Schouw	Passend voor ieder kind!
Vrijeschool De Zeeridder	Leren met hoofd, hart en handen.

De verscheidenheid aan onderwijsconcepten heeft als gevolg dat iedere school zijn eigen onderwijskundige ontwikkelingen heeft doorlopen in 2023. Deze worden weergegeven in de verantwoording aan ouders en betrokkenen die iedere directeur opstelt. Deze wordt actief gecommuniceerd via de website van de school en het ouderportal van de school aan het eind van het schooljaar. In dit geval eind schooljaar 2022 – 2023 en eind schooljaar 2023 – 2024.

Jaarlijks worden vanuit het schoolplan nieuwe onderwijskundige ontwikkelingen opgezet. Ieder school beschrijft deze ontwikkelingen en de daaraan gekoppelde doelstellingen in een jaarplan. Bij aanvang van het nieuwe schooljaar worden ouders en betrokkenen hiervan op de hoogte gebracht.

In 2023 zijn wederom in verband met het verminderen van de werkdruk zogenaamde werkdruggelden toegekend. Over het kalenderjaar 2023 heeft Abbo kindcentra € 305.000 ontvangen. Deze zijn op schoolniveau berekend op basis van het aantal leerlingen. Conform afspraken CAO PO zijn deze opgenomen in de schoolbegroting. De werkdruggelden zijn tot en met schooljaar 2024–2025 structureel voorzien als extra middelen. Op schoolniveau blijft men over de inzet eigen keuzes maken. Dit kan een voortzetting zijn van inzet op een bepaald gebied of een beargumenteerde verandering van inzet van de middelen. Het betreft inzet van onderwijsassistentes of leerkrachtondersteuners, inzet van een conciërge, uitbreiding van werktijd van de managementassistent, inhuur van eventmanagers etc..

Het Jonge Kind

In juni 2023 is gekozen voor een nieuwe naam. In plaats van ABBO heten we nu Abbo kindcentra, Dat groeit lekker op! Alle scholen en/of brede scholen hebben hun naam inmiddels ook gewijzigd naar Kindcentrum met de schoolnaam. Tevens is een ontwikkeling in gang gezet om samen met Kinderopvang Mamaloe één organisatie te worden. Kinderopvang Mamaloe is ook in 2023 als samenwerkingspartner intensief betrokken bij het goed vormgeven van doorgaande lijnen in ontwikkeling van kinderen van 0 tot 6 jaar. De voorschool wordt op alle kindcentra vormgegeven vanuit het schoolconcept van elke basisschool. De, binnen Abbo kindcentra aangestelde bovenschoolse IB-er Jonge Kind, heeft een sturende, ondersteunende en coördinerende rol. Zij is tevens VVE-coördinator voor Abbo kindcentra in de gemeente Bergen op Zoom en Steenberg. Zij werkt samen met de VVE-coördinator van Kinderopvang Mamaloe. Samen hebben zij, met uit beide organisaties nog een collega, zitting in de stuurgroep Looqin.

De stuurgroep Looqin heeft in januari de train-de-trainer dag gevolgd. Zij komen regelmatig bijeen om de implementatie van Looqin verder vorm te geven.

Bij het Jonge Kind wordt aandacht besteed aan de vier ontwikkelingsgebieden taal, motoriek, sociaal-emotioneel en rekenen. Daarnaast is het de overtuiging van Abbo kindcentra dat spel een belangrijk onderdeel is van het onderwijs aan jonge kinderen. Daarom krijgt spel meer betekenis en neemt het een grotere plaats in. Bovenschools hebben we dit uitgewerkt voor het strategisch beleidsplan in vier vormen, te weten: spelen, leren spelen, spelend leren en leren. Bij de jonge kinderen nemen de eerste drie vormen een grote plaats in. Meer verdieping van spel is echter nog nodig.

Een aantal scholen heeft met de leerkrachten van groep 1-2, enkele IB-ers en de bovenschools IB-er daarom de cursus “spelen in uitdagende hoeken” van Bianca Oldenbeuving gevolgd.

In het VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) -beleid is onder andere opgenomen dat de resultaten gemeten worden van kinderen met en zonder VVE-indicatie aan het einde van groep 2. Hiervoor is in de gemeente Bergen op Zoom een document opgesteld en de VVE-coördinator van Abbo kindcentra heeft dit in een bijeenkomst met alle VVE-coördinatoren van de kindcentra toegelicht en vervolgens samen ingevuld. Deze documenten heeft zij verwerkt tot één Abbo-document en dat is naar de gemeente verstuurd en vervolgens samen met de VVE-coördinator van Mamaloe besproken. Daarna heeft er een gesprek plaatsgevonden op hoofdlijnen over deze resultaten met de gemeentelijke VVE-coördinator. Vervolgens is dit gedeeld met de werkgroep VVE van Bergen op Zoom. Er zijn daaruit (nog) geen verdere acties ondernomen.

De gemeente Steenberg was van plan deze werkwijze dit jaar te gaan toepassen. Dit is echter niet gelukt. We verwachten dat dit in 2024 opgepakt zal worden.

Tussen voor- en vroegschool is overleg over doorgaande leerlijnen voor iedere peuter. Het systeem Looqin is hierbij (in toenemende mate) ondersteunend. Ook op de werkvloer is sterk ingezet om kennis te nemen van elkaars werkwijze en onderwijsinhoud. Daartoe is er in ieder kindcentrum één collega van groep 1-2 (3) die het coördinaat VVE heeft opgepakt. Samen met het locatiehoofd vullen en evalueren zij het borgingsdocument VVE. Tevens zijn zij verantwoordelijk voor het ophalen van input en het delen van (concept)afspraken bij de eigen achterban. Het format van het borgingsdocument is op alle kindcentra gelijk.

Bij de halfjaarlijkse groeigesprekken, die ook in 2022 twee keer hebben plaatsgevonden, is Looqin gehanteerd als uitgangspunt voor het gesprek over het jonge kind. Op school-, groeps- en zo nodig individueel niveau hebben de school IB-er en de directeur in gesprek met de bovenschool IB-er Jonge Kind aangegeven wat aandachtspunten, ontwikkelingen en verbeterpunten zijn. Volgens het vastgestelde cyclisch proces heeft evaluatie plaatsgevonden van voorgaande acties en verbeterpunten. Tevens is gekeken naar borging van successen en zijn na analyse nieuwe verbeterpunten afgesproken. In het zogenaamde groeidocument, dat door alle scholen wordt gehanteerd, worden cyclisch alle zaken die voortkomen uit het groeigesprek, vastgelegd. De bovenscholen intern begeleiders beschrijven op hoofdlijnen de bevindingen van deze groeigesprekken in een managementletter.

De bovenscholen IB-er Jonge Kind bespreekt onderwerpen uit de diverse overleggen ook met regelmaat in het IB-overleg van Abbo kindcentra. Daarnaast begeleidt ze schooldirecties, op verzoek, met het maken van Jonge Kind beleid en/of uitvoering daarvan.

3.3 Onderwijsprestatie

Voor het monitoren van de onderwijsprestaties op alle scholen hebben in 2023 tweemaal groeigesprekken over de groepen 4 tot en met 8 plaatsgevonden. De directeur en internbegeleider(s) van de school verklaren tijdens een groeigesprek ten opzichte van de bovenscholen IB-er Jonge Kind en bovenscholen IB-er groep 4 tot en met 8 de resultaten van de IEP eindtoets, de resultaten van IEP LOVS en de uitkomsten van de NSCCT. Dit heeft plaatsgevonden volgens een vaste structuur. Gegevens zijn volgens vaste afspraken vooraf aangeleverd. Voor verslaglegging zijn afspraken opgesteld en zijn termijnen aangegeven. Bij aanvang is gestart met het bespreken van de verbeteracties uit het vorige leeropbrengsten gesprek. Verbeteracties zijn niet vrijblijvend, maar worden vastgelegd als verbetering van kwaliteit en opbrengsten. Er wordt cyclisch gehandeld.

Na afronding van de gesprekken is het schoolverslag opgesteld door de directeur en de IB-er van de school. Dit is ter goedkeuring aangeboden aan het bovenscholen gespreksteam (bovenschoolse IB-ers en bestuurder). Zij kunnen aanvullingen doen of vragen om verdere of andere uitwerking. Op een vastgesteld moment is een bovenschoolse managementletter opgesteld door de bovenschoolse IB-ers. Deze is ter bespreking met de directeurs aangeboden aan de bestuurder. Na bespreking en goedkeuring in het Bovenscholen Directie Overleg is de managementletter inhoudelijk behandeld in het bovenscholen IB-overleg.

Op schoolniveau hebben IB-ers en leerkrachten de onderwijsprestaties op groepsniveau en individueel leerlingenniveau doorgenomen. Ook dit heeft in 2023 twee keer plaatsgevonden. Er is een directe koppeling tussen de groepsscores die op schoolniveau zijn besproken en de scores die op bovenscholen niveau besproken zijn.

In 2022 is op alle kindcentra, voor het los van methodes monitoren van de ontwikkelingen en groei van de kinderen, IEP aangeschaft. IEP kijkt naar het hele kind, hoofd, hart en handen. IEP staat voor ICE Evaluatie Primair onderwijs. Deze kijkt past beter bij de brede ontwikkeling van kinderen die wordt weergegeven in de visie en missie van Abbo kindcentra. Voor het bovenscholen monitoren is BIEP geïmplementeerd. In 2023 is deze ontwikkeling voortgezet.

3.4 Internationalisering

Waarom internationalisering en wereldburgerschap?

Bij internationalisering kijk je samen met leerlingen over grenzen heen en werk je aan wereldburgerschap. Sinds 2006 besteden scholen al verplicht aandacht aan burgerschap. In augustus 2021 is de 'Wet verplicht Burgerschapsonderwijs' aangescherpt. Burgerschapsonderwijs stimuleert leerlingen hoe ze actief onderdeel kunnen zijn van een pluri-forme, democratische samenleving.

De samenleving wordt steeds internationaler. Actuele maatschappelijke vraagstukken als migratie en klimaatproblematiek spelen op alle niveaus. Op school, maar ook elders in de wereld. Ze vragen om mondiale oplossingen. En om leerlingen die hiermee om kunnen gaan.

Door op school de stap te zetten van burgerschap naar wereldburgerschap beseffen leerlingen dat ze verbonden zijn met de rest van de wereld en dat ze er een actieve rol in kunnen spelen. Die wereld begint voor leerlingen binnen hun eigen school. Internationalisering en wereldburgerschap zijn geen vak apart, maar verweven in het curriculum. In veel vakken is er immers al sprake van een internationale context.

Doortewerken aan internationalisering en wereldburgerschap geven we leerlingen kennis, houding en vaardigheden mee waarmee ze internationaal competent worden. Hiermee kunnen ze leven, leren en werken in een diverse samenleving. Bovendien draagt het positief inzetten van diversiteit en meertaligheid in de klas bij aan het vergroten van kansengelijkheid.

Alle kindcentra besteden op een eigen manier aandacht aan bovenstaande. Bijvoorbeeld vanuit een cultuurdag, vanuit thematisch onderwijs of periode onderwijs.

Alle kindcentra hebben leerlijnen en doelen per leerjaar uitgewerkt vanuit burgerschap. Internationalisering is een van de doelen van burgerschap.

3.5 Verantwoording bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

Vanaf schooljaar 2021-2022 is een bedrag per leerling voor professionalisering en begeleiding startende leraren en schoolleiders in plaats gekomen van het bedrag per leerling in de zogenaamde prestatiebox. De bij Abbo kindcentra aangesloten scholen hebben in 2023 €110.000 ontvangen.

Beschrijving van het proces

Tijdens de formatiegesprekken tussen schoolleiding en bestuur, wordt de omvang van deze gelden besproken en de wijze waarop de school deze mogelijk zou willen inzetten. Vervolgens wordt met de personeelsgeleding van iedere MR het feitelijk gesprek gevoerd over de inzet van de middelen. De inzet van het huidig schooljaar wordt geëvalueerd en voor het nieuwe schooljaar worden nieuwe inzetmogelijkheden besproken.

De volgende maatregelen zijn vastgelegd om de middelen te besteden:

- Scholing directeuren en ib'ers;
- Extra ondersteuning startende medewerkers.

3.6 schoolweging en aanvullende bekostiging

Op basis van de schoolweging ontvangen enkel kindcentra extra bekostiging.

De schoolweging wordt daarvoor vastgesteld op basis van:

- het opleidingsniveau van de ouders;
- het gemiddelde opleidingsniveau van alle moeders op school;
- het land van herkomst van de ouders;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- of ouders in de schuldsanering zitten.

Deze gegevens vallen onder privacywet en het CBS maakt daarom niet bekend hoe het tot een achterstandsscore komt. Op basis van de 1 februari telling verstrekt het CBS een overzicht per BRIN nummer van deze schoolweging. In kalenderjaar 2023 heeft Abbo kindcentra €639.000 ontvangen.

Deze gelden gaan geheel naar scholen, er vindt geen herverdeling plaats. De middelen worden met name gebruikt voor extra inzet van personeel. Te denken valt dan aan kleinere klassen en/of extra ondersteuning in de klas of buiten de klas.

3.7 Inzet NPO (Nationaal Programma Onderwijs) middelen

In het jaarverslag van 2022 werd expliciet aandacht besteed aan de inzet op de scholen van de NPO middelen. Waar gebruikelijk in een stichtingsjaarverslag op algemeen en stichtingsniveau een terugblik en verantwoording wordt gegeven. Is er toen eenmalig op dit onderdeel door de grote impact van Coronamaatregelen op het onderwijs en de forse hoeveelheid middelen die vanuit het NPO zijn toegekend, voor gekozen om op schoolniveau verslag te doen van inzet en de te bereiken doelen. Een deel van de NPO middelen is nog opgenomen in de begroting van 2024 van de scholen. De inzet van de middelen verloopt zoals in het jaarverslag van 2022 is beschreven. Op de volgende NPO activiteiten is op de scholen ingezet:

	A	B	C	D	E	F
Kiezelrijk		x	x	x		x
De Krabbenkooi		x			x	x
De Montessorischool		x	x	x		
De Rode Schouw		x	x	x		x
De Zeeridder		x				x
Kiemkade			x	x	x	x
De Aanloop	x	x	x			x

De doelgebieden zijn

- A. Meer onderwijs (binnen of buiten reguliere schooltijden) om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren
- B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren
- C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkelingen van leerlingen
- D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen
- E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning
- F. Faciliteiten en randvoorwaarden

Er is niet voor gekozen om middelen uit het NPO bovenschools in te zetten. Alle MR-en hebben instemming gegeven. Ouders zijn via de MR en nieuwsbrieven van de scholen geïnformeerd over de besteding van de middelen.

Er zit nog steeds groei en ontwikkeling in de opbrengsten van de NPO doelgebieden en de verschillende activiteiten zoals benoemd in het jaarverslag 2022. De NPO-middelen hebben hier een belangrijke input voor geleverd. Positief om te vermelden is dat alle scholen aangeven dat de inzet op het bevorderen van het welbevinden van de leerlingen (en leraren) nog steeds positieve effecten sorteert. Hieronder staan enkele voorbeelden van positieve effecten vanuit de inzet van de NPO middelen uitgewerkt per school.

Op het plein van Kiezelrijk zien wij een grote verandering sinds de speelnatuur is gerealiseerd. De kinderen hebben veel fantasievoller spel en er vallen minder incidenten tussen de kinderen voor. Ook vinden onze kinderen het heerlijk om in het buitenatelier in de frisse lucht te werken. De kinderen van Kiezelrijk krijgen in de kleinere (midden- en bovenbouw) groepen meer aandacht. Dit zal hun leerprestaties positief beïnvloeden (voor resultaten zie uitslagen IEP). En mede door de inzet van de juiste technologie krijgen de kinderen een sterk lespakket aangeboden op onze school.

Het breed inzetten van het onderwijsaanbod op de Rode Schouw als het gaat over cultuureducatie, voedseleducatie of beweging, maakt dat de leerlingen ontdekken wat ze leuk vinden en waar hun talenten liggen. Dit voegt een extra ingrediënt toe aan hun persoonsvorming en welbevinden op school. Het leesonderwijs is sterk gestimuleerd. De kinderen vinden het leuk om middels een project met lezen bezig te zijn. Deze impuls is terug te zien in de IEP resultaten voor begrijpend lezen.

Op de Aanloop smullen Kinderen, leerkrachten en straks ook ouders van de boeken in de bibliotheek voor op school en thuis. De keuze is reuze, er is voor elk wat wils. De kinderen lezen veel meer, de taalontwikkeling breidt uit, raken geïnteresseerd en geïnspireerd en genieten. En Leerkrachten en kinderen spreken dezelfde rekentaal. De kinderen vinden de methode duidelijker. We hebben dit schooljaar gebruikt om vertrouwd te raken met de methode.

De Zeeridder heeft extra aandacht besteed aan uitbreiding en aankleding van de leslokalen. Hierbij kijkend naar ontwikkelmateriaal voor de leerlingen. Ook is er aangesloten bij de Bieb op School. Vanuit de kennis vanuit de bibliotheek vergroten we zodoende ons leesaanbod. Daarnaast vergoot het leesaanbod uiteindelijk ook het leesplezier bij leerlingen. Dat leidt weer tot betere leesresultaten.

Bij Kiemkade wordt de tevredenheid van onze leerlingen wordt ieder schooljaar gemeten d.m.v. een objectief meetinstrument. Hieruit komt een positieve score, waarin kinderen aangeven het naar hun zin te hebben op school en zich goed te voelen. Dankzij de Leer & Veerkrachtversterking voelen zij hun veerkracht. Ook wordt genoemd dat er nauwelijks gepest wordt op school. En dat er anders altijd serieus geluisterd en gehandeld wordt. Vanuit onze Rots & water trainingen is dit een duidelijk resultaat. Het muziekonderwijs geeft een mooie impuls aan de betrokkenheid bij de kinderen. Terwijl ze buitenlessen volgen kan er gezongen worden, de veerkracht wordt sterker gemaakt. Zo hebben we de verbinding tussen onze pijlers verstevigd. Leerkrachten geven aan dat kinderen vaker zachtjes aan het neurien of zingen zijn dan voorheen. Mogelijk een effect van de muzieklessen.

Middels de toetsresultaten IEP LVS en uit observatie wordt op de Montessorischool het effect van de inzet van de NPO middelen gemonitord. Ook de welbevindenvragenlijsten vanuit de tevredenheidpeilingen zijn positief. Vanuit ouders krijgen we een positieve terugkoppeling over het welbevinden van hun kind. Kinderen laten groei zien in de activiteiten bij de gymles, dit zien we door gerichte observatie en het vastleggen van hun voortgang in het portfolio.

In 2023 heeft ABBO bijna €590.000 aan NPO uitgegeven. De NPO middelen zijn voor een belangrijk deel formatief ingezet. Dit betreft zowel personeel in loondienst als inhuur van personeel. In 2023 is voor € 400.000 ingezet in personeel.

4 KWALITEITSZORG

4.1 Belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. de interne en externe kwaliteitszorg

De bovenschoolse IB-er houdt overkoepelend toezicht op de opbrengsten van de kindcentra en informeert de bestuurder en het bovenschoolse directieoverleg over opvallende uitkomsten. Op basis hiervan wordt bekeken of extra inzet nodig is op een bepaalde kindcentrum of dat er andere lesmaterialen of methodes nodig zijn om de opbrengsten op niveau te houden. Tevens coördineert de bovenschoolse IB-er een projectgroep van IB-ers waarin de kwaliteit van de leerlingenzorg wordt bewaakt en de invoering van passend onderwijs wordt vormgegeven. De projectgroep IB-ers bestaat uit alle IB-ers van de kindcentra en vergadert maandelijks. Aanwezigheid is verplicht. Op de scholen is er intensief overleg tussen de IB-er en de directie. Door bovenstaande constructie zijn lijnen kort en kan zo nodig snel geschakeld worden.

Voor het structureel vormgeven en monitoren worden de kwaliteitszorginstrumenten Mijn-SchoolPlan en Werken met Kwaliteit gebruikt. Hiermee wordt een totaalpakket gevormd dat past bij wat de scholen nodig hebben. Voor de bovenschoolse IB-ers en bestuurder is het mogelijk om in te loggen in de programma's van de scholen en bovenscholen scans of onderzoeken uit te zetten.

4.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Op alle kindcentra vormen een sterke bekwame directie en goed opgezet IB-schap de basis om goed onderwijs te geven vanuit de algemene missie en visie van Abbo kindcentra en de specifieke missie en visie van het kindcentrum.

In 2023 is er een vacature geweest voor een directeursfunctie, wel is er een vacature geweest voor een intern begeleider. Deze is vanuit een procedure met een interne kandidaat ingevuld. Voor de nabije toekomst is de verwachting dat daarmee de duo's schooldirecteur en intern begeleider stabiel zijn ingevuld. Begin 2024 is een directeursfunctie voor basisschool het Kompas ingevuld. Per 1 maart 2024 is daar de directeur gestart. We zien dat in de huidige arbeidsmarkt, met veel vacatures binnen en buiten het onderwijs, directeuren en internbegeleiders kansen grijpen om een nieuwe uitdaging aan te gaan. Dit maakt dat er verloop is in de genoemde functies.

In 2022 voldoen alle kindcentra aan het geven van alle basiszorg zoals gesteld in het ondersteuningsplan 2021 – 2025 van het Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO.

Abbo kindcentra heeft in 2023, net als alle scholen vallend onder het Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO, per leerling € 115,34 ontvangen om de basisondersteuning op orde te krijgen. Per kindcentrum is dit gericht ingezet afhankelijk van de situatie. Per kindcentrum wordt per schooljaar een verantwoording aan het samenwerkingsverband gegeven over inzet van de middelen gekoppeld aan het profiel basisondersteuning. In het beleid van het samenwerkingsverband is vastgelegd dat gedurende de huidige planperiode 2021 – 2025 de leerlinggebonden vergoeding blijft bestaan.

Voor de periode 2023-2027 is voor Abbo kindcentra een meerjaren strategisch beleidsplan opgesteld. Als basis voor het strategisch beleidsplan 2023-2027 is uitgegaan van de ingezette beleidskeuzes in de voorgaande planperiode. Daarnaast is ervoor gekozen om vanuit de kindcentra input op te halen binnen de in het plan genoemde beleidsgebieden. Directeuren, IB-ers en bovenschoolse IB-ers hebben in een gezamenlijke sessie benoemd wat vanuit de dagelijkse praktijk en hun zicht op de korte en middellange termijn belangrijk wordt geacht.

Ieder kindcentrum heeft voor het onderwijs een schoolplan 2023-2027 opgesteld. Hierin zijn de algemene kaders en beleidskeuzes op bestuursniveau herkenbaar. Daarnaast zijn alle toekomstige ontwikkelingen op onderwijsniveau passend bij het concept weergegeven.

In documenten zoals de begroting, het jaarverslag, het meerjaren personeelsbeleidsplan, beleidsdocumenten per onderwerp, de schoolplannen en jaarplannen van de kindcentra wordt inhoudelijk ingegaan op de in het meerjaren strategisch beleidsplan genoemde doelstellingen per beleidsgebied.

In de structuur en werkwijze van Abbo kindcentra is verankerd dat het bestuur, het directeuren overleg, de GMR en de bovenschoolse IB-ers op stichtingsniveau actief betrokken zijn binnen vastgestelde kaders bij alle beleidsontwikkelingen, de te bereiken doelen en daarmee samenhangende beleidsdocumenten. Het meerjaren strategisch beleidsplan wordt jaarlijks aan het eind van het schooljaar geëvalueerd en geactualiseerd. De evaluatie en actualisatie worden toegevoegd aan de eerste opzet. Daarmee groeit het document waarbij de ontwikkelingen gedurende de planperiode chronologisch te volgen zijn.

4.3 Afhandeling van klachten

Binnen Abbo kindcentra zijn voor onderwijs interne contactpersonen beschikbaar. Daarnaast is er voor de gehele stichting een externe vertrouwenspersoon. Op vaste momenten gedurende het jaar wordt actief gecommuniceerd naar alle medewerkers en betrokkenen hoe hiervan gebruik gemaakt kan worden.

Op het moment dat zich op een kindcentrum of bij het bestuur een klacht voordoet, wordt in eerste instantie in gesprek met betrokkenen en zo nodig met een intermediair, geluisterd en gezocht naar een voor ieder acceptabele oplossing.

In de meeste situaties lukt het om tot een voor ieder bevredigende oplossing te komen en concrete afspraken voor de toekomst te maken.

In 2023 is er een formele klacht bij de GCBO ingediend. Op alle klachtpunten zijn de klagers door de GCBO in het ongelijk gesteld en zijn het kindcentrum en het bestuur in hun verweer in het gelijk gesteld. De rapportage is openbaar beschikbaar op de website van de GCBO.

4.4 Jaarverslag werkzaamheden extern vertrouwenspersoon van Abbo kindcentra over kalenderjaar 2023.

Jaarverslag Externe Vertrouwenspersoon, dit verslag is integraal zoals opgesteld door de externe vertrouwenspersoon opgenomen in het jaarverslag.

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de externe vertrouwenspersoon van het jaar 2023. In het jaarverslag worden de onderwerpen waarvoor de externe vertrouwenspersoon is benaderd beschreven.

De eerste 2 maanden van 2023 was een collega actief als externe vertrouwenspersoon en sinds maart 2023 is Marissa Buijs-Tanis externe vertrouwenspersoon voor medewerkers, (ex-) leerling(en), ouder(s)/verzorger(s)/voogd van een minderjarige (ex-) leerling, of anderszins functioneel betrokken persoon van Abbo kindcentra. De externe vertrouwenspersoon is beschikbaar wanneer er sprake is van ongewenste omgangsvormen of andere casuïstiek op het vlak van sociale en organisatorische integriteit. De externe vertrouwenspersoon houdt rekening met de wettelijke richtlijnen en procedures zoals gesteld door Abbo kindcentra zelf. Het vak vertrouwenspersoon is volop in ontwikkeling. Sinds de uitzending van BOOS over de misstanden bij The Voice of Holland is er een culturomslag gaande binnen organisaties als het gaat om grensoverschrijdend gedrag. De schandalen bij NOS Sport, DWDD en Ajax zetten het onderwerp volop in de schijnwerpers. De aandacht voor een veilige werkomgeving gaat echter met golfbewegingen.

Wat zal 2024 ons gaan brengen? We leven in roerige tijden. Veiligheid is actueel én hy-
pegevoelig. 'Als er geen schandalen zijn in het nieuws, zwakt de aandacht af, terwijl de polarisatie die in de maatschappij op de voorgrond is getreden, ook merkbaar is op de werkvloer. In werkverhoudingen, in omgaan met elkaar. Dit is niet alleen maar slecht, want dingen die voorheen niet benoemd mochten worden of werden weggewuifd – bijvoorbeeld racisme, discriminatie, seksisme – worden nu sneller niet normaal gevonden. Er is meer alertheid op, of die is zich aan het ontwikkelen. Maar de verhoudingen zijn ook verhard. Het is erg zoeken wat nog wel en wat echt niet meer kan. Daarbij is het belangrijk om voor ogen te houden dat de ontvanger bepaalt of er sprake is van ongewenst gedrag. Of bepaald gedrag goed of kwaad bedoeld is, doet er niet toe. Medewerkers en leidinggevendenden zullen hun bewustzijn ten aanzien van bejegening verder moeten ontwikkelen, leren wat zijzelf kunnen doen om ongewenst gedrag te voorkomen of niet te laten escaleren. Bewustzijn en vaardigheid ontwikkelen is de belangrijke rol van active bystander. Als omstander maak je ècht het verschil! En leidinggevendenden dienen hun angst om het juiste gesprek te voeren te overwinnen en zo meer en betere handelings-opties in hun skills te ontwikkelen. Vertrouwenspersonen kunnen aan dit alles een belangrijke bijdrage leveren, door de inzet, door het delen van kennis en inzichten.

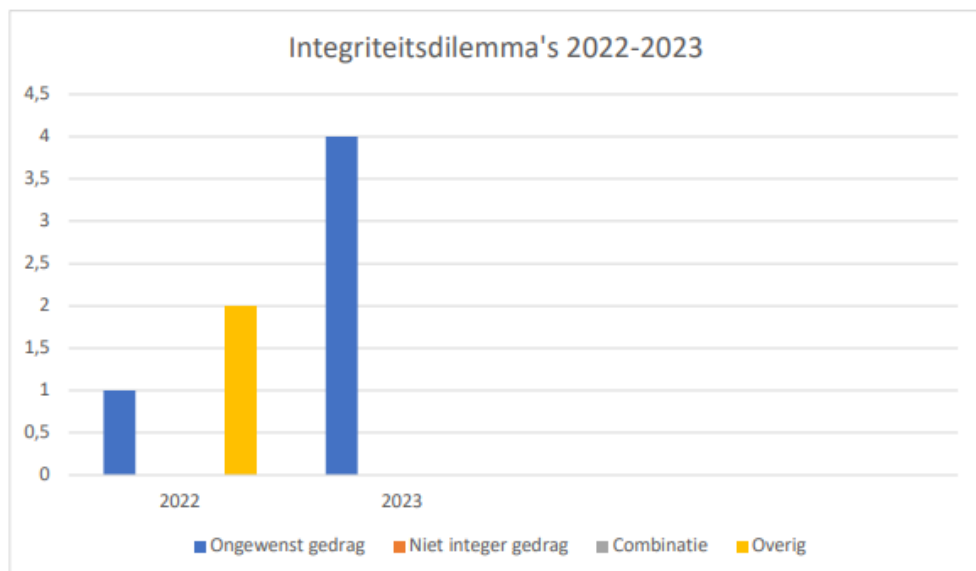
Dit rapport bevat verslaglegging en verantwoording van de verrichte werkzaamheden in de periode januari 2023 tot december 2023.

De kernfuncties van de vertrouwenspersoon

1. Supportfunctie: opvangen, begeleiden, informeren, reflecteren, adviseren van medewerkers waar het gaat om ongewenst gedrag, (mogelijke) integriteitsschendingen en misstanden.
2. Voorlichtingsfunctie: voorlichten van medewerkers en leidinggevendenden over de rollen taken van de vertrouwenspersoon; fungeren als vraagbaak voor integriteitsvraagstukken en (on)gewenste omgangsvormen.
3. Signaleringsfunctie: periodiek generiek rapporteren over gesprekken, signaleren van trends en aandachtsgebieden, en op basis daarvan de werkgever en de ondernemingsraad gevraagd en ongevraagd adviseren over integriteitsrisico's
4. Zelfzorg: het volgen van training en workshops, het deelnemen aan intervisie, het onderhouden van contact met relevante doorverwijsmogelijkheden – en samenwerkingsfuncties, het tijd nemen om te reflecteren op het eigen handelen, het bewaken van de eigen grenzen in de rol als vertrouwenspersoon, het bewaken van een onafhankelijke visie op casuïstiek. Alles wat besproken wordt, valt vanzelfsprekend onder het beroepsgeheim en is vertrouwelijk. De strikte vertrouwelijkheid wordt gewaarborgd.

Overzicht van de behandelende kwesties

Voor het bespreken van een in 2023 ervaren integriteitsdilemma is de externe vertrouwenspersoon vijf keer benaderd.

Toelichting

- Ongewenst gedrag: discriminatie, (seksuele) intimidatie, pesten, agressie en geweld, onzorgvuldige omgangsvormen.
- Niet integer gedrag: redelijk vermoeden van een misstand, integriteitsschending, onregelmatigheden.
- Overig: arbeidsconflict, arbeidsinhoudelijk, rechtspositie, persoonlijke of niet werk gerelateerde factoren.

Interne vertrouwenspersonen

Binnen Abbo kindcentra heeft iedere school een interne vertrouwenspersoon. De afspraak is gemaakt om het komende jaar scholing en netwerkbijeenkomsten te organiseren, zodat de gegevens van de interne vertrouwenspersonen meegenomen gaan worden in het jaarverslag. De externe vertrouwenspersoon heeft op het moment van schrijven geen gegevens mogen ontvangen van het aantal vertrouwelijke gesprekken of meldingen van ongewenst gedrag die vallen in de categorieën zoals specifiek benoemd in de artikelen in de Arbowet over psychosociale arbeidsbelasting (PSA).

Inzet externe vertrouwenspersoon

Overzicht van in 2023 door de externe vertrouwenspersoon bestede uren:

Vertrouwelijke gesprekken	Overige contacten en verrichtingen	Totaal
11	4	15

Vertrouwelijke gesprekken:

- 4 Meldingen van ongewenst gedrag, die vallen in de categorie zoals specifiek benoemd in de artikelen in de Arbowet over psychosociale arbeidsbelasting (PSA);
- 0 Meldingen van een vermoeden van een misstand;
- 1 Overig gesprek. Voor meer informatie over de aard van de officiële meldingen en de verdeling van de gesprekken: zie de tabellen bij categorieën meldingen.

De rode draad in alle vertrouwelijke gesprekken die de externe vertrouwenspersoon voert, is het samen met de melder(s) verkennen van handelingsopties, primair met een de-escalerend doel. Hierbij valt te denken aan het voeren van een dialoog met de veroorzaker van grensoverschrijdend gedrag, contact opnemen met, het indienen van een formele klacht etc. Als er behoefte is aan specifieke hulp, dan kan de vertrouwenspersoon, indien gewenst, ook doorverwijzen naar bijvoorbeeld bedrijfsmaatschappelijk werk of de bedrijfsarts.

De categorie 'overige contacten en verrichtingen' van de externe vertrouwenspersoon omvatte de volgende activiteiten:

- Kennismaking en overleg bestuurder;
- Overleg personeelszaken;
- Voorlichting VP werk voor medewerkers, op de Montessori.

Categorieën meldingen

In 2023 is er door 2 medewerkers en 3 ouders/verzorgers/voogd gebruik gemaakt van de inzet van de externe vertrouwenspersoon. Onderstaand treft u een overzicht.

Categorie	Aantal
Agressie, geweld en bedreigingen	1
Pesten	1
Intimidatie	1
Discriminatie	0
Seksuele intimidatie	1
Integriteit en misstanden	0
Overig	2
Totaal	6

Toelichting aanpak

Agressie, geweld en bedreigingen

Ouders/verzorgers/voogd: signaal: Leerling- leerling en ervaring van nalatigheid leerkracht. Vertrouwenspersoon heeft opvang en begeleiding geboden, advies gegeven wat te doen in deze situatie. Er heeft een gesprek plaatsgevonden met alle partijen binnen school. Ouders/verzorgers/Voogd voelden zich gehoord en er zijn afspraken gemaakt.

Pesten

Ouders/verzorgers/voogd: signaal: Leerling ervaart een onveilige situatie in de groep en bij de leerkracht. Vertrouwenspersoon heeft opvang en begeleiding geboden, advies gegeven om het gesprek aan te gaan met elkaar en mogelijk in het bijzijn van de directeur.

Intimidatie

Medewerker – leidinggevende: medewerker ervaart intimiderend gedrag vanuit leidinggevende en voelt zich niet gehoord en gesteund tijdens re-integratie en belemmert het herstel. Vertrouwenspersoon heeft opvang en begeleiding geboden, adviesrol ingezet en supportrol tijdens een gezamenlijk gesprek. Dit heeft vanuit melder niet tot oplossing geleid.

Seksuele intimidatie

Ouders/verzorgers/voogd: signaal: Leerling-leerling. Vertrouwenspersoon heeft opvang en begeleiding geboden, adviserende rol ingezet. Inhoudelijk zijn wij als vertrouwenspersoon geen partner in deze en zal dit verder door professionals moeten worden opgepakt.

Overig

Een medewerker voelt zich niet gehoord in een re-integratietraject. Vertrouwenspersoon heeft een luisterend oor geboden en advies gegeven wat medewerker kan inzetten om tot een effectieve communicatie te komen met de directeur.

Opvallende signalen

Het is opvallend dat er drie signalen van de Zeeridder afkomstig zijn.

Afgegeven signalen. In oktober 2023 zijn de opvallendheden met de bestuurder besproken. M.b.t. de signalen zijn acties uitgezet.

Aanbevelingen en advies

1. Aandacht geven, empathie tonen en het serieus nemen van ouders/verzorgers/voogd en medewerkers is helpend in een proces. Daarbij is de signalerende- en voorbeeld-functie van de organisatie en directie een belangrijk onderdeel in de preventie van ongewenste omgangsvormen en integriteitsschendingen. Er dient te allen tijde aandacht te zijn voor de manier van leidinggeven. Door consequent en volgens de beleidsafspraken te handelen biedt u duidelijkheid en worden volgende incidenten voorkomen. Bewustwording van de eigen rol, supervisie en reflectie hierop is van belang. Merlijn kan hierin ook meedenken als het gaat om opleiden.

2. Zorg voor een effectieve bekendmaking van het jaarverslag van de vertrouwenspersonen via de gebruikelijke communicatiekanalen, nadat het is besproken met het Bestuuren GMR.

3. De gedragscode is een belangrijk document; het is aan te raden dat iedereen die verbonden is aan Abbo zich hiervan bewust is en ernaar handelt; gebruik daarbij de kracht van herhaling.

4. Drie aanbevelingen op het gebied van sociale veiligheid: 1) Definieer sociale veiligheid: maak duidelijk wat gewenst, ongewenst en grensoverschrijdend gedrag is, hoe werknemers elkaar kunnen aanspreken en hoe de organisatie omgaat met meldingen en klachten. 2) Ontwikkel een expliciet organisatiekompas: zorg ervoor dat de waarden, normen en spelregels duidelijk en vindbaar zijn voor alle mensen in de organisatie en actualiseer deze regelmatig. Vraag feedback op het sociale veiligheidsbeleid, zodat het leeft en wordt gedeeld in de organisatie. 3) Ken de risico's voor sociale onveiligheid: schep een duidelijk beeld bij de organisatiekenmerken en risico's die de sociale veiligheid positief dan wel negatief beïnvloeden. En ontwikkel met dit inzicht maatwerkbeleid op sociale veiligheid, waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande infrastructuur en kennis op integriteit en inclusie.

5. Gezien de landelijke ontwikkelingen is het van belang te investeren in het bespreekbaar maken van ongewenst gedrag en gewenst gedrag. En er veiligheid ontstaat om el-

kaar op grensoverschrijdend gedrag aan te mogen en kunnen spreken en zelf erop aanspreekbaar te zijn. Het begint bij bewustwording: wat is ongewenst en gewenst gedrag en is dat voor iedereen anders? Wat doet de omgeving? Inzetten op inzicht in de mogelijkheden en hoe hiermee om te gaan om vervolgens mensen zelf in beweging te krijgen, doordat zij zelf de regie pakken in het bespreekbaar maken; het constructief geven van feedback. Het dilemmaspel van de LIVP en het kaartspel van thema.nl kan dit wel? (On-
gewenst) gedrag op de werkvloer, is een hulpmiddel om in te zetten.

Tot slot

Ongewenste omgangsvormen, integriteitszaken en misstanden kunnen leiden tot werkdruk, stress en uiteindelijk verzuim. Het is belangrijk om sociale veiligheid hoog op de agenda te laten staan. De vertrouwenspersoon is helpend in een proces voor medewerkers, ouders/verzorgers/voogd, leerlingen om hun mentale welbevinden vertrouwelijk te kunnen delen met een vertrouwenspersoon en op een constructieve wijze tot een weloverwogen oplossing te komen. De inzet van een externe vertrouwenspersoon alsmede het aanstellen van interne vertrouwenspersonen zijn dan ook passende ontwikkelingen die bijdragen aan een veilige werkomgeving. De ontwikkelingen in 2023 zijn aanleiding om als bestuur stil te staan bij de eigen organisatie en haar normen en waarden en nogmaals te benadrukken dat een veilige studie- en werkomgeving van het grootste belang is.

4.5 Algemene Verordening Gegevensbescherming

Functionaris Gegevensbescherming

Naar aanleiding van het reglement; 'veiligheidsfunctionaris intern privacy- en ICT-beheer', is een medewerker aangesteld als Veiligheidsfunctionaris van Abbo kindcentra. Deze medewerker is ook bij de Autoriteit Persoonsgegevens aangemeld als Functionaris Gegevensbescherming namens Abbo kindcentra.

YourSafetyNet

YourSafetyNet School (YSN) wordt al sinds december 2017 als leidraad gebruikt voor de uitvoering en naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Met behulp van YSN zijn de verschillende privacyreglementen voor medewerkers en leerlingen opgesteld.

Waaronder;

- reglementen sociale media voor medewerkers en leerlingen;
- opgaven verwerkte privacy- en persoonsgevoelige informatie opgesteld voor medewerkers, leerlingen en ouders;
- een privacyverklaring voor de schoolwebsites;
- een medewerkersovereenkomst 'intern privacy- en ICT-gebruiksbeleid';
- verwerkersovereenkomsten gesloten met externe verwerkers, zoals Dyade, Arbo-Unie etc.;
- verwerkersovereenkomsten met externe verwerkers uit de onderwijsdienstverlening, zoals Heutink, Gynzy, Rovict, etc.;
- protocollen opgesteld m.b.t. de melding, registratie en verwerking van beveiligingsincidenten, voor zowel interne situaties en situaties met externe verwerkers;
- toestemmingsformulieren m.b.t. de publicatie van beeldmateriaal;
- een procedure 'medewerker uit dienst';
- Voor Kiemkade en Kiezelijk zijn reglementen voor cameratoezicht en registraties van het gebruik van cameratoezicht.

SIVON

In 2021 is Abbo kindcentra lid geworden van SIVON; een coöperatie van scholen in het primair en voortgezet onderwijs. Deze organisatie houdt zich voornamelijk bezig met ICT-gerelateerde onderwerpen en heeft een samenwerking met Kennisnet, SURF en de sectorraden.

SIVON organiseert gezamenlijke aanbestedingen in (digitale) leermiddelen. Via de aanbestedingstrajecten hebben we in 2022 een groot aantal leerling- en leerkracht devices kunnen aanschaffen voor al onze scholen. Naast verschillende aanbestedingstrajecten, levert SIVON ook diensten t.b.v. privacy en digitale veiligheid.

DPIA Google Workspace

In maart 2021 hebben SIVON en SURF de Autoriteit Persoonsgegevens om advies gevraagd over Google Workspace. Uit verder onderzoek bleek dat er op dat moment te veel privacy risico's aan het gebruik van dat systeem kleefde. Uit verder onderzoek en een bijbehorend Data Protection Impact Assessment (DPIA) volgde een nieuw akkoord met Google. Hierdoor kon het gebruik van Google Workspace vervolgd worden, mits Google een aantal technische aanpassingen zou doen. Daarnaast moesten we zelf de juiste technische instellingen invoeren en de nieuwe voorwaarden accepteren. Prowise, onze externe beheerder, heeft naar aanleiding van deze bevindingen een aantal instellingen aangepast, zodat we op een verantwoorde manier met Google Workspace konden blijven werken.

Werkplekbeheer

Het afgelopen jaar hebben we een flinke slag geslagen in de centralisering van ons werkplekbeheer binnen de stichting. Leerlingen werken nu voornamelijk met Chromebooks. Deze worden in één beheeromgeving beheerd via en door Prowise.

De werkplekken en devices van collega's hebben we in eigen beheer via Microsoft. Via Microsoft Endpoint Manager beheren we de functionaliteiten op alle schoolapparaten en beveiligen we onze data op school- en privéapparaten.

In 2023 is de keuze om Apple uit het systeem te halen definitief geworden. Dit vanwege de moeilijke manier van beheren. Er is toen gekozen voor Android tablets die wel via Endpoint beheert kunnen worden.

Beveiligingsincidenten en datalekken

In 2023 hebben zich geen gemelde beveiligingslekken voorgedaan.

In 2023 is een start gemaakt met het implementeren van MFA. Deze veiligheidsmaatregel willen we graag in 2024 in de gehele stichting actief hebben.

5 Personeel

5.1 Belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. personeel

Benoemingen

In 2023 is er 10,7 fte nieuw Abbo-personeel benoemd. Hiervan heeft 2,6 fte een contract voor onbepaalde tijd ontvangen en 8,1 fte heeft een tijdelijk contract met zicht op vast ontvangen.

Daarnaast is er een kleine flexibele schil. De flexibele schil fungeert als een soort kweekvijver waar nieuwe leerkrachten vanuit een payroll benoeming hun kwaliteiten kunnen tonen en waarna zij vervolgens een overstap kunnen maken naar een vaste Abbo benoeming. Bij de hoogte van de flexibele schil wordt voorkomen dat de richtlijn van € 215.000 exclusief BTW wordt overschreden waarna verplichte aanbesteding van payroll zou ontstaan.

In 2023 heeft een zij-instromer de tweejarige opleiding succesvol afgerond. Vervolgens heeft de medewerker een passende plek op een van de kindcentra gevonden. Ook in de begroting van 2023 is ruimte opgenomen voor zij-instroom. In 2023 heeft een zij-instromer de voorbereidingen getroffen om de opleiding te starten. Daarbij is afgesproken dat de medewerker in het eerste kwartaal van 2024 aan de opleiding begint. In de tweede helft van 2023 hebben meerdere kandidaten contact opgenomen met het verzoek bij Abbo kindcentra een zij-instroomtraject te mogen volgen. Vanuit het BDO is volgens een vaste procedure bekeken of we het verzoek honoreren. Ervaringen uit het verleden laten we hierbij meewegen, tevens wordt bekeken wat de formatieruimte binnen de scholen is. De verwachting is dat er in 2024 meerdere zij-instromers in de scholen aan het werk zijn. Dit betekent dat daarmee in de jaren 2025 en 2026 vacatureruimte ingevuld kan worden. Daarnaast biedt de invalpool eveneens mogelijkheden.

Mobiliteit

Bij het inrichten van de formatie voor schooljaar 2022-2023 heeft wederom vrijwillige mobiliteit plaatsgevonden. Vanuit wensen van individuele medewerkers is gekeken waar matches gemaakt konden worden. Begin 2023 zijn alle individuele wensen geïnventariseerd. In het eerste en tweede kwartaal van 2023 is in het bovenschools directieoverleg uitgewerkt hoe invulling gegeven kon worden aan de mobiliteitswensen. Daarbij is het uitgangspunt altijd dat de mobiliteit een kwaliteitsverhoging voor de school moet geven. Alle mobiliteit die is aangegeven is uitgevoerd middels de matches. Bij het inven-

tariseren van alle mobiliteitswensen wordt jaarlijks ook de vraag uitgezet of medewerkers gebruik willen maken van de mogelijkheid om uren voor duurzame inzetbaarheid te sparen.

Bij de inventarisatie van 2023 zien we dat er minimale mobiliteitswensen zijn.

Bij de mobiliteit uitvraag is te zien dat er rust komt in de teams en er minder behoefte aan wisseling van school ontstaat. Daarnaast worden er voortdurend nieuwe collega's aan de teams toegevoegd. Teams bestaan uit een basis van senior leerkrachten gecombineerd met nieuwe collega's. Dit zorgt overal voor een dynamische teamspirit waarin men graag werkt. Ondanks dat we de overtuiging hebben dat bovenstaande van grote meerwaarde is, is in het directieoverleg toch uitgesproken om bij de komende inventarisatie mobiliteit naar een andere Abbo-school op alle niveaus opnieuw sterk te stimuleren.

Bovenschoolse specialisten

In het strategisch personeelsbeleid is opgenomen dat gestreefd wordt naar specialisten die een deel van het onderwijs op alle scholen uitvoeren. De keuze op welke gebieden een vakspecialist nodig is, wordt altijd binnen het directieoverleg besproken en besloten. De kosten worden bovenschools vanuit de gezamenlijke afdracht gedragen. In de Dialoog Met Toezichthouders zijn deze bovenschoolse keuzes ook onderwerp van gesprek.

- Een vakleerkracht muziek geeft de muzieklessen op alle scholen in de groepen 3 en 4. Dit als voorbereiding op de orkestlessen in de groepen 5 en 6.
- In 2019 is een fulltime vakleerkracht bewegingsonderwijs benoemd die op alle scholen bewegingsonderwijs geeft in de groepen 5 tot en met 8. De groepsleerkracht heeft op dat moment ambulante tijd. In 2021 is een extra vakleerkracht bewegingsonderwijs benoemd om ruimer bij alle groepen 3 t/m 8 de lessen bewegingsonderwijs te kunnen geven. Met deze twee fulltime leerkrachten past het niet om alle groepen 3 tot en met 8 door hen bewegingsonderwijs te geven. Daarnaast constateren we dat kleuters vaak al een bewegingsachterstand hebben. In 2024 wordt er een totaalplan voor bewegingsonderwijs, mrt, bewegend leren en sport BSO ontwikkeld. In het directieoverleg wordt bekeken hoe dit plan de komende jaren geïmplementeerd kan worden. Als stichting kunnen we hiermee onderscheidend zijn binnen het primair onderwijs in de regio.
- Bovenschools is een grafisch medewerker aangesteld die op aanvraag van de directieuren opdrachten uitvoert voor alle scholen.

- Vanaf 2020 is een bovenschoolse specialist IT benoemd. Belangrijkste strategische doelstelling is het gehele IT-onderwijs op alle kindcentra in combinatie met het team op een hoger plan te brengen. De specialist stuurt in het goed opzetten van een vierjarig IT-beleidsplan met daaraan gekoppeld de juiste investeringen en scholing. Eind 2022 ontstond door vertrek van de specialist een vacature. Begin 2023 is een nieuwe bovenschoolse specialist vanuit een interne procedure benoemd. Begin 2024 heeft de nieuw benoemde specialist aangeven toch liever terug te keren als fulltime leerkracht in plaats van deels IT specialist. In het BDO vindt herbezinning plaats op wat er precies nodig is en hoe we dit gaan invullen.

Scholing, professionalisering

In 2023 is op alle kindcentra binnen het onderwijs volledige ruimte geboden voor individuele scholing en teamscholing binnen onderwijs beschikbare scholingsbudget. Als werkgever zien we het belang van scholing op basis van interesse en expertise als meerwaarde voor de kwaliteit en het brede aanbod op alle kindcentra. Daarnaast is er op gebied van nascholing wederom gebruik gemaakt van het scholingspakket dat is aangeboden aan het onderwijs vanuit het Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO voor schooljaar 2022–2023 en 2023–2024.

De komende schooljaren worden maximale scholingsbudgetten opgenomen in de begroting volgens richtlijnen vanuit de CAO PO. Deze worden in samenspraak ingezet op zowel individueel niveau als op schoolniveau. Leidraad is het protocol nascholing van Abbo kindcentra. Conform wet- en regelgeving wordt de GMR volledig geïnformeerd over het beschikbare scholingsbudget, uitgewerkt op stichtingsniveau onderwijs en kindcentrumniveau onderwijs.

Autonomie in het kindcentrumconcept, autonomie binnen de functie, ontwikkelkansen, mobiliteit en benutten van persoonlijke expertise zijn onderdelen van het strategisch beleid, met als doelstelling behoud en aantrekken van goed toegerust personeel. Daarnaast wordt aan alle medewerkers actief uitgedragen en ervaren dat Abbo kindcentra binnen alle geledingen een transparante organisatie is, waar integrale verantwoording en eigenaarschap geborgd is.

In 2013 heeft er een studiereis naar Finland plaatsgevonden. Terugkijkend heeft ons dat de afgelopen tien jaar veel vernieuwingen gebracht tot waar Abbo kindcentra nu staat; 'Dat groeit lekker op!' Met ontwikkelambities naar inclusiever onderwijs en het samengaan van kinderopvang en onderwijs onder een stichting, is de wens uitgesproken om in 2024 wederom een studiereis te maken naar een land waar we ons kunnen laten inspireren voor de komende jaren. De eerste voorbereidingen hiervoor zijn eind 2023 getroffen. Bij het schrijven van dit verslag in het eerste kwartaal van 2024 worden de plannen

voor de studiereis inmiddels concreter en zien we dat in het begin van schooljaar 2024–2025 de reis gemaakt gaat worden.

Sociale veiligheid

Binnen de open cultuur die benoemd wordt als ankerwaarde van Abbo kindcentra en de daadwerkelijk open cultuur binnen de gehele organisatie wordt gestreefd naar een volledig veiligheid werkomgeving voor elke medewerker en elke externe betrokkenen. Algemeen bijzonder basisonderwijs staat daarnaast voor respect voor elke religie en levensopvatting.

Los daarvan worden er daarnaast een aantal instrumenten ingezet om de veiligheid structureel te monitoren. Leerlingen vullen jaarlijks een sociale veiligheidsmonitor in die openbaar is in te zien op 'Scholen op de Kaart'. Op kindcentrumniveau worden de uitkomsten geanalyseerd. Diverse kindcentra beschikken over een leerlingenraad. Jaarlijks wordt vanuit de RI & E sociale veiligheid, welbevinden en discriminatie gepeild bij medewerkers. De uitkomsten worden op kindcentrumniveau geanalyseerd. De uitkomsten worden besproken met de bestuurder in het zogenaamde directeursgesprek. De klachtenregeling, klokkenluidersregeling en integriteitscode zijn in 2023 geactualiseerd en in het bestuur en de GMR goedgekeurd. Bij de structuur interne vertrouwenspersonen en externe vertrouwenspersoon wordt ernaar gestreefd om deze zo zuiver, transparant en toegankelijk mogelijk vorm te geven. In 2023 zijn de interne vertrouwenspersonen opnieuw bepaald conform wet- en regelgeving waarbij de functie binnen de organisatie een van de bepalende factoren was om dit te herzien. Interne vertrouwenspersonen zijn door de externe vertrouwenspersoon geschoold in hun rol, bevoegdheden en handelwijze. In dit jaarverslag wordt in de paragraaf van de externe vertrouwenspersoon ook ingezoomd op bovenstaande.

Stapsgewijs ontstaan er situaties in de kindcentra waarbij de veiligheid van de medewerkers onder druk komt te staan door de positie die ouder(s) en verzorger(s) soms innemen. Er wordt in woord en daad een ongewenste eenzijdige druk uitgeoefend om iets voor elkaar te krijgen. De druk die gevoeld wordt is ingrijpend op het welzijn, welbevinden, de vitaliteit en de werkdruk die medewerkers ervaren. In het BDO wordt gezocht hoe we hierop in algemene zin op bestuursniveau op moeten reageren

5.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Personeel

Gedurende 2023 heeft uitstroom op basis van natuurlijk verloop plaatsgevonden.

Een medewerker is met keuzepensioen gegaan. Acht medewerkers hebben ontslag genomen op eigen verzoek. Een medewerker is blijvend arbeidsongeschikt uitgestroomd. Bij een medewerker is de tijdelijke benoeming niet verlengd.

In het meerjaren bestuursformatieplan wordt deze ruimte in kaart gebracht en doorberekend. Dit vormt het uitgangspunt voor de benoemingen.

In 2024 wordt wederom voor maximaal 3,50 fte A-pool benoemingen gedaan. Vanuit de A-pool is het mogelijk om vervolgens een vaste plaats op een kindcentrum te krijgen, zodra daar ruimte ontstaat. De A-pool vormt zo een flexibele bovenschoolse buffer. Een A-pool contract betreft een contract bij Abbo kindcentra. In de praktijk zien we dat de A-Pool door de krapte op de arbeidsmarkt nooit volledig gevuld is. Medewerkers die benoemd zijn in de A-pool vinden snel een vaste formatieplaats op een van de kindcentra.

In 2023 heeft het niet kunnen vinden van kwalitatief goed en gemotiveerd onderwijspersoneel voor langdurig tijdelijke en vaste contracten, zich wederom niet voorgedaan. Abbo kindcentra wordt gezien als een aantrekkelijke werkgever met scholen met bijzondere en uitdagende onderwijsconcepten. Dit maakt dat er altijd reacties volgen op vacatures voor groepsleerkracht, intern begeleider, directeur, leerkrachtondersteuner en onderwijsassistent. Steeds zijn er voldoende reacties om gesprekken te kunnen voeren. Daarnaast worden er doorlopend open sollicitaties aangeboden. Deze worden altijd op alle kindcentra bekeken en bij interessante kandidaten wordt er op kindcentrumniveau contact gelegd. De integrale verantwoordelijkheid van de directeur onderwijs, de korte lijnen met de bestuurders en het gezamenlijk sterke gevoel waaraan een medewerker bij Abbo kindcentra moet voldoen, welk 'type' we zoeken, maakt dat we snel kunnen schakelen en sterke kandidaten iets te bieden hebben. Er vindt overstap plaats van medewerkers van andere primair onderwijsbesturen in de regio naar Abbo kindcentra. Vaak is de aanleiding hiervoor dat men via mond tot mond reclame hoort welke professionele werkcultuur er binnen de kindcentra heerst. Ook voor de nabije toekomst, 2024, zien wij dit als een sterke troef. Omdat er in het onderwijs en daaraan gerelateerde functies veel banen zijn, hebben we in 2023 ook ervaren dat medewerkers die al jaren en naar tevredenheid bij Abbo kindcentra werken, kiezen voor een nieuwe uitdaging elders.

Wat betreft het vinden van zowel kortdurende vervanging als langdurende vervangers heeft Abbo kindcentra te maken met problemen die regionaal en landelijk worden benoemd. Voor ziektevervanging en vervanging voor eigen middelen waren we in 2023 aangesloten bij Leswerk.

In 2023 zien we nog geen verbeteringen op de arbeidsmarkt. Het tekort aan afgestudeerde nieuwe leerkrachten en lege vervangingspools blijft vooral bij vervanging merkbaar.

Abbo kindcentra weegt alle landelijk en regionale ontwikkelingen op dit gebied af en maakt daarin eigen keuzes om deel te nemen aan pools, samenwerkingen, zij-instroomtrajecten, duale opleidingsroutes e.d.. Daarnaast zetten we vooral sterk in om voor alle medewerkers een goede en aantrekkelijke werkgever te zijn.

Modernisering Participatiefonds

Per 1 augustus 2022 heeft de modernisering van het Participatiefonds plaatsgevonden.

Na de modernisering betaalt de werkgever in het PO standaard een eigen bijdrage van 50% van de werkloosheidskosten. Onder bepaalde voorwaarden kan de eigen bijdrage verlaagd worden naar 10%. Om in aanmerking te komen voor verlaging van de eigen bijdrage naar 10% bij bepaalde beëindigingsgronden moet het schoolbestuur kunnen aantonen dat voldoende inspanning is gedaan voor een van werk-naar-werk-traject.

Er gelden 7 situaties waarbij een schoolbestuur in aanmerking kan komen voor een verlaging van de eigen bijdrage van 50% naar 10%, namelijk bij werkloosheidskosten die ontstaan door einde arbeidsovereenkomst

- Wegens bedrijfseconomische reden via UWV
- Wegens bedrijfseconomische reden via vaststellingsovereenkomst
- Wegens langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid (via UWV)
- Via (kanton)rechter op tegenspraak
- Tijdelijk contract voor vervanging
- Tijdelijk contract van zij-instromer
- Participatiebaan

In uitzonderlijke gevallen kunnen er bij ontslag op verzoek van de werknemer werkloosheidskosten ontstaan. Deze grond is een uitzondering, want deze komt voor 100% vergoeding in aanmerking.

In alle andere gevallen kunnen we bij een beëindiging niet toetsen of dit onvermijdbaar was. En dus geldt de standaard eigen bijdrage van 50% en een vergoeding door het Pf van 50%.

5.3 Ziekteverzuim

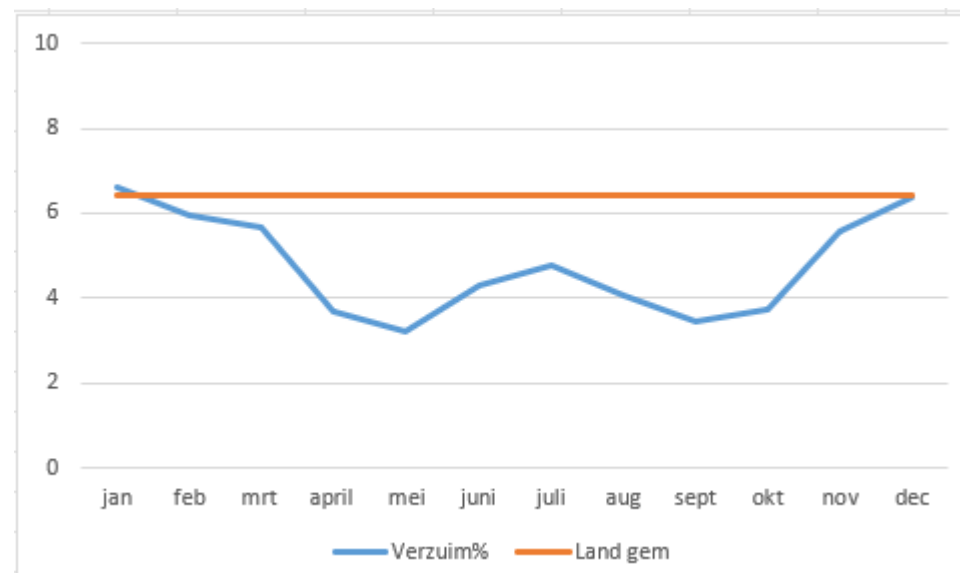
Het ziekteverzuim (VP) binnen Abbo kindcentra bedroeg in 2023 4,77%. Dit is gelijk aan het verzuimpercentage van 2022. Het landelijk gemiddelde in het primair onderwijs bedroeg in 2022 6,4%.

De gemiddelde ziekteduur (GZD) in 2023 bedroeg 6,96 tegenover 7,21 in 2022. Het landelijk gemiddelde in het primair onderwijs bedroeg 17 in 2022.

De ziekmeldingsfrequentie (MF) bedroeg in 2023 1,24. Dit is lager dan de 1,74 in 2022. Dit getal geeft een gemiddelde weer hoe vaak een medewerker zich in een kalenderjaar ziekmeldt. Het landelijk gemiddelde in het primair onderwijs bedroeg in 2022 1,5.

Hieronder is een overzicht opgenomen van het verloop van ziekteverzuim van de stichting over 2023 afgezet tegen het landelijk gemiddelde over 2022.

Grafiek 1

Tabel 6

Maand	jan	feb	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Verzuim %	6,60	5,96	5,65	3,67	3,21	4,29	4,77	4,08	3,46	3,73	5,58	6,38

Met ingang van 1 januari 2024 is Abbo kindcentra eigenrisicodrager geworden voor de vervangingskosten. Er is wel gekozen voor de variant met een eigen risico van 6x de werktijdfactor.

Gedurende geheel 2023 is het risico ondergebracht bij het Vervangingsfonds waaraan Abbo kindcentra premie betaalt en waar de vervangingskosten voor ziekteverzuim kunnen worden gedeclareerd.

In 2019 is gestart met Plan V. Plan V is een instrument van het Vervangingsfonds om verzuim met succes aan te pakken.

Uiteindelijk is het gehele Plan voor zomervakantie 2022 afgerond en is ook de GMR geïnformeerd over de resultaten.

Na zomervakantie 2022 zijn alle teams van de scholen meegenomen in alle uitkomsten van Plan V, de instrumenten die gaan worden ingezet en de verdere borging van alles wat het hele traject heeft opgeleverd. Borging vindt plaats middels onderstaande documenten en instrumenten.

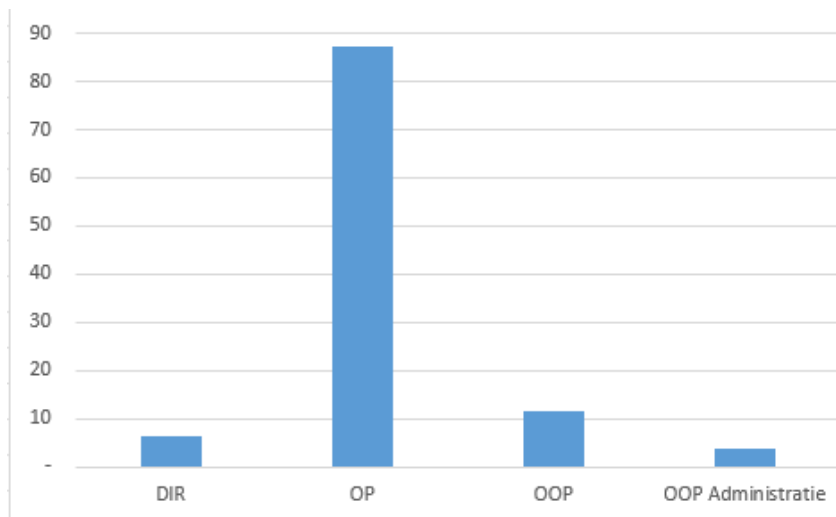
- Implementatieplan Plan V.
- Het inzetbaarheidsgesprek.
- Het huis van werkvermogen.
- Het vitaliteitsgesprek.
- De teamscan.

In 2023 heeft gebruik en borging van alle elementen uit Plan V plaatsgevonden. Voor 2024 en verder is het van belang om te blijven inzetten op bovenstaande.

5.4 Personeelssterkte per functiegroep

Hieronder is een overzicht opgenomen van de personeelssterkte per functiegroep van het personeel van de stichting ultimo 2023.

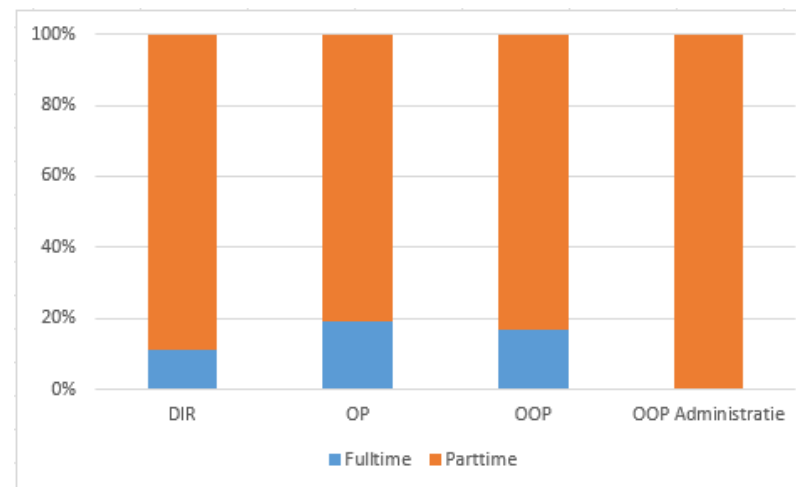
Grafiek 2

5.5 Verdeling fulltime/parttime per functiegroep

Hieronder is een overzicht opgenomen van de verdeling fulltime/parttime van het personeel per functiegroep van de stichting ultimo 2023.

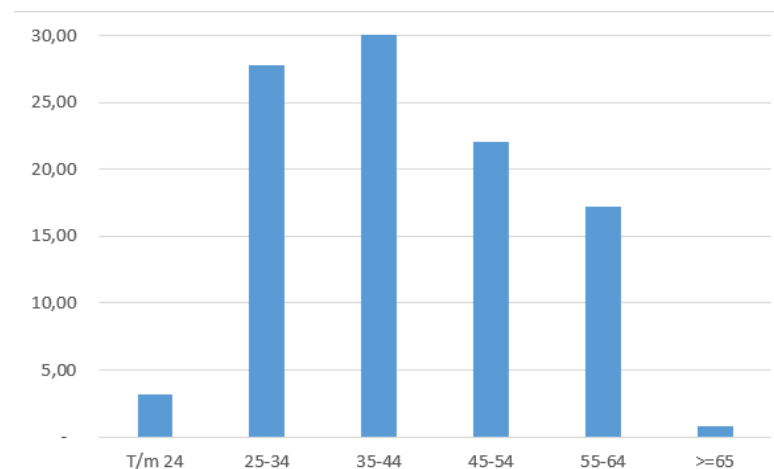
Grafiek 3

5.6 Leeftijdsopbouw

Hieronder is een overzicht opgenomen van de leeftijdsverdeling van het personeel van de stichting ultimo 2023.

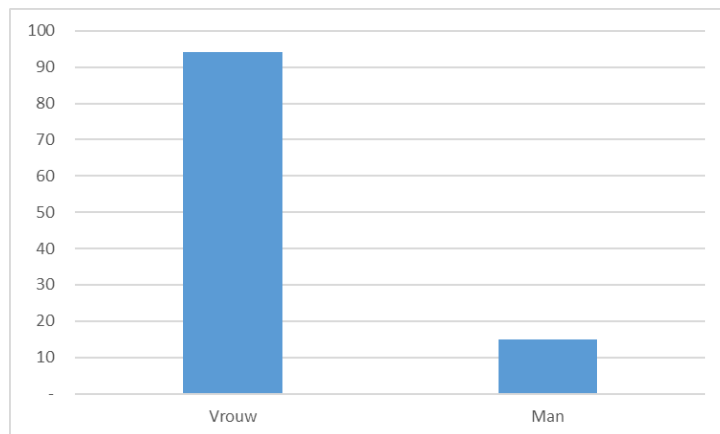
Grafiek 4

5.7 Verdeling vrouw/man

Hieronder is een overzicht opgenomen van de verdeling vrouw/man van de stichting ultimo 2023.

Grafiek 5

6 HUISVESTING

6.1 Belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. huisvesting & verwachte toekomstige ontwikkelingen

Per teldatum 1 oktober 2020 had de stichting 1362 leerlingen. Op teldatum 1 oktober 2021 was het aantal gegroeid naar 1456 leerlingen. Per 1 oktober 2022 is Abbo kindcentra doorgegroeid naar 1519 leerlingen. Op teldatum 1 februari 2023 had Abbo kindcentra 1554 leerlingen. Op teldatum 1 februari 2024 had Abbo kindcentra 1596 leerlingen. De groei exact op de teldatum is daarmee lager dan de prognose op die datum van 1633 leerlingen.

Huisvesting

Kindcentra beschikken over voldoende huisvesting. De groei maakt wel dat lokalen die voorheen 'over' waren opnieuw worden ingericht om groepen te huisvesten. Daarnaast zijn er kindcentra die door groei uitbreiding van lokalen nodig hebben. De situaties worden hieronder beschreven.

Onze scholen hebben zich ontwikkeld tot kindcentra. Waar in het verleden gekeken werd naar kinderopvang als een partner in het gebouw is, door de fusie tot één organisatie, de kinderopvang in het gebouw als een vanzelfsprekende basisvoorziening geworden. Hoewel er op gemeentelijk niveau soms nog wordt geredeneerd dat kinderopvang gebruik maakt van onderwijs vierkante meters, zien wij de praktijk hoe het gebouw wordt ingezet als normaal.

De Capaciteitsbepaling 2023. Onderwijshuisvesting Bergen op Zoom en Steenbergen geven de meest actuele ruimtevoorraad en ruimtebehoefte op basis van leerlingenaantallen en leerlingprognoses weer in onze gebouwen.

Passend bij ieders onderwijsconcept zijn kindcentra vrij om lokalen een bestemming als muzieklokaal, technieklokaal, kluslokaal, handvaardigheidslokaal o.i.d. te geven.

In voorgaande jaren heeft uitbreiding van dienstenaanbod zoals een logopediepraktijk, gespreksruimten, vergaderruimten voor organisaties, consultatieruimten plaatsgevonden. De wens is om daarbij aan kindcentra gerelateerde functies toe te voegen. Waar mogelijk wordt doorontwikkeld tot een bepaalde wijkfunctie van het kindcentrum.

Een belangrijk samenwerkingspartner in kindcentra is Bibliotheek Het Markiezaat. Op alle kindcentra is een officiële 'bibliotheek op school' gerealiseerd.

De Abbo kindcentra beschikken over deels passende huisvesting. Het onderhoud van de gebouwen is uitgewerkt in een actueel 10-jarig meerjaren onderhoudsplan 2023-2033. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd.

De Aanloop

Kindcentrum de Aanloop is de afgelopen jaren hard gegroeid. Vanuit die groei zijn vervolgens door de gemeente Bergen op Zoom het tiende en elfde permanente lokaal toegekend. Deze uitbreiding is voltooid. In 2023 is ook het twaalfde permanente lokaal toegekend. Bij deze groei die voorzien was, is bij de uitbreiding van de eerder genoemde lokalen al rekening gehouden met lokaal twaalf. Deze bouw wordt in 2024 uitgevoerd.

Tevens is de koop van het aangrenzende wijkcentrum uiteindelijk afgerond en heeft kinderopvang Mamaloe in 2023 het pand kunnen kopen. Op dit moment vormt de Aanloop een groot kindcentrum voor kinderopvang en onderwijs onder de vlag van Abbo kindcentra.

Kiezelrijk

Kindcentrum Kiezelrijk maakt ook een forse groei door. Voor schooljaar 2022-2023 is uitbreiding van lokalen voorzien. Hiervoor is vroegtijdig contact opgenomen met de gemeente Steenbergen. Bij een naburige voortgezet onderwijsschool is een goed noodgebouw beschikbaar. Per schooljaar 2022-2023 zijn de lokalen in gebruik genomen. De wens is voor maximaal twee schooljaren. Ondertussen lopen de verkennende gesprekken voor een permanente oplossing en nieuwbouw voor het gehele schoolgebouw omdat daar binnen enkel jaren recht op is.

Wat betreft nieuwbouw over enige jaren is het IHP proces binnen de gemeente Steenbergen in 2023 opgestart. Per wanneer en waar Kiezelrijk een nieuw schoolgebouw krijgt wordt daarin vastgesteld.

Wat betreft de tijdelijk behoefte in verband met de groei bleek in 2023 dat er nóg een extra lokaal nodig is. Hiervoor wordt een unit op het terrein van het hoofdgebouw geplaatst in het tweede kwartaal van 2024.

Op onderhoud wordt niet bezuinigd. Er is een groot bewustzijn dat goed onderhoud van gebouwen en aanpassingen binnen de mogelijkheden van de gebouwen nodig zijn en bijdragen aan de eisen van het huidige onderwijs. We streven naar schone, frisse, goed ingerichte en onderhouden gebouwen. Toch blijkt dat gebouwen die vele tientallen jaren mee moeten en gebouwd zijn volgens verouderde richtlijnen voor goed onderwijs, ook beperkingen zichtbaar gaan maken.

DDC

Eind 2020 is het Integraal Huisvesting Plan in de gemeente Bergen op Zoom vastgesteld en goedgekeurd door de raad. Daarin is voor het geheel primair onderwijs in kaart gebracht welke scholen de komende tien jaar in aanmerking komen voor grootschalige renovatie of nieuwbouw. Voor Abbo kindcentra betreft dit Kiemkade, kindcentrum Montessori en kindcentrum de Krabbenkooi. Voor alle drie de kindcentra is in 2020 een aanvang gemaakt om deze volledig te doordecentraliseren. Hiermee komt het economisch en juridisch eigendom voor de komende 40 jaar in handen van Abbo kindcentra. Er zijn diverse rekenkundige scenario's opgezet om te bepalen wat financieel verantwoord en haalbaar is. In 2020 is er een expert op gebied van DDC en IHP aangetrokken. In 2023 is de vaststellingsovereenkomst DDC getekend met de gemeente Bergen op Zoom. Parallel daaraan zijn de eerste stappen in het proces grootschalige renovatie voor Kiemkade gestart.

Duurzaamheid

Bij grootschalige renovatie en nieuwbouw is BEN-scholen en frisse scholen klasse B het uitgangspunt.

Bij uitbreiding met extra lokalen bij een bestaande school is het budget beschikbaar gesteld vanuit de Verordening Huisvesting van de gemeente ontoereikend om duurzaamheidsambities zoals aardwarmte te bekostigen.

In het OOGO overleg met de besturen PO is uitgesproken dat hierop beleid gemaakt dient te worden. Bij (ver)nieuwbouw is er in het IHP wel beleid opgesteld.

Tevens zijn er zoals al beschreven vanuit de SUVIS regeling grote aanpassingen aan het binnenklimaat gedaan.

Stichting ZON

In 2019 is op een van de scholen Stichting ZON gestart. Zij bieden opvang voor meervoudig gehandicapte kinderen. Doelstelling is daarbij dat deze kinderen kunnen opgroeien en ontwikkelen met leeftijdsgenoten in de wijk. Deze integrale vorm van onderwijs en ontwikkelen wordt door Abbo kindcentra als zeer waardevol gezien. Stichting ZON is ook met andere scholen van Abbo kindcentra in gesprek om zo een regio dekkend aanbod op te zetten. Vanuit deze gesprekken is in 2020 op een volgende school binnen de stichting een ZON-groep geopend. De ZON-groepen hebben een uitstekende plek binnen de kindcentra gevonden. Inclusiever onderwijs wordt daarmee een impuls gegeven. Inmiddels is in 2023 op nog een kindcentrum een ZON-groep gestart. Daarmee wordt op nog een locatie 'samen naar school, inclusiever onderwijs gecreëerd

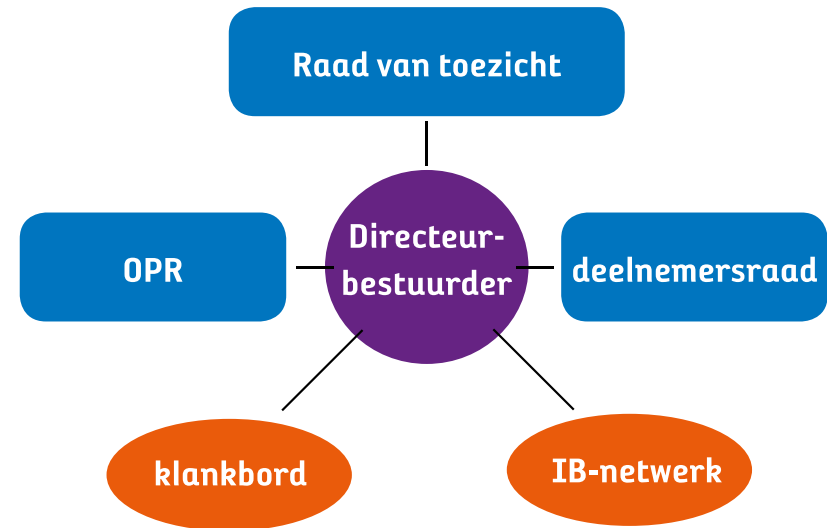
7 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

7.1 Samenwerkingsverband Brabantse Wal Primair Onderwijs

Abbo kindcentra maakt onderdeel uit van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Brabantse Wal PO. In het organogram en de beschrijving hieronder wordt de governance structuur weergegeven.

- De bestuurlijke taken en verantwoordelijkheden liggen bij de directeur-bestuurder.
- De directeur-bestuurder zorgt ervoor dat het samenwerkingsverband zijn visie, missie en wettelijke taken realiseert. De schoolbesturen zijn gepositioneerd in een deelnemersraad en voeren overleg met de directeur-bestuurder over strategie en te voeren beleid.
- De formele werkgeversrol ligt bij de Raad van toezicht. De Raad van toezicht heeft tevens een toezichthoudende en adviserende rol op de uitvoering/aansturing van de werkzaamheden van de directeur-bestuurder.
- Intern pleegt de directeur-bestuurder overleg met de klankbordgroep en met de deelnemersraad waarin alle schoolbesturen zijn vertegenwoordigd.
- De directeur-bestuurder organiseert kennisdeling door middel van het IB-netwerk en voert overleg met de Ondersteuningsplanraad over het ondersteuningsplan.
- De directeur-bestuurder stelt het beleid vast na instemming van de deelnemersraad en na goedkeuring van de Raad van Toezicht en legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan de Raad van Toezicht.
- De directeur-bestuurder is bestuurlijk eindverantwoordelijk voor het goed functioneren van het samenwerkingsverband.

De algemene doelstelling voor een samenwerkingsverband Passend Onderwijs is wettelijk vastgelegd: "Het samenwerkingsverband stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen" (uit: Wet op het Primair Onderwijs, artikel 18a lid2).

Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO vertaalt deze doelstelling in de volgende missie: Elk kind krijgt de ondersteuning die zorgt voor een optimale en ononderbroken ontwikkeling, waarbij de leerling zich goed voelt en met respect en waardering wordt behandeld. Het onderwijs in ons samenwerkingsverband biedt ieder kind een onderwijsplaats die past bij zijn ondersteuningsbehoefte. Dit onderwijs vindt zoveel mogelijk dicht bij de leefomgeving van het kind plaats en wordt verzorgd door leerkrachten die het onderwijs voortdurend afstemmen op de behoeften van de leerling. Ouders van leerlingen zijn tevreden over de kwaliteit van het onderwijs, de ondersteuning en de plaatsing van hun kind.

In 2023 was nog steeds het ondersteuningsplan 2021-2025 van kracht. Begin 2024 worden de eerste stappen gezet om te komen tot een nieuw ondersteuningsplan voor de periode 2025-2029. Voor Abbo kindcentra is het belangrijk dat de opzet aansluit bij de positie waarin onze kindcentra zich voor passend onderwijs nu bevinden en dat mogelijkheden biedt om vanuit ambitie verder te gaan met zoveel mogelijk thuisnabij onderwijs voor kinderen.

In kindcentrum de Krabbenkooi is een nieuwe bovenschoolse voorziening van het samenwerkingsverband gehuisvest. Het betreft bovenschoolse voorziening De Klimtoren. Deze hybride voorziening biedt onderwijs en ondersteuning van HB+ leerlingen met een dubbel bijzondere ondersteuningsbehoefte. Denk hierbij aan kinderen met een IQ van 125+/130+ in combinatie met bijvoorbeeld ADHD, Autisme en complex gedrag. Maximaal 15 leerlingen volgen gedurende een schooljaar drie dagen per week in deze groep onderwijs. De andere twee schooldagen zijn de leerlingen op de basisschool waar ze zijn ingeschreven. De groep wordt bemenst door een gespecialiseerde leerkracht en een expert vanuit cluster 4.

7.2 Samenwerking stichting Kinderopvang Mamaloe

Binnen de kindcentra is ook in 2023 het aanbod van Kinderopvang Mamaloe bestendigd. Doorgaande lijnen in ontwikkeling en aanbod op alle scholen zijn verder ontwikkeld en geborgd.

De unieke samenwerking met kinderopvang Mamaloe komt voort uit de visie van Abbo kindcentra om op te komen tot kindcentra met een aanbod voor leerlingen van 0 tot 13 jaar. Een logische vervolgstap vanuit deze jarenlange intensieve samenwerking is een verkenning tot bestuurlijke samenwerking. Hiervoor is in 2021 een eerste stap gezet. De besturen van de twee stichtingen hebben informeel kennis met elkaar gemaakt. Mooie bijkomstigheid is dat in de bestuursdoorontwikkeling de twee stichtingen allebei zijn omgevormd tot het OneTiermodel. Na de eerste kennismaking is door de bestuurders een kansen en uitdagingen beleidsstuk opgesteld en voorgelegd aan ieders toezicht-houders. Daaruit heeft ieder bestuur de intentie tot verkenning van bestuurlijke samenwerking uitgesproken. In 2022 wordt met ondersteuning van een extern deskundige een tijdpad opgesteld. Daarna is conform het tijdpad het gehele fusietraject opgepakt. Alle medewerkers binnen de twee organisaties en de volledige medezeggenschap van de organisaties hebben de ruimte gekregen om deel te nemen aan stappen binnen het fusieproces. Gedurende 2023 heeft dit uiteindelijk per 1 januari 2024 geresulteerd in een organisatie, 'Abbo kindcentra' voor kinderopvang en onderwijs.

Overzicht van alle voorzieningen per kindcentrum.

Tabel 7

	Kinderdagverblijf 0-4 jr.	Peuteropvang 2-4 jr.	TSO	BSO	ZON
Kindcentrum Kiemkade	✓	✓	✓	✓	✓
Kindcentrum de Aanloop	✓	✓	✓	✓	
Kindcentrum de Krabbenkooi	✓	✓	✓	✓	
Kindcentrum Montessori	✓	✓	✓	✓	
Dkindcentrum de Rode Schouw	✓	✓	✓	✓	✓
Kindcentrum Kiezelrijk	✓	✓	✓	✓	
Kindcentrum de Zeeridder		✓			

Tussenschoolse opvang wordt op verschillende scholen uitgevoerd binnen een continuooster.

7.3 Samenwerking Cultuurbedrijf Bergen op Zoom CKB De Maagd

In 2023 is de samenwerking met Het Cultuurbedrijf en CKB De Maagd voortgezet. Vanuit deze samenwerking heeft Abbo kindcentra een Leerorkest op alle kindcentra behalve Kiezelrijk. Op dit kindcentrum is dit niet mogelijk, omdat zij niet tot gemeente Bergen op Zoom behoren. Kiezelrijk heeft een ruim eigen aanbod muzikale vorming en een eigen Leerorkest.

Het Leerorkest is een mooi voorbeeld waarin de onderwijsorganisatie Abbo kindcentra op unieke wijze samenwerkt met het CKB. Deze samenwerking leidt niet alleen tot ontwikkeling van kinderen op muzikaal gebied, maar ook op sociaal – maatschappelijk gebied. Brede ontwikkeling bij kinderen, talentontdekking en talentontwikkeling, samenwerking en samen tot een fantastisch resultaat komen, plezier beleven, trots zijn op elkaar en eigenwaarde ontwikkelen zijn zomaar enkele aspecten die naast het leren bespelen van een instrument van enorme waarde zijn.

Wat houdt het leerorkest in;

- Groep 3 en 4 krijgen muzieklessen, van de vakleerkracht van Abbo kindcentra, die de kinderen voorbereiden op de leerorkestlessen in de groepen 5 en 6.
- In november krijgen de leerlingen van groep 5 een workshopochtend van de diverse instrumenten. Na de workshop kunnen zij een voorkeur aangegeven. Hierna worden afhankelijk van vraag en beschikbaarheid de instrumenten verdeeld. Vanaf januari gaan de leerlingen iedere week naar het CKB voor de instrumentlessen of zij krijgen de instrumentlessen op hun school. Deze lessen zijn verdeeld in 3 soorten; homogene lessen, registerlessen en orkestlessen. Omdat vervoer van instrumenten niet met ieder type instrument even gemakkelijk is, blijven bepaalde instrumenten op een bepaalde school en is de selectie per school enigszins beperkt.
- Vanaf november beginnen de lessen voor de leerlingen van groep 6. Zij gaan verder met het instrument wat ze in groep 5 hebben gekozen. Deze lessen zijn ook onderverdeeld in homogeen-, register- en orkestlessen.
- In april is er voor genodigden, ouders, familie e.d. van alle kinderen uit de groepen 5 en van de kinderen uit de groepen 6 een slotconcert. Marco de Souza, grondlegger van het Leerorkest in Nederland is daarbij als speciale gast aanwezig.

- Abbo kindcentra is het enige schoolbestuur in Nederland dat een leerorkest heeft opgezet. Veelal wordt een leerorkest opgezet door een muziekvereniging, gemeente of cultuurbedrijf.

Voor de schooljaren 2021-2022 en daaropvolgend is nieuwe financiering gezocht. Vanuit het VSB Fonds is voor de komende drie schooljaren subsidie ontvangen. Hiermee is de voortgang geborgd. Wel wordt de subsidie stapsgewijs afgebouwd. In de aanvraag zijn we akkoord gegaan met de opdracht dat we gelijk aan de afbouw van het bedrag sponsors vinden die zich langdurig aan het Leerorkest willen verbinden waarmee de toekomst daarvan gegarandeerd is. Tussentijd vindt doorlopend verantwoording richting het VSB Fonds plaats. De gemeente Bergen op Zoom bevindt zich in een financieel kritische positie. Daarbij wordt gekeken naar de positie van het Cultuurbedrijf waaronder het CKB, schouwburg De Maagd en het Markiezenhof vallen. Vanuit het Leerorkest heeft Abbo kindcentra verbinding met het CKB en schouwburg De Maagd. Vooralsnog verwachten wij dat de diensten die nodig zijn voor uitvoering van het Leerorkest in 2023 en verder, ingekocht kunnen blijven worden.

In schooljaar 2022-2023 hebben de Leerorkestlessen weer plaatsgevonden. Vanaf na de herfstvakantie tot aan de meivakantie zijn de instrumentlessen op de scholen gegeven, zijn de instrumentsectie lessen gegeven en hebben de generale repetities plaatsgevonden. Tot slot was er het slotconcert voor meer dan 160 leerlingen van de groepen 5 van alle scholen en daarna op dezelfde avond het slotconcert van alle groepen 6 van de scholen. In een volle Schouwburg De Maagd genieten ouders en genodigden van de talenten van hun kinderen. Vanuit het VSB-Fonds worden volgens een afbouwprincipe voor drie schooljaren een deel van de kosten gedekt.

7.4 Samenwerking Bibliotheek het Markiezaat

In hoofdstuk 'Huisvesting' wordt inhoudelijk op deze samenwerking ingegaan.

7.5 Samenwerking Educto

Educto helpt kinderen en hun ouders een oplossing te vinden bij leer- en ontwikkelingsproblemen. Denk daarbij aan dyslexie, dyscalculie, taal-/spraakstoornissen en meer/hoogbegaafdheid. Educto heeft een kantoorvestiging in Bergen op Zoom.

Abbo kindcentra werkt vooral samen met Educto op gebied van;

- vergoede dyslexiezorg Taallabyrint,
- dyscalculie en rekenproblemen Rekenlicht,
- dyslexiebegeleiding en begeleiding bij spelling en leesproblemen Leestalent,

- dynamische logopedie Taalreis.

Deze samenwerking vindt plaats op de scholen. Daarbij gebruikt Educto een multifunctionele ruimte op de dagdelen dat zij kinderen begeleiden. Begeleiding van kinderen vindt plaats tijdens lesuren. Ouderbetrokkenheid daarbij is een vanzelfsprekendheid en verplichting.

Elders staat beschreven hoe Educto onze partner is geweest bij het inzetten van de 'back on track' ondersteuning vanuit de inhaal- en ondersteuningsprogramma gelden.

7.6 Samenwerking TCOZ en Leswerk

Transfercentrum Onderwijs Zeeland (TCOZ) is in 2023 opgehouden te bestaan. Abbo kindcentra en stichting SOM zijn samen op zoek gegaan naar een nieuw bureau voor alle vervangingsvraagstukken. Samen zijn zij aangesloten bij Leswerk. Leswerk biedt diensten aan in West Brabant. Hiermee worden alle administratieve zaken en handelen conform wet- en regelgeving geborgd en hebben directeuren één centraal punt voor het uitzetten van alle vervangingsverzoeken.

7.7 Samenwerking HZ University of Applied Sciences

Abbo kindcentra werkt intensief samen met de HZ Vlissingen. Jaarlijks vinden studenten PaBo Vlissingen een leerwerkplek op de scholen van Abbo kindcentra. Het betreft eerste tot en met vierde jaar studenten. Begeleiding vindt plaats zowel vanuit de HZ, bovenschouls stagebegeleider als stagebegeleiders op de scholen.

Abbo kindcentra neemt deel aan de bestuurlijke adviesraad, de klankbordgroep directeuren en het NSO, netwerk Samen Opleiden. Met ingang van schooljaar 2020-2021 worden alle eerstejaars studenten opgeleid vanuit de Opleidingsschool ZuidWest. Abbo kindcentra valt onder een van de vier opleidingsnetwerken, te weten Opleidingsnetwerk Schouwen, St. Philipsland, Tholen en West-Brabant.

Alle Abbo kindcentra zijn aangemeld als opleidingsschool. Twee bovenschouls schoolopleiders coördineren alle zaken die voortkomen uit de OSZW.

8 Financiën

8.1 Financiële positie op balansdatum

Onderstaand is de balans per 31 december 2023 opgenomen in vergelijking met 31 december 2022. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans (afgerond in 1000-tallen).

Tabel 8

Activa	31-12-2023	31-12-2022	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
Materiële vaste activa	1.918.724	1.400.839	Eigen vermogen	2.000.005	2.339.816
Financieel vaste activa	17.588	17.588,00	Voorzieningen	237.329	288.471
Vorderingen	576.750	354.239	Langlopende schulden	784.000	213.098
Liquide middelen	1.776.768	2.722.227	Kortlopende schulden	1.268.396	1.653.508
Totaal activa	4.289.830	4.494.893	Totaal passiva	4.289.730	4.494.893

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

De waarde van de materiële vaste activa is in 2023 met € 518.000 toegenomen. De investeringen bedroegen € 812.000. Van dit bedrag is € 350.000 geïnvesteerd in inventaris en apparatuur en € 158.000 in overige materiële vast activa. Ook is er € 304.000 voor geïnvesteerd in gebouwen in aanbouw. De totale afschrijvingslasten bedragen € 294.000. Aangezien de investeringen hoger waren dan de afschrijvingslasten, is de waarde van de materiële vaste activa toegenomen.

Financiële vaste activa

De waarde van de financiële vaste activa is in 2023 gelijk gebleven. De financiële vaste activa bestaat uit borg inzake huur van het bestuurskantoor en een noodgebouw van één van de scholen. Na afloop van de huur komt het bedrag terug.

Vorderingen

De totale omvang van de vorderingen is in 2023 met € 223.000 toegenomen. De stijging wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het ontstaan van de vordering op de gemeente Bergen op Zoom (ultimo 2023 € 285.000). De vordering heeft betrekking op het voorfinancieren van de uitbreiding van Basisschool de Aanloop.

Ook is er een nieuwe vordering op het ministerie m.b.t. subsidie PO-VO. Deze subsidie is in 2023 toegekend voor totaal € 124.000. Deze subsidie is voor de helft in 2023 uitgekeerd en het restant zal in 2024 worden ontvangen. Ditzelfde gelde voor schooljaar 2022-2023. Vandaar dat deze vordering gelijk is gebleven.

Liquide middelen

De omvang van de liquide middelen is in 2023 met € 945.000 afgenomen. De voornaamste reden hiervan zijn:

- het negatieve resultaat over 2023 ad € 300.000;
- de investeringen in 2023 waren € 350.000 hoger dan de afschrijvingen;
- de onttrekking aan de voorziening onderhoud zijn in 2023 € 85.000 hoger dan de dotatie;
- toename van de vorderingen met € 390.000;

Deze beïnvloeden de omvang van de liquide middelen. Een nadere toelichting op de ontwikkeling van de liquide middelen is te vinden in het kasstroomoverzicht in de jaarrekening.

Eigen vermogen

Het negatief exploitatieresultaat van 2023 is t.g.v. het eigen vermogen gebracht. Het totale eigen vermogen is hierdoor met € 340.000 afgenomen.

Het eigen vermogen bestaat uit:

- Algemene reserve € 1.105.000
- Bestemmingsreserve kwaliteit onderwijs € 890.000
- Bestemmingsreserve privaat € 6.000

In 2021 is een nieuwe reserve gecreëerd t.b.v. hoogstaand onderwijs van de Abboscholen. Vanuit deze in 2021 en 2022 op te bouwen reserve zal in de jaren 2023 t/m 2025 extra geïnvesteerd worden in de kwaliteit van het onderwijs. In 2023 is € 65.000 aan deze reserve toegevoegd.

Voorzieningen

De stichting heeft twee voorzieningen: een jubileumvoorziening en een onderhoudsvoorziening.

De jubileumvoorziening is bedoeld ter dekking van de jubileumgratificaties bij een 25- en een 40-jarig ambtsjubileum.

De onderhoudsvoorziening is bedoeld ter dekking van de lasten van het groot onderhoud.

Langlopende schulden

De langlopende schuld heeft betrekking op de vooruitontvangen gelden inzake de doordecentralisatie van de onderwijsgebouwen. Deze gelden gaan ingezet worden voor onderhoud van deze gebouwen.

Kortlopende schulden

De omvang van de kortlopende schulden is in 2023 met € 400.000 afgenomen ten opzichte van 31 december 2022. De belangrijkste schulden zijn de af te dragen loonheffing en pensioenpremies en het nog uit te betalen vakantiegeld. Deze schulden worden eind januari en eind mei betaald. De salaris-gebonden schulden zijn gestegen door hogere nog te betalen loonheffing en pensioenen. Verder is de schuld aan de gemeente Bergen op Zoom inzake de verbouwing van De Aanloop ultimo 2022 afgerond.

8.2 Analyse resultaat

De begroting van 2023 liet een klein positief resultaat zien. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat boekjaar 2023 van € 339.811. Dit is een negatief verschil van € 344.811 met de begroting. Het positieve resultaat over het boekjaar 2022 bedroeg € 400.075. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse realisatie 2023 versus begroting 2023 en realisatie 2023 versus realisatie 2022

Tabel 9

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil	Realisatie 2022	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	12.388.440	11.607.000	781.440	11.668.688	719.752
Overige overheidsbijdragen	145.181	183.206	-38.025	153.608	-8.427
College-, cursus- en/of examengelden	-	-	-	-	-
Baten werk in opdracht van derden	-	-	-	-	-
Overige baten	493.751	520.794	-27.043	449.630	44.121
Totaal baten	13.027.372	12.311.000	716.372	12.271.926	755.446
Lasten					
Personele lasten	10.482.638	10.050.000	432.638	9.462.859	1.019.779
Afschrijvingen	294.692	252.000	42.692	224.675	70.017
Huisvestingslasten	992.066	916.000	76.066	856.986	135.080
Overige instellingslasten	1.602.171	1.088.000	514.171	1.318.813	283.358
Totaal lasten	13.371.567	12.306.000	1.065.567	11.863.333	1.508.234
Saldo baten en lasten	-344.195	5.000	-349.195	408.593	-752.788
Gerealiseerde herwaardering	-	-	-	-	-
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	-	-	-	8	-8
Financiële lasten	4.384	-	4.384	8.526	-4.142
Totaal financiële baten en lasten	-4.384	-	-4.384	-8.518	4.134
Resultaat	400.075	-	400.075	227.292	172.783
Belastingen	-	-	-	-	-
Resultaat deelnemingen	-	-	-	-	-
Resultaat na belastingen	400.075	-	400.075	227.292	172.783
Aandeel derden in resultaat	-	-	-	-	-
Nettoresultaat	-339.811	5.000	-344.811	400.075	-739.886

Toelichting op de staat van baten en lasten

Het gerealiseerde resultaat 2023 is ten opzichte van het begrote resultaat over 2023 gedaald met € 345.000. De totale baten zijn bijna € 716.000 hoger dan de begroot. Hier tegenover staan echter ook € 1.065.000 aan hogere lasten. De belangrijkste oorzaken van de verschillen (afgerond in 1.000-tallen) zijn:

De Rijksbijdrage OCenW zijn € 781.000 hoger dan begroot:

- Definitieve bekostiging 2023; in oktober 2023 is de definitieve bekostiging 2023 gepubliceerd. Deze aangepaste bekostiging levert voor 2023 een voordeel op van € 456.000. De correctie betreft de verwerking van de indexatie van

de personele bekostiging over 2023. Zo goed als alle elementen van de regeling bekostiging worden daardoor opgehoogd met ruim 6%. In de begroting was rekening gehouden met een stijging van 2%.

- Arbeidsmarkttoelage, in de begroting is de arbeidsmarkttoelage alleen opgenomen voor schooljaar 2022-2023. Er zou een structurele regeling komen vanaf 1 augustus 2023, maar die is er nog niet vanuit CAO-partners. Derhalve heeft OCW besloten de bekostiging in ieder geval voor dezelfde scholen te verlengen tot 1 januari 2024 zodat de toelage in principe tot dan kan doorlopen voor dezelfde scholen in afwachting op een akkoord van de cao-partijen. Bij Abbo Kindcentra krijgt conform voorgaande schooljaren Kiemkade ook voor augustus t/m december deze toelage, als het huidige schooljaar recht op de toelage. Voor 2023 betekent dat ruim € 64.000 aan extra inkomsten.
- Over 2023 is aan Abbo de subsidie impuls en innovatie bewegingsonderwijs toegekend ad € 84.960. Deze subsidie was niet in de begroting opgenomen.
- Net als in 2022 heeft Abbo in 2023 eveneens de subsidie inzake PO/VO toegezegd gekregen ad € 124.000. Deze subsidie was niet in de begroting opgenomen.

Personeelslasten zijn € 432.000 hoger dan begroot. Deze stijging heeft een aantal oorzaken:

- De loonkosten zijn i.v.m. de CAO PO 2023-2024 per 1 juli 2023 met 10% verhoogd daarnaast kregen alle medewerkers afhankelijk van de inschaling een eenmalige uitkering van maximaal € 1.000. Hierdoor zijn de loonkosten € 273.000 hoger dan begroot.
- De subsidie arbeidsmarkttoelage augustus-december 2023 zal met terugwerkende kracht vanaf augustus 2023 aan het personeel van de desbetreffende school worden uitgekeerd. Hierdoor zijn de loonkosten met € 64.000 toegenomen.
- De inhuur van externen is € 73.000 hoger dan begroot, dit komt voornamelijk door verschuiving van personeel in loondient naar inhuur en inhuur van personeel op toegekende arrangementen van het samenwerkingsverband.
- De overschrijding op het budget nascholing is in 2023 € 83.000. In het kader van de subsidie innovatie bewegingsonderwijs is bij "Het bewegend kind" een procesbegeleider ingehuurd van impuls en innovatie bewegingsonderwijs. De totale kosten hiervan € 84.710 zijn in 2023. Anderzijds is de NPO subsidie deels ingezet voor nascholing.

Huisvestingslasten zijn € 76.000 hoger dan begroot.

- De stijging bij de huisvestingslasten worden voornamelijk veroorzaakt door hogere energielasten.

Overige lasten zijn € 514.000 hoger dan begroot.

Dit betreft een grote verzameling van grootboekrekeningen waarbij overschrijdingen op de ene post wordt gecompenseerd met lagere uitgaves op andere posten. Per saldo is hier € 514.000 meer op uitgegeven dan begroot, de belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- M.b.t. het PO/VO-traject zijn kosten gemaakt deze kosten waren niet begroot € 124.000. Hier staat echter zoals reeds besproken een subsidie tegenover.
- In 2023 is factuur voor meerafdrukken ontvangen van € 21.000 hierdoor zijn de reproductiekosten in 2023 € 16.000 hoger dan begroot.
- Jubileumfeest, in de begroting is hiervoor een bedrag opgenomen ad € 45.000. Enkele kosten (waaronder het busvervoer) zijn flink hoger dan begroot en er zijn veel activiteiten georganiseerd + € 50.000.
- In 2023 is besloten om in 2024 over te stappen naar een ander administratiekantoor. De implementatiekosten hiervan zijn in 2023 € 38.000 en deze zijn niet begroot.
- I.v.m. integratie met de kinderopvang en bestuursoverdracht van het Kompas naar Abbo zijn er extra kosten geweest om deze processen te begeleiden + € 25.000.
- In 2023 is de huisstijl van Abbo kindcentra gewijzigd. Hierdoor zijn er hoge kosten gemaakt die op verschillende grootboekrekeningen zijn geboekt (PR, representatiekosten) + € 45.000.
- I.v.m. het programma schoolmaaltijden zijn er op de Kiemkade € 66.000 extra kosten gemaakt.

Investerings en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. Het beleid is als in enig jaar of maand een te hoog beslag op de liquiditeit plaatsvindt een spreiding in de aanschaf van nieuwe investeringen wordt aangebracht. De investeringen worden bewaakt op basis van de liquiditeitsbegroting en zijn afgestemd vanuit een in de meerjarenbegroting opgenomen financieel perspectief.

8.3 Treasuryverslag

In het treasurystatuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen in te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemmingen worden besteed.

De stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd, conform de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen. De tegoeden op deze rekeningen zijn direct opeisbaar.

Conform het treasurybeleid is er geen sprake, net als in 2022, van beleggingen, leningen en derivaten. In 2023 zijn er geen afwijkingen ten opzichte van dit beleid.

8.4 Opstellen begroting

Om toekomstgericht financieel te kunnen sturen maakt Abbo kindcentra gebruik van een betrouwbare en volledige meerjarenbegroting. Aan de begroting liggen beleidsmatige keuzes ten grondslag. De begroting kan daarmee worden gezien als kwantitatieve uitwerking van kwalitatief beleid. Het schoolplan, dat mede is gebaseerd op het strategisch plan van de stichting, vormt de basis voor de beschreven beleidskeuzes. Door jaarlijks de meerjarenbegroting aan te passen aan de feitelijke ontwikkelingen en de wijzigingen in de toekomstvisie, ontstaat een systeem waarbij gestuurd wordt op de middellange termijn.

Een volwaardige meerjarenbegroting omvat bij Abbo kindcentra de volgende vier bestanddelen, waarvan 1 en 2 zijn gebaseerd op een representatieve leerlingprognose:

- Een meerjarenexploitatieoverzicht
- Een meerjarenformatieplan
- Een meerjareninvesteringsplan
- Een meerjarenliquiditeitsplan/kasstroomoverzicht

De begroting wordt opgesteld voor nog volgende jaren en kan als gevolg van keuzes op inhoudelijke gebied in enig jaar een geraamd tekort of overschot vertonen. Bij de bepaling of deze op de langere termijn sluitend is (en de stichting in financiële zin gezond), worden ook eventueel opgebouwde reserves in acht genomen. We benaderen de reservepositie op bestuursniveau en houden geen reserves aan op schoolniveau.

8.5 Allocatie van middelen

De school is bekostigingseenheid op basis van leerlingaantallen. De middelen worden vanuit het ministerie hierop toegekend aan het bestuur. Het bestuur kent de middelen vervolgens op basis van de leerlingaantallen toe aan de scholen minus een afroaming.

Ter dekking van de bovenschoolse kosten wordt in 2023 jra90% van de Personeels- en arbeidsmarktbeleid (met uitzondering van de kleine-scholentoeslag en de werkdrukverminderingsgelden) bovenschools geboekt.

Deze allocatie wordt elk jaar bij het opstellen van de begroting bezien en als uitgangspunt van de begroting met het bestuur en GMR afgestemd.

Daarnaast krijgen scholen conform beschikkingen van het samenwerkingsverband en gemeente subsidies toebedeeld. Deze middelen gaan volledig naar de scholen.

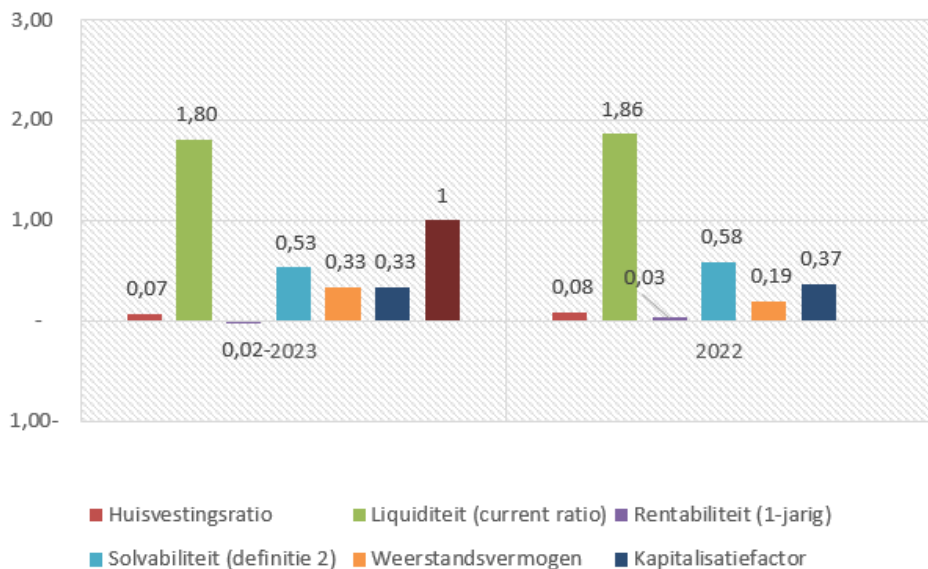
8.6 Kengetallen

Met betrekking tot de huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen vermelden wij onderstaande kengetallen:

Tabel 10

Kengetal	2023	2022	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,07	0,07	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	1,80	1,86	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	-0,02	0,03	kleiner dan -0,10
Solvabiliteit (definitie 2)	0,53	0,58	kleiner dan 0,30
Weerstandsvermogen	0,16	0,19	kleiner dan 0,05
Kapitalisatiefactor	0,37	0,40	tussen de 30 en 40%

Kengetallen voor 2023 en 2022

Hieronder vindt u omschrijving van de kengetallen inclusief berekening.

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding aan tussen de lasten van de huisvesting en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Tabel 11

Omschrijving	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
- Huisvestingslasten	992.066		856.986	
- Afschrijvingen gebouwen en terreinen	-		-	
Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen		992.066		856.986
- Totale lasten	13.307.893		11.863.334	
- Financiële lasten	-4.384		8.519	
Som totale lasten en financiële lasten		13.303.509		11.871.853
Kengetal:		0,07		0,07

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2023 lager dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2022 is de huisvestingsratio gelijk gebleven.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Tabel 12

Omschrijving	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
- Liquide middelen	1.776.768		2.722.228	
- Vorderingen	576.650		354.239	
Vlottende activa		2.520.660		3.076.467
Kortlopende schulden		1.236.559		1.653.509
Kengetal:		2,04		1,86

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 1,80 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan crediteuren, nog te betalen posten en de overlopende passiva.

De stichting heeft op 31 december 2023 de beschikking over € 1.776.768 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 452.934 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 1.236.559.

De liquiditeitspositie is voor 2023 groter dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2022 is de liquiditeitspositie gedaald.

In voorgaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Tabel 13

Omschrijving	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
Resultaat		-339.811		400.074
- Totaal baten	13.027.372		12.271.927	
- Financiële baten	4.384		8	
Som totaal baten inclusief financiële baten	13.031.756		12.271.935	
Kengetal 1-jarig:	-0,03		0,03	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan - 0,10.

De rentabiliteit geeft de verhouding aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft van de totale opbrengsten, te weten € 13.027.372, een resultaat van € 307.974 negatief. Dit houdt in dat 0,03 deel van de baten wordt omgezet in het uiteindelijke resultaat, ofwel van elke euro die wordt ontvangen wordt €1,02 besteed van elke €1,00.

De rentabiliteitspositie is voor 2023 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2022 is de rentabiliteitspositie gedaald.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie 2: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.

Tabel 14

Omschrijving	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	2.000.005		2.339.816	
- Voorzieningen	237.329		288.471	
Som eigen vermogen en voorzieningen	2.237.334		2.628.287	
Totaal vermogen	4.289.730		4.494.894	
Kengetal:	0,52		0,58	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Definitie 2 van de solvabiliteit geeft aan dat 52% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat 48% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteitspositie is voor 2023 groter ten opzichte van de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking tot 2022 is de solvabiliteitsratio gedaald.

Definitie 1: Eigen vermogen door het totale vermogen.

Tabel 15

Omschrijving	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
Eigen vermogen	2.000.005		2.339.817	
Totaal vermogen	4.289.730		4.494.894	
Kengetal:	0,47		0,52	

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorzien tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Tabel 16

Omschrijving	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
Eigen vermogen	2.000.005		2.339.817	
- Totaal baten	13.027.372		12.271.927	
- Financiële baten	4.384		8	
Som totaal baten inclusief financiële baten	13.031.756		12.271.935	
Kengetal:	0,15		0,19	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2023 groter ten opzichte van de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking tot 2022 is het weerstandsvermogen gedaald.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties wellicht een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Tabel 17

Kapitalisatiefactor

Omschrijving	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
- Balans totaal	4.289.730		4.494.894	
- Materiële vaste activa gebouwen en terreinen	304.033		-	
Vershil balans totaal en materiële vaste activa gebouwen en terreinen		3.985.697		4.494.894
- Totaal baten	13.027.372		12.271.927	
- Financiële baten	4.384		8	
Som totaal baten inclusief financiële baten		13.031.756		12.271.935
Kengetal:		0,31		0,37

Voor een organisatie van een omvang als Abbo kindcentra komt de commissie voor de kapitalisatiefactor op een streefwaarde van tussen de 30 en 40%.

De komende jaren staan ons nog voldoende financiële uitdagingen te wachten, zoals doordecentralisatie van schoolgebouwen, de vereenvoudiging van de bekostiging en de verplicht gestelde componentenmethode voor de materiële vaste activa.

Indicator bovenmatig publiek eigen vermogen

De Inspectie van het Onderwijs heeft een indicator voor het detecteren van mogelijk bovenmatig publiek vermogen en daarbij behorende signaleringswaarde voor toezicht op de doelmatigheid.

Omschrijving	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
- Totaal eigen vermogen	2.000.005		2.339.816	
- Privaat eigen vermogen	5.730		5.730	
- Feitelijk eigen vermogen		1.994.275		2.334.086
- Normatief eigen vermogen		2.352.922		2.010.707
Som totaal baten inclusief financiële baten		-358.647		323.379
Kengetal:		1,16		1,13

Definitie: Het publiek eigen vermogen gedeeld door het normatief eigen vermogen

De Inspectie van het Onderwijs hanteert een signaleringswaarde hoger dan 0.

In verband met het beleid van de overheid t.a.v. de beoordeling van het eigen vermogen van de onderwijsinstellingen is het normatief eigen vermogen van Abbo Kindcentra berekend. Zoals uit bovenstaand schema blijkt is het eigen vermogen van AbboKindcentra kleiner dan het normatief eigen vermogen, m.a.w. Abbo Kindcentra beschikt niet over een bovenmatig eigen vermogen. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met het sturen op het bovenmatig eigen vermogen. De komende staan ons nog voldoende financiële uitdagingen te wachten, zoals doordecentralisatie van schoolgebouwen, de vereenvoudiging van de bekostiging en mogelijke extra dotaties aan de voorziening onderhoud, indien de componentenmethode verplicht zal worden gesteld

9 Continuïteitsparagraaf

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor de stichting. Hiermee willen we een beeld geven over de continuïteit van de stichting. Er was in 2023 geen sprake van majeure investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting.

9.1 Kengetallen

Tabel 19

	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
T/m 2021 aantal leerlingen per 1 oktober en vanaf 2022 aantal per 1 februari	1.456	1.535	1.559	1.624	1.672	1.717	1.756
Personele bezetting in fte per 31 december							
Directie	6	6	6	6	6	6	6
Personeel primair proces (OP)	81	87	87	87	86	85	87
Ondersteunend personeel (OOP)	12	10	10	10	10	10	10
Totale personele bezetting	99	103	103	103	103	102	104

De komende jaren zien we dat vier van de zeven scholen een groei tot forse groei zullen doormaken. De zevende school van Abbo kindcentra is gestart in augustus 2020 met 43 leerlingen en zal de komende jaren uitgroeien tot een school met het wettelijk vereiste aantal van minimaal 202 leerlingen. Basisschool Kiezelrijk maakt een gelijke dynamiek mee als een nieuw opgerichte school. De school groeit doorlopend fors, vooral in de onderbouw. Ook bij De Aanloop zien we een forse groei in de onderbouw. De toename van het aantal leerlingen heeft een hogere personele bezetting tot gevolg. Dit wordt echter gedempt door het wegvallen van de NPO-subsidie vanaf kalenderjaar 2023.

9.2 Meerjarenbegroting

BALANS

Tabel 20

Activa	Realisatie 31-12-2022	Realisatie 31-12-2023	Begroting 31-12-2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028
Materiële vaste activa	1.400.840	1.918.724	5.182.539	11.001.716	10.761.893	15.464.492	19.458.878
Totaal vaste activa	1.418.428	1.936.312	5.182.539	11.001.716	10.761.893	15.464.492	19.458.878
Vorderingen	17.588	576.650	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
Liquide middelen	2.722.227	1.776.355	1.168.637	1.140.228	1.002.339	1.221.259	1.622.377
Totaal vlottende activa	2.739.815	2.353.005	1.186.637	1.158.228	1.020.339	1.239.259	1.640.377
Totaal activa	4.158.243	4.289.317	6.369.176	12.159.944	11.782.232	16.703.751	21.099.255
Passiva	Realisatie 31-12-2022	Realisatie 31-12-2023	Begroting 31-12-2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028
Algemene reserve	1.509.151	1.104.395	1.449.157	1.454.086	1.465.836	1.491.736	1.514.636
Bestemmingsreserves personeel	824.936	889.880	327.851	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	5.730	5.730	5.730	5.730	5.730	5.730	5.730
Eigen vermogen	2.339.817	2.000.005	1.782.737	1.459.815	1.471.565	1.497.465	1.520.365
Voorzieningen	288.471	288.471	254.471	305.471	310.471	381.471	504.471
Langlopende schulden	213.098	213.098	3.365.669	9.144.877	8.932.415	13.757.034	18.006.638
Kortlopende schulden	1.661.317	1.653.508	966.299	1.249.781	1.067.781	1.067.781	1.067.781
Totaal passiva	4.502.703	4.155.082	6.369.176	12.159.944	11.782.232	16.703.751	21.099.255

Toelichting op balans

De omvang van de balans zal vanaf 2024 fors toenemen als gevolg van de doordecentralisatie van een drietal schoolgebouwen in 2024. In verband met aankoop van de drie scholen zal de materiële vaste activa en de langlopende schulden fors toenemen. Verder staat in de jaren 2024-2027 voor een drietal scholen in het kader van de doordecentralisatie een grootschalige vernieuwbouw op het programma. Vandaar dat we in 2024, 2026 en 2027 een sterke stijging van de materiële vast activa en langlopende schulden zien in de balans. Naast doordecentralisatie is het verloop van de materiële vaste activa

bepaald op basis van de in de meerjarenbegroting opgenomen investeringen en de daarbij behorende afschrijvingen. In 2024 zijn de begrote investeringen hoger dan de afschrijvingen waardoor de materiële vaste activa zal stijgen. In 2024 t/m 2027 zijn de begrote investeringen lager dan de begrote afschrijvingen, waardoor de materiële activa zal afnemen (m.u.v. effect van de doordecentralisatie).

Voor 2024 is een negatief resultaat begroot, waardoor het eigen vermogen in 2023 licht zal toenemen t.o.v. 2022. Voor 2024 en 2025 zijn negatieve resultaten begroot waardoor het eigen vermogen weer zal afnemen. Deze negatieve bedragen zullen met name

t.l.v. de reserve “kwaliteit onderwijs” vallen. Het verloop van de voorziening groot onderhoud is bepaald op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De langlopende schulden nemen ieder jaar af met de jaarlijkse vrijval, maar daar tegen over staan nieuwe hypothe-

ken die zullen worden afgesloten in het kader van de doordecentralisatie. De kortlopende schulden nemen de komende jaar af door bestedingen aan gebouwen m.b.t. de SUVIS-subsidie en lokaal van De Aanloop. De liquide middelen zijn als sluitpost berekend.

Staat van baten en lasten

Tabel 21

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Rijksbijdragen OCenW	11.668.688	12.388.440	12.404.000	12.670.000	12.769.000	12.966.000
Overige overheidsbijdragen	153.608	145.181	174.000	151.000	155.000	154.000
Overige baten	449.630	493.751	645.000	649.000	637.000	644.000
Totaal baten	12.271.926	13.027.372	13.223.000	13.470.000	13.561.000	13.764.000
Lasten						
Personeelslasten	9.462.859	10.482.638	11.486.000	11.524.000	11.290.000	11.500.000
Afschrijvingen	224.675	294.692	302.382	338.686	359.287	359.359
Huisvestingslasten	856.986	992.066	775.856	760.856	761.856	763.856
Overige lasten	1.318.813	1.602.171	1.010.000	990.000	981.000	989.000
Totaal lasten	11.863.333	13.371.567	13.574.238	13.613.542	13.392.143	13.612.215
Saldo baten en lasten	408.593	-344.195	-351.238	-143.542	168.857	151.785
Financiële baten en lasten						
Financiële baten	8	4.384	634.000	615.000	608.000	731.000
Financiële lasten	8.526	-	634.000	615.000	608.000	731.000
Totaal financiële baten en lasten	-8.518	4.384	-	-	-	-
Doordecentralisatie						
Belastingen	-	-	183.705	181.925	399.503	396.334
Resultaat deelnemingen	-	-	183.705	181.925	399.503	396.334
Resultaat doordecentralisatie	-	-	-	-	-	-
Nettoresultaat	400.075	-339.811	-351.238	-143.542	168.857	151.785

Toelichting op de staat van baten en lasten

Het bestuur en GMR van Abbo kindcentra hebben de meerjarenbegroting 2024-2028 goedgekeurd.

De begrote rijksbijdragen zijn gebaseerd op de bij de kengetallen opgenomen leerling-aantallen per 1 februari. Door toename van het leerlingaantal zullen de rijksbijdragen de

komende jaren stijgen. Er is geen rekening gehouden met mogelijke verhogingen van de rijksbijdragen of nieuwe aanvullende rijksbijdragen.

I.v.m. de tijdelijke huur van units zal vanuit de gemeente een vergoeding komen. Hierdoor zal in 2024 de overige overheidsbijdragen toenemen. Deze zal vervolgens in 2024 en 2025 weer afnemen.

De overige baten bestaan uit detacheringsbaten, overblijfgelden, opbrengsten huur en medegebruik en overige opbrengsten. Deze zullen in 2024 stijgen t.o.v. 2023. Reden hiervan is stijgende leerlingaantallen en daardoor hogere ouderbijdragen. I.v.m de stijgende loonkosten zullen de opbrengsten van detachering eveneens stijgen.

De formatieve inzet is begroot op basis van de verwachte leerlingenprognose (zie onderstaande tabel). Er is rekening gehouden met de jaarlijkse periodiek voor de medewerkers waar dat nog mogelijk is. I.v.m. het stijgende aantal leerlingen zullen de huisvestingslasten en de overige instellingslasten de komende jaren toenemen. Ten opzichte van de realisatie 2023 laat de overige lasten in 2024 een daling zien dit wordt onder andere veroorzaakt door de eenmalige kosten inzake PO/VO in 2023.

Tabel 22

BRIN nr.	Totaal bestuur	2021			2023		2025		2027
		1.354	1.435	1.535	1.551	1.629	1.672	1.717	1.756
% t.o.v. 2020		100%	106%	113%	115%	120%	123%	127%	130%
Per school									
06VP	Kindcentrum Rode Schouw	115	117	123	110	109	109	121	127
	% t.o.v. 2020	100%	102%	107%	96%	95%	95%	105%	103%
07FD	Kindcentrum Montessori	268	277	283	299	292	307	320	320
	% t.o.v. 2020	100%	103%	106%	112%	109%	115%	119%	119%
08QM	Het Kompas					33	33	33	33
	% t.o.v. 2024					100%	100%	100%	100%
11XZ	Kindcentrum De Aanloop	227	240	272	279	296	311	307	318
	% t.o.v. 2020	100%	106%	120%	123%	130%	137%	135%	140%
12HG	Kindcentrum Kiemkade	351	338	347	337	360	350	351	354
	% t.o.v. 2020	100%	96%	99%	96%	103%	100%	100%	101%
12PX	Kindcentrum De Krabbenkooi	282	277	259	232	215	230	235	240
	% t.o.v. 2020	100%	98%	92%	82%	76%	82%	83%	85%
15DW	Kindcentrum Kiezelrijk	107	124	144	166	181	184	190	200
	% t.o.v. 2020	100%	116%	135%	155%	169%	172%	178%	187%
31PJ	Kindcentrum De Zeeridder	4	62	107	128	143	148	160	164
	% t.o.v. 2021		100%	173%	206%	231%	239%	258%	265%

Kengetallen

Tabel 22

Kengetal	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Signaleringswaarde
Huisvestingsratio	0,08	0,07	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06	Groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	1,81	1,86	2,04	1,60	0,77	1,28	1,66	Kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	0,02	0,03	-0,03	-0,03	-0,01	0,01	0,01	Kleiner dan - 0,10
Solvabiliteit (definitie 2)	0,54	0,58	0,47	0,10	0,13	0,11	0,09	Kleiner dan 0,30
Weerstandvermogen	0,19	0,19	0,15	0,11	0,08	0,11	0,11	Kleiner dan 0,05
Kapitalisatiefactor	0,40	0,37	0,32	1,08	0,82	1,20	1,47	Tussen de 30 en 40%
Reservepositie	1,13	1,16	-1,16	0,19	0,18	0,13	0,11	Groter dan 0

Toelichting op de kengetallen

Voor de definitie en formules van bovenstaande kengetallen verwijzen we naar hoofdstuk 8.6 (kengetallen). De geplande doordecentralisatie van een drietal schoolgebouwen per januari 2023 en de (ver)nieuwbouw de komende jaren heeft invloed op (enkele) kengetallen. In de hier gepresenteerde begrotingsperiode daalt de solvabiliteit tot onder de signaleringswaarde van de inspectie. Het weerstandsvermogen neemt de komende jaren eveneens af, maar blijft boven de door de inspectie gehanteerde signaleringswaarde. Bij het onderzoek naar de haalbaarheid van de doordecentralisatie is naar de gehele looptijd van de doordecentralisatie gekeken. Hierin is te zien dat de kenge-

tallen na enkele jaren onder de signaleringswaarde te zitten de kengetallen weer toemen en weer boven de signaleringswaarde komen. Het is een weloverwogen keus om een aantal jaar onder de signaleringswaarde te komen zonder dat financiële ingrepen nodig zijn.

9.3 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem

Ten aanzien van de werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem hebben zich in 2023 geen grote veranderingen voorgedaan. Gedurende het boekjaar heeft het toezichthoudend orgaan het interne risicomanagement- en controlesysteem van Abbo kindcentra nauwlettend gevolgd. De risicoanalyse is een standaard onderdeel van de (meerjaren)begroting en tussentijdse managementrapportages, waardoor er gedurende het jaar aandacht is besteed aan de actuele kans en impact van de risico's, maar ook aan de beheersing daarvan en de volledigheid van de geïdentificeerde risico's. Hierdoor heeft het toezichthoudend orgaan inzicht in de specifieke risico's van Abbo kindcentra. De belangrijkste risico's zijn weergegeven in tabel 23 in de risicoparaagraaf. De beoordeling van de risico's wordt in gezamenlijkheid met de bestuurder uitgevoerd. Deze beoordeling is erop gericht de werking van het interne beheersingsproces gedurende het boekjaar vast te stellen.

Het risicomanagementproces is daarnaast vastgelegd in het Reservebeleid van Abbo kindcentra. Door deze verankering op verschillende plekken gedurende het jaar is geborgd dat het risicomanagementproces een iteratief en continu proces is waardoor het besluitvormingsproces plaatsvindt met een hoge mate van risicobewustzijn.

Een belangrijk onderdeel van dit interne risicobeheersings- en controlesysteem vormt de doelmatigheidsafweging in de besturing en het interne toezicht van Abbo kindcentra. De bestedingen van Abbo kindcentra dienen in lijn te liggen met de beleidsdoelstellingen om te waarborgen dat de lumpsum aan de juiste doelen wordt besteed. De lumpsum zelf biedt relatief veel vrijheid aan de bestedingsdoelstelling, via de interne beleidsdoelstellingen van Abbo kindcentra worden keuzes gemaakt hoe dit geld het meest doelmatig kan worden ingezet. Het in 2020 geactualiseerde strategisch beleidsplan 2021-2025 biedt hiervoor de handvaten om dit in de praktijk te brengen waarbij het reservebeleid een belangrijke factor vormt bij de doelmatigheidsafweging.

In het besluitvormingsproces rondom impactvolle gebeurtenissen komt deze doelmatigheidsafweging standaard aan bod. Zo is Abbo kindcentra in 2021 onder meer geconfronteerd met besluitvorming over de vereenvoudiging van de bekostiging, besluitvorming over doordecentralisatie en besluitvorming over de wijze waarop omgegaan wordt met de impact en onzekerheid van Covid-19 op het onderwijsproces. Besluiten die niet alleen beoordeeld worden op de beoogde effectiviteit maar ook vergeleken worden met de effecten op de lange termijn doelstellingen en de financiële mogelijkheden.

Doelmatigheid houdt meer in dan uitsluitend de bestedingsrichting, het gaat ook om de mate waarin de aanwezige buffers kunnen en mogen worden aangesproken. Met het Reservebeleid heeft Abbo kindcentra concreet uiting gegeven aan de benodigde omvang van het eigen vermogen om de beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk in te kunnen zetten. Enerzijds dient Abbo kindcentra over een toereikende buffer te beschikken om onverwachte tegenvallers te kunnen opvangen, anderzijds dient de buffer niet zodanig te worden dat deze ten koste van de primaire doelstellingen gaan.

Los van de vraag hoe het interne risicobeheersings- en controlesysteem is opgezet, bestaat er nooit absolute zekerheid dat de primaire doelstellingen op het gebied van strategie, berichtgeving en naleving van regels worden bereikt. Rekening houdend met deze beperkingen die noodzakelijkerwijs verbonden zijn aan alle interne risicobeheersings- en controlesystemen, en met inachtneming van de geïdentificeerde mogelijkheden tot verbetering daarvan, geven de interne risicobeheersings- en controlesystemen Abbo kindcentra:

- Een redelijke mate van zekerheid dat het bestuur en het toezichthoudend orgaan op de hoogte zijn van de mate waarin de strategische en operationele doelstellingen van Abbo kindcentra worden gerealiseerd.
- Betrouwbare in- en externe (financiële) rapportages.
- Een redelijke mate van zekerheid dat de organisatie zich houdt aan de van toepassing zijnde wetten en regels.

9.4 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In deze rapportage geeft Abbo kindcentra aan voor welke risico's en onzekerheden zij zich in de komende jaren ziet geplaatst en op welke wijze zij passende maatregelen treft om aan deze risico's en onzekerheden het hoofd te bieden. Als uitgangspunt hiervoor is het risicomanagementmodel van de PO-Raad gehanteerd.

Het model wordt jaarlijks geactualiseerd en voortgang wordt met toezichthouders geanalyseerd en besproken. Tevens kunnen er nieuwe risico's uit het model naar voren komen. Deze risico's worden eveneens binnen de organisatie besproken en maatregelen worden genomen om de risico's te beheersen.

Het model geeft inzicht in het integraal risicoprofiel en is bedoeld om het toereikende van het risicomanagement te beoordelen. Hierbij wordt vooral gekeken naar factoren die de doelstellingen bedreigen. Het model behandelt een vijftal domeinen:

- Bestuur en Organisatie
- Onderwijs en identiteit
- Financiën
- Personeel
- Huisvesting, facilitaire dienstverlening en ICT

Per domein worden van de belangrijkste risico's de waarschijnlijkheid van optreden en de impact hiervan voor de organisatie ingeschat. In totaal is er van 55 risico's een inschatting gemaakt. Hierbij werd geen risico als urgent (t.o.v. twee in 2020) en één risico als middelgroot (t.o.v. eveneens één in 2020) bestempeld. Globaal genomen betekent dit dat 2% van de belangrijkste risico's op korte en middellange termijn aandacht behoeven.

In onderstaand overzicht worden per domein de risico's weergegeven. Tevens is kans van optreden, impact voor de organisatie en de genomen maatregelen om de risico te beheersen opgenomen.

Tabel 23

Risico per domein	Maximale impact	Kans dat het zich voordoet	Berekende Impact	Maatregel ter beheersing van het risico
Bestuur en organisatie Maatschappelijk belanghebbende tonen zich ontevreden	€ 50.000	Laag 10%	Voornamelijk reputatie € 5.000	Per 01-01-2020 is overgegaan naar het OneTiermodel. Hiermee is scheiden van uitvoerend bestuur en toezichhoudend bestuur veilig gesteld. In het nieuwe Handboek Governance zijn eigenaren, belanghebbenden, boogde resultaten, handelingskaders en wijze van afleggen van verantwoording duidelijk beschreven.
Onderwijs en identiteit Systeem voor kwaliteitszorg	€ 100.000	Laag 20%	Reputatie en financieel € 20.000	Het bestuur heeft onderwijskundig beleid met minimum-kwaliteitseisen vastgesteld. Deze kwaliteitsafspraken zijn vertaald naar de dagelijkse werkzaamheden op de scholen. Ondanks dat blijft het behalen van de eind-opbrengsten in groep 8 een terugkerend aandachtspunt.
Onderwijs en identiteit Sociale veiligheid	€ 50.000	Laag 15%	Voornamelijk reputatie € 7.500	Er is een breed gedragen veiligheidsbeleid voor alle scholen en een beleid inzake sociale media. Ondanks bovenstaande is het nooit geheel uit te sluiten dat iets zich voordoet. Wel is geborgd hoe dan te handelen. Hiermee is risico afgedekt.
Onderwijs en identiteit Onderwijsadministratie	€ 50.000	Laag 15%	Voornamelijk financieel € 7.500	Handelen conform de richtlijnen AVG is voor een groot deel geborgd in de organisatie. De functionaris gegevensbescherming heeft ruime expertise, volgt nieuwe ontwikkelingen en beschikt over voldoende tijd.
Financiën Planning & Control Financieel beleidsplan ontbreekt Momenteel wordt met de gemeente Bergen op Zoom overleg gevoerd over volledige doordecentralisatie van tenminste 2 en wellicht 3 schoolgebouwen. De uiteindelijke uitwerking in de vaststellingsovereenkomst is van grote invloed op de financiële doelstellingen en op de hoogte van de algemene reserve.	€ 2.000.000	Middelgroot 30%	Voornamelijk financieel € 600.000	In 2020 is er een expert op gebied van DDC en IHP aangetrokken. Zowel op inhoud als proces neemt deze adviseur deel aan gesprekken bij de gemeente en toezichthouders van Abbo kindcentra. Op verzoek neemt ook de accountant al vanaf een vroeg stadium deel om algemeen advies uit te brengen. Er zal alleen tot doordecentralisatie van schoolgebouwen worden overgegaan indien de risico's beheersbaar zijn. In 2021 is het proces voortgezet en we verwachten in 2022 de overeenkomst doordecentralisatie onderwijshuisting met de gemeente Bergen op Zoom overeen te komen.

Risico per domein	Maximale impact	Kans dat het zich voordoet	Berekende Impact	Maatregel ter beheersing van het risico
Financiën Planning & Control (Onverwachts) verminderen subsidies Ontoereikende indexering van de bekostiging. Te denken valt aan salarismaatregelen en premie effecten die niet (volledig) worden gecompenseerd in de personele bekostiging. Ook de kosten voor energie en (gebouw)-onderhoud, arbodiensten en licenties stijgen harder dan de indexering van de materiële instandhouding.	€ 200.000	Niet waarschijnlijk >> 10-20%	€ 40.000	Jaarlijks stellen we opnieuw een MJB op, op basis van de meest recente informatie over de bekostiging. Op basis daarvan kijken we vier jaar vooruit, waarin we inzetten op behoud van onze positie.
Financiën Planning & Control De door de schoolbesturen af te dragen premie Vervangingsfonds en Participatiefonds zijn variabel en lastig te voorspellen. Het kent geen koppeling met de vanuit de overheid ontvangen bekostiging.	€ 100.000	Laag 15%	Voornamelijk financieel € 15.000	De landelijke ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd. Bij een eventuele aanpassing van de premie worden dekkingsmogelijkheden op dat moment onderzocht en in de taakstellende begroting opgenomen.
Personeel Personeelsformatie is groter dan nodig. Door krimpende leerlingaantallen in gemeenten met Abbo-scholen is het mogelijk dat Abbo kindcentra meer personeel in dienst heeft dan waarvoor we bekostiging ontvangen.	€ 275.000	Zeer onwaarschijnlijk < 5%	Voornamelijk financieel € 13.750	Jaarlijks wordt een meerjaren formatieplan opgesteld waardoor we tijdig kunnen anticiperen op leerlingendalingen. Bovendien is er zoveel vraag naar deskundig en geschoold onderwijzend personeel dat we dit risico als zeer onwaarschijnlijk inschatten.
Huisvesting, facilitaire dienstverlening en ICT D.m.v. aangepaste wetgeving heeft per 1-1-2015 doordecentralisatie plaatsgevonden van de huisvestingsmiddelen inzake het gebouwenonderhoud buitenzijde.	€ 200.000	Niet waarschijnlijk >> 10-20%	Voornamelijk financieel € 40.000	We streven ernaar om onze voorziening zo correct mogelijk te berekenen en op peil te houden, zodat toekomstige onderhoudskosten kunnen worden betaald. Het valt echter niet uit te sluiten dat we te maken krijgen met onvoorzien hogere kosten. We laten ons MOP frequent actualiseren en het doteren aan de voorziening gebeurt consistent.

9.5 Fraude risicoanalyse

Om het risico op fraude uit te sluiten zijn bij Abbo kindcentra de volgende maatregelen getroffen.

Tabel 24

Proces	Risico	Beheersmaatregel
Baten	Rijksbijdragen is een gegeven en fraude is, gelet op externe controle, niet mogelijk. Overige baten zijn beperkt in omvang. Hierin zouden verhuurbaten niet verantwoord kunnen worden. Door beperkte omvang is risico beperkt.	Directie is aanwezig op locatie en heeft zicht op ter beschikking stellen van ruimte voor verhuur.
Kosten / onderhoud / investeringen	Risico dat opdrachten tegen niet zakelijke voorwaarden worden afgesloten. De factuur stemt niet overeen met de werkelijke prestatie.	Alle facturen worden door directie en medewerkers van de administratie gezien. Zij zijn hierbij alert op opvallende facturen en niet zakelijke prijzen. Bij grote huisvestingsinvesteringen wordt externe bouwbegeleiding en toezicht ingehuurd om de prestatielevering te bewaken. Verder is er intern toezicht door de directie op prestatielevering. Facturen worden gefiatteerd door externe en interne toezichthouders.
Betalingsverkeer	Het risico dat betalingen worden gedaan aan niet rechthebbende.	Crediteurenstambestand kan alleen worden aangepast door medewerkers van de administratie. Op deze mutaties vindt interne controle plaats. De daadwerkelijke betaling wordt verricht door de bestuurder. Het autorisatieschema kan door geen enkel individu zelfstandig worden aangepast. Hiervoor zijn steeds meerdere autorisaties nodig. Crediteuren zullen verder achteraf melden dat er niet betaald is waardoor fraude achteraf aan het licht komt.
Memorialen	De mogelijkheid van het doorbreken van de interne controlemaatregelen door het management en/of schattingen door het management dienen met een voldoende mate van professioneel kritische houding worden beoordeeld (memoriaalboekingen).	Directie kan niet zelf memorialen aanmaken. Dit moet via medewerkers administratie gebeuren die boekingen verwerken op basis van onderliggende brondocumentatie.
Personeelskosten	Er worden onterechte declaraties ingediend.	Alle declaraties moeten door leidinggevende worden geautoriseerd. Declaraties worden alleen door de administratie verwerkt als deze zijn geautoriseerd. Declaraties inzake reiskosten worden alleen door het administratiekantoor verwerkt indien deze geautoriseerd zijn. Directie heeft inzicht in personele bezetting en gelet op omvang organisatie vallen niet bestaande personeelsleden op.
Schoolbank		Schoolbanken dienen met brondocumenten maandelijks te worden ingeleverd op het bestuurskantoor en daar wordt het verder verwerkt. Saldi vanaf € 2.500 worden afgeroomd en op de rekeningen kan men niet rood staan. Verder worden zoveel mogelijk ontvangsten op de centrale bestuursrekening geboekt.
Kasverkeer	Contante betalingen worden niet verantwoord in de financiële administratie.	Omvang van het kasverkeer is beperkt.

9.6 Risicohouding

We brengen de financiële toekomst zo exact mogelijk in beeld. In meerjarenbegrotingen schetsten we een zo betrouwbaar mogelijk beeld van de te verwachten baten en lasten op basis van op dat moment alle beschikbare informatie. De financiële werkelijkheid is echter complex en tussen werkelijkheid en begroting gaapt soms een vervelende kloof.

In algemene zin dient risicomanagement inclusief het opstellen van een risicoanalyse, ertoe om de financiële risico's in te schatten voor de organisatie. Naast de in kaart gebrachte risico's zijn er nog andere aspecten die het risicoprofiel van de organisatie bepalen. Een van die aspecten is de schaalgrootte. Hoe kleiner het aantal scholen dat onder een bestuur valt, des te minder mogelijkheden er zijn om aan risicospreiding te doen. Anderzijds zijn de risico's op het onderdeel organisatie bij kleinere organisaties meestal geringer door de korte lijnen.

We omschrijven vier soorten risiconiveaus.

- Risicomijdend: actief uit de weg gaan, bang, beredenerend, minder bereid nieuwe zaken uit te proberen.
- Risicotolerant: ontspannen bij onzekerheid, kop in het zand, ontkenning als maatregel.
- Risico zoekend: neemt risico's, probeert nieuwe zaken, te optimistisch, houdt van een uitdaging, onderschatten de bedreigingen.
- Risiconeutraal: het ideaal, comfortabel met de besluitvorming, weloverwogen, brengt maatregelen in lijn met de kansen en bedreigingen (in proportie).

Abbo kindcentra is met 7 scholen, een groeiend leerlingenaantal met medio 2022 rond de 1500 leerlingen, een middelgroot schoolbestuur. Onze planning & controlecyclus functioneert goed en onze kengetallen zijn op orde. Onze risicohouding is in het algemeen risiconeutraal.

**STICHTING VOOR ALGEMEEN BIJZONDER BASIS ONDERWIJS
TE BERGEN OP ZOOM**

Rapport inzake jaarstukken 2023

INHOUDSOPGAVE

Pagina

JAARREKENING

1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	3
2	Balans per 31 december 2023, vergelijkende cijfers per 31 december 2022	10
3	Staat van Baten en Lasten 2023, vergelijkende cijfers 2022	12
4	Kasstroomoverzicht 2023	13
5	Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	14
6	Verantwoording Subsidies	19
7	Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	20
8	Overzicht verbonden partijen	23
9	Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen	24
10	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	27

OVERIGE GEGEVENS

1	(Voorstel) Bestemming van het resultaat	29
2	Gebeurtenissen na balansdatum	30

JAARREKENING

1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt een schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering van activa, passiva en van de resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardevermindering die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	Afschrijvingstermijn in maanden	Afschrijvingspercenta ge per jaar	Activeringsgrens in €
Audiovisuele middelen	120	10%	500
ICT: computers en netwerk	60	20%	500
ICT: kantoor machines en telefooncentrale	120	10%	500
Inventaris	60	20%	500
Machines en installaties	120	10%	500
Meubilair: sets/ kluisjes/ schoolborden	240	5%	500
Meubilair: stoelen	120	10%	500
Onderwijsleerpakket	96	12,50%	500
Speel- en sportmaterialen	120	10%	500
Spel- en ontwikkelingsmaterialen	120	10%	500
TV, camera etc.	60	20%	500
Verbouwingen	180	6,67%	500

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als er sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzondere waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd met de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Waarborgsommen

De onder de financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten waarborgsommen en deze worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze waarborgsommen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Omdat de goederen waarvoor borg is betaald eigendom zijn voor de duur van het gebruik wordt er geen voorziening getroffen voor oninbaarheid.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Algemene reserve

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	EUR
Bestemmingsreserve kwaliteit onderwijs	Investeren in kwalitatief hoogstaand in de scholen	889.880
Bestemmingsreserve privaat		5.730

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Personele voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde. De voorziening groot onderhoud wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening onderhoud

Stichting ABBO hanteert voor de voorziening groot onderhoud een methodiek waarbij de kosten over het gehele onderhoudsplan van de onderwijsplanden worden bepaald en deze vervolgens wordt gedeeld door de looptijd van het onderhoudsplan. Deze systematiek leidt ertoe dat er jaarlijks weliswaar een min of meer gelijkblijvende dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt gedaan, maar dat deze te laag of te hoog van omvang kan zijn in vergelijking met de RJ methodiek. Er wordt namelijk beperkt rekening gehouden met individuele onderhoudscomponenten met onderhoudscycli die doorlopen tot na de periode van de huidige onderhoudsplanning.

Stichting ABBO maakt voor het boekjaar 2023 gebruik van de overgangsregeling die is verlengd tot en met 2023. De tijdelijke regeling in de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs is van toepassing op besturen die voor verslagjaar 2017 een methode van kostenegalisatie voor groot onderhoud hanteerden zoals hierboven beschreven.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

In de berekening van de voorziening is een disconteringsvoet van 0% gehanteerd.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de bestemde reserves die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft. Indien deze bijdragen betrekking hebben op een specifiek doel en er sprake is van bestedingsverplichtingen, worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord. Indien toegekende gelden betrekking hebben op een specifiek doel, maar geen sprake is van bestedingsverplichtingen, worden de ontvangen gelden als baten verantwoord in het jaar waarop de gelden betrekking hebben, tenzij toerekening naar schooljaar plaatsvindt (in plaats van per kalenderjaar) of tenzij sprake is van een concreet bestedingsplan voor de periode na balansdatum.

De doorbetaalde rijksbijdragen vanuit samenwerkingsverband worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar van toewijzing, tenzij toerekening naar schooljaar plaatsvindt (in plaats van per kalenderjaar) of tenzij sprake is van een concreet bestedingsplan voor de periode na balansdatum.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Bij de bepaling van het resultaat wordt onder andere rekening gehouden met het voorzichtigheidsprincipe, het matchingprincipe en het realisatieprincipe. Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Onder de overige baten worden opgenomen alle overige baten die kunnen worden toegerekend aan de exploitatie van het bevoegd gezag. Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten, worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Op grond van de Nederlandse pensioenwet worden de Nederlandse regelingen primair volgens een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" in deze jaarrekening verwerkt. In deze benadering wordt de verplichting voortvloeiende uit een door de rechtspersoon gedane pensioentoezegging gebaseerd op de financieringsafspraken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen Stichting ABBO en pensioenuitvoerder.

Stichting ABBO heeft de verplichtingen inzake de pensioenrechten van haar personeel ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP. Stichting ABBO betaalt hiervoor premies, waarvan 2/3 door de werkgever worden betaald en 1/3 door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Pensioenfondsen moeten vanaf 2015 gebruikmaken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad was eind 2023 110,5%.

Het ABP heeft medio 2017 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandse Bank (DNB). De belangrijkste punten uit het herstelplan zijn:

- Zolang de dekkingsgraad lager is dan 104% worden de pensioenen niet aangepast aan de loonontwikkeling.
- De premie moet minimaal kostendekkend zijn en bij een lage dekkingsgraad (dekkingstekort) bijdragen aan herstel van het fonds. Om de financiële positie te verbeteren geldt er een tijdelijke herstelopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen.
- Het beleggingsbeleid is aangepast waardoor het beleggingsrisico lager is.
- In het herstelplan is ruimte opgenomen om tegenvallers op te vangen. Als het herstel trager verloopt dan verwacht, kunnen bijvoorbeeld de pensioenen worden verlaagd.

Stichting ABBO heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting ABBO heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

		31 december 2023		31 december 2022	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen	(5)		2.000.005		2.339.816
Voorzieningen	(6)		237.329		288.471
Langlopende schulden	(7)		784.000		213.098
Kortlopende schulden	(8)				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		170.972		67.002	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		608.226		523.223	
Overige schulden		-		643.235	
Overlopende passiva		489.198		420.049	
			1.268.396		1.653.509
			<u>4.289.730</u>		<u>4.494.894</u>

3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023, VERGELIJKENDE CIJFERS 2022

		2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
Baten							
Rijksbijdragen	(9)	12.388.440		11.606.635		11.668.688	
Overheidssubsidies	(10)	145.181		183.365		153.608	
Overige baten	(11)	493.751		521.000		449.631	
Som der baten			13.027.372		12.311.000		12.271.927
Lasten							
Personeelslasten	(12)	10.482.638		10.050.000		9.462.859	
Afschrijvingen	(13)	294.692		252.000		224.675	
Huisvestingslasten	(14)	992.066		916.000		856.986	
Overige lasten	(15)	1.602.171		1.081.600		1.318.814	
Totaal lasten			13.371.567		12.299.600		11.863.334
Saldo baten en lasten			-344.195		11.400		408.593
Financiële baten en lasten	(16)		4.384		-6.400		-8.519
Nettoresultaat			<u>-339.811</u>		<u>5.000</u>		<u>400.074</u>

4 KASSTROOMOVERZICHT 2023

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2023		2022	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	-344.195		408.593	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	294.692		224.675	
Mutatie voorzieningen	-51.142		-22.598	
Veranderingen in het werkkapitaal:				
Mutatie vorderingen	-222.411		314.653	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	-385.114		-4.082	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-708.170		921.241
Ontvangen interest	8.138		-	
Betaalde interest	-3.754		-8.518	
		4.384		-8.518
Kasstroom uit operationele activiteiten		-703.786		912.723
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringsactiviteiten		-812.530		-479.922
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Overige mutaties vaste activa	-46		-	
Toename overige vorderingen	-		-17.588	
Toename langlopende schulden	570.902		-17.485	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		570.856		-35.073
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Financieringsactiviteiten		-		-
		-945.460		397.728
				Liquide middelen
				€
Samenstelling geldmiddelen				
Geldmiddelen per 1 januari 2023				2.722.228
Mutatie 2023				-945.460
Geldmiddelen per 31 december 2023				1.776.768

5 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Activa in uitvoering	Inventaris en apparatuur	Overige materiele vaste activa	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2023</i>				
Aanschaffingswaarde	-	2.260.200	524.308	2.784.508
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-1.160.632	-223.037	-1.383.669
	-	1.099.568	301.271	1.400.839
<i>Mutaties</i>				
Investeringen	304.033	350.714	157.783	812.530
Afschrijvingen	-	-224.327	-70.364	-294.691
Overige mutaties	-	46	-	46
	304.033	126.433	87.419	517.885
<i>Boekwaarde per 31 december 2023</i>				
Aanschaffingswaarde	304.033	2.610.914	682.091	3.597.038
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-	-1.384.913	-293.401	-1.678.314
Boekwaarde per 31 december 2023	304.033	1.226.001	388.690	1.918.724

2. Financiële vaste activa

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Overige vorderingen		
Overige vorderingen	17.588	17.588

VLOTTENDE ACTIVA

3. Vorderingen

Vordering op OCW

Vordering OCW	-	83.346
Overige vorderingen OCW	62.000	-
	62.000	83.346

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Overige vorderingen en overlopende activa		
Vordering gemeenten	285.692	41.835
Overlopende activa	228.958	229.058
	<u>514.650</u>	<u>270.893</u>
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	76.018	155.553
Overige overlopende activa	152.940	73.505
	<u>228.958</u>	<u>229.058</u>
4. Liquide middelen		
Tegoeden op bankrekeningen	1.776.382	2.720.944
Kas	386	1.284
	<u>1.776.768</u>	<u>2.722.228</u>

PASSIVA

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
5. Eigen vermogen		
Algemene reserve	1.104.395	1.509.150
Bestemmingsreserve (publiek)	889.880	824.936
Bestemmingsreserve (privaat)	5.730	5.730
	<u>2.000.005</u>	<u>2.339.816</u>

	Stand per 1-1-2023	Resultaat 2023	Overige mutaties	Stand per 31-12-2023
	€	€	€	€
Algemene reserve				
Algemene reserve	<u>1.509.150</u>	<u>-404.755</u>	<u>-</u>	<u>1.104.395</u>
Bestemmingsreserve (publiek)				
Kwaliteit onderwijs	<u>824.936</u>	<u>64.944</u>	<u>-</u>	<u>889.880</u>
Bestemmingsreserve (privaat)				
Algemene reserve privaat	<u>5.730</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5.730</u>

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
6. Voorzieningen		
Personeelsvoorzieningen	233.368	197.536
Onderhoudsvoorziening	3.961	90.935
	<u>237.329</u>	<u>288.471</u>

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea	<u>233.368</u>	<u>197.536</u>
---------------------	----------------	----------------

	Jubileum PO
	€
Personeelsvoorzieningen	
Stand per 1-1-2023	197.536
Dotatie	35.832
Vrijval	-
Stand per 31-12-2023	<u>233.368</u>
Kortlopend deel <1 jaar	12.263
Langlopend deel >1 jaar	221.105

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Onderhoudsvoorziening		
Voorziening onderhoud	<u>3.961</u>	<u>90.935</u>
		Voorziening onderhoud
		€

Onderhoudsvoorziening

Stand per 1-1-2023	90.936
Dotatie	216.144
Onttrekking	<u>-303.119</u>
Stand per 31-12-2023	<u>3.961</u>
Kortlopend deel <1 jaar	3.961

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband en is grotendeels langlopend.

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
7. Langlopende schulden		
Vooruitontvangen investeringssubsidies	<u>784.000</u>	<u>213.098</u>

8. Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren	<u>170.972</u>	<u>67.002</u>
-------------	----------------	---------------

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Belastingen en premies sociale verzekeringen	470.861	405.831
Pensioenen	137.365	117.392
	<u>608.226</u>	<u>523.223</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Overige schulden	-	643.235
Overlopende passiva	489.198	420.049
	<u>489.198</u>	<u>1.063.284</u>
Overige schulden		
Schulden aan gemeenten	-	643.235
	<u>-</u>	<u>643.235</u>
Overlopende passiva		
Vakantiegeld en vakantiedagen	335.080	288.852
Overige kortlopende schulden	10.697	13.355
Vooruitontvangen subsidies OCW	32.500	26.890
Overige overlopende passiva	110.921	90.952
	<u>489.198</u>	<u>420.049</u>

6 VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Prestatie afgerond Ja / Nee/ Onderhanden
IIB-subsidie	IIB220014		31-01-2023	Ja
SOOL	SOOL23263		31-08-2023	Onderhanden
Doorstroom PO-VO	DPOVO23108		31-08-2023	Onderhanden
Doorstroom PO-VO	DPOVO22117		28-07-2022	Ja

G2A Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar.

Niet van toepassing

G2B Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Niet van toepassing

7 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

	2023	Begroot 2023	2022
	€	€	€
9. Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage OCW	11.277.223	10.535.423	10.030.912
Niet-geoordeelde subsidies OCW	657.173	888.220	1.328.325
Geoordeelde subsidies OCW	217.785	-	109.700
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	236.259	182.992	199.751
	<u>12.388.440</u>	<u>11.606.635</u>	<u>11.668.688</u>
10. Overheidssubsidies			
Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en subsidies	118.291	183.365	153.608
Overige overheidsbijdragen	26.890	-	-
	<u>145.181</u>	<u>183.365</u>	<u>153.608</u>
11. Overige baten			
Verhuur	96.509	105.700	101.074
Detachering personeel	177.423	171.384	153.229
Ouderbijdragen	55.065	70.460	69.250
Overige baten	164.754	173.456	126.078
	<u>493.751</u>	<u>521.000</u>	<u>449.631</u>

Lasten

	2023		Begroot 2023		2022	
	€	€	€	€	€	€
12. Personeelslasten						
Brutolonen en salarissen	7.006.623		9.455.258		6.592.403	
Sociale lasten	1.102.179		-		912.703	
Premies participatiefonds	153.394		-		81.302	
Premies vervangingsfonds	285.482		-		331.768	
Pensioenpremies	1.603.619		-		967.358	
		10.151.297		9.455.258		8.885.534
Dotaties personele voorzieningen	36.207		10.000		40.960	
Personeel niet in loondienst	364.479		276.600		414.885	
Overig	321.738		227.565		236.653	
		722.424		514.165		692.498
Uitkeringen van het Vervangingsfonds	-226.830		80.577		-32.677	
Overige uitkeringen	-164.253		-		-82.496	
		-391.083		80.577		-115.173
		<u>10.482.638</u>		<u>10.050.000</u>		<u>9.462.859</u>

Personeelsleden

Bij Stichting ABBO waren in 2023 gemiddeld 153 medewerkers (112,7 FTE) in dienst.

	2023		Begroot 2023		2022	
	€	€	€	€	€	€
Inventaris en apparatuur	220.961		227.464		166.426	
Leermiddelen en overige materiële vaste activa	73.731		24.536		58.249	
		<u>294.692</u>		<u>252.000</u>		<u>224.675</u>

	2023		Begroot 2023		2022	
	€	€	€	€	€	€

14. Huisvestingslasten

Huur	53.847		65.200		44.190	
Klein onderhoud en exploitatie	116.875		74.900		80.246	
Energie en water	208.830		179.850		147.804	
Schoonmaakkosten	294.579		262.600		254.935	
Heffingen	49.063		62.550		40.875	
Dotatie onderhoudsvoorziening	216.144		216.144		216.144	
Tuinonderhoud	32.376		28.500		28.693	
Bewaking/beveiliging	11.700		9.700		14.720	
Overige huisvestingslasten	8.652		16.556		29.379	
		<u>992.066</u>		<u>916.000</u>		<u>856.986</u>
	2023		Begroot 2023		2022	
	€	€	€	€	€	€

15. Overige lasten

Telefoon- en portokosten	19.736		12.450		8.497	
Kantoorartikelen	4.100		2.850		3.154	
Administratie en beheer	179.468		112.000		112.295	
Totaal administratie- en beheerslasten		203.304		127.300		123.946
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	499.223		471.500		498.299	
Bibliotheek/ mediatheek	21.449		9.300		20.687	
Representatiekosten	40.205		11.500		74.312	
Toetsen en testen	22.383		16.800		19.151	
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen		583.260		509.100		612.449
Wervingskosten	19.052		4.500		10.296	
Buitenschoolse activiteiten	239.518		95.830		93.754	
Contributies	42.070		36.200		41.738	
Abonnementen	20.369		17.600		13.607	
transporteren		321.009		154.130		159.395

	2023		Begroot 2023		2022	
	€	€	€	€	€	€
Transport		321.009		154.130		159.395
Medezeggenschapsraad	2.130		3.550		1.578	
Kosten overblijf	64.650		51.200		61.787	
Overige	244.964		98.920		197.219	
Reproductiekosten	132.859		123.850		127.203	
Culturele vorming	49.995		13.550		35.237	
		815.607		445.200		582.419
		<u>1.602.171</u>		<u>1.081.600</u>		<u>1.318.814</u>

	2023	2022
	€	€
Accountantshonoraria		
Onderzoek van de jaarrekening	14.752	9.771
Andere controleopdrachten	-	-
Fiscale adviesdiensten	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
	<u>14.752</u>	<u>9.771</u>

	2023		Begroot 2023		2022	
	€	€	€	€	€	€
16. Financiële baten en lasten						
Rentebaten	8.138		-		8	
Rentelasten en bankkosten	-3.754		-6.400		-8.527	
		<u>4.384</u>		<u>-6.400</u>		<u>-8.519</u>

Overzicht verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activi- teiten	Eigen vermogen	Resultaat jaar	Omzet	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Deelname percentage	Conso- lidatie ja/nee
-----------------	--------------------	---------------------	---------------------------	-------------------	-------------------	-------	---------------------------------------	------------------------	-----------------------------

Stichting Passend Onderwijs Brabants Wal	Stichting	Bergen op Zoom	4	nvt	nvt	nvt	nee	nvt	nee
---	-----------	----------------	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

17. WNT-VERANTWOORDING 2023 STICHTING VOOR ALGEMEEN BIJZONDER BASIS ONDERWIJS

De WNT is van toepassing op Stichting voor Algemeen Bijzonder Basis Onderwijs. Het voor Stichting voor Algemeen Bijzonder Basis Onderwijs toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 148.000.

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	1
Totaal aantal complexiteitspunten	6
Bezoldigingsklasse	B
Bezoldigingsmaximum	€ 148.000

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functieervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functieervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023

Bedragen x € 1

**C.J.P.M. van
Loenhout**

Functiegegevens

Bestuurder

Aanvang en einde functievervulling in 2023
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)
Dienstbetrekking?

1/1 - 31/12
1,0
Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen
Beloningen betaalbaar op termijn

115.529
19.902

Subtotaal

135.431

Maxima op basis van de normbedragen per maand

148.000

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag

-

Bezoldiging

135.431

Het bedrag van overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

N.v.t.
N.v.t.

Gegevens 2022

Functiegegevens

Bestuurder

Aanvang en einde functievervulling in 2022
Omvang dienstverband 2022 (in fte)
Dienstbetrekking?

1/1 - 31/12
1,0
Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen
Beloningen betaalbaar op termijn

105.273
17.883

Subtotaal

123.156

Maxima op basis van de normbedragen per maand

143.000

Bezoldiging

123.156

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023

Bedragen x € 1	B.J.A. van Bezooijen	M.J.C. van den Bulck	T. Yildiz	M.A.M. van Gurp
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	5.250	3.500	3.500	3.500
Maxima op basis van de normbedragen per maand	22.200	14.800	14.800	14.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022

Bedragen x € 1	B.J.A. van Bezooijen	M.J.C. van den Bulck	T. Yildiz	M.A.M. van Gurp
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/9 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	5.250	1.167	3.500	3.500
Maxima op basis van de normbedragen per maand	21.450	4.767	14.300	14.300

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

9 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke rechen en verplichtingen

Het bevoegd gezag heeft de volgende meerjarige contracten afgesloten:

Rechten

Omschrijving	Periode	Looptijd in mnd	Bedrag per maand
1. SWVB Brabant	1-4-2022 t/m 31-3-2027	60 €	1.341

Verplichtingen

Omschrijving	Periode	Looptijd in mnd	Bedrag per maand
1. Ricoh	1-3-2020 t/m 31-3-2024	48 €	4.937
2. MVGM	1-4-2022 t/m 31-3-2027	60 €	2.681

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Er zijn in 2023 geen spaarplannen ontvangen van medewerkers die in het kader van ouderenverlof hebben gekozen om hun uren te sparen (artikel 8a.8 Cao PO). In de jaarrekening 2023 is derhalve geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd. Voor 2024 is inmiddels via het mobiliteitsformulier geïnventariseerd in hoeverre medewerkers hun duurzame inzetbaarheidsuren willen sparen voor ouderenverlof.

Ondertekening van de jaarrekening

Bergen op Zoom, juni 2024

Directie voor akkoord

C.J.P.M. van Loenhout

Raad van Toezicht voor akkoord

B.J.A. van Bezooijen

M.J.C. van den Bulck

M.A.M. van Gurp

T. Yildiz

V.M.M. van de Graaf-Schimmel

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

	Resultaat 2023		
	€	€	€
1 (Voorstel) Bestemming van het resultaat			
Algemene reserve	-404.755		-404.755
<u>Bestemmingsreserve (publiek)</u>			
Kwaliteit onderwijs	64.944	64.944	
Totaal resultaat			-339.811

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Geen sprake van niet in de balans opgenomen verplichtingen.